

Regulæ
societatis
Jesu, ea
nomes con-
gregatio-
num.

REGVLAE
SOCIETATIS
F. R. S. V.

BERGVS
adp. P. R. S. V. P. R. S. V.

Conf. de. P. R. S. V.

REGVLAE
SOCIETATIS
IESV.

BVRGIS.
Apud Philippum Iuntam.

1583.
Cum facultate Superiorum.

3
S V M M A R I V M
E A R V M C O N S T I T V T I O N V M,
quæ ad spiritualement nostrorum institutionem
pertinent, & ab omnibus obser-
uandæ sunt.

I

VANVIS Summa
sapientia, & bonitas Dei
Creatoris nostri, ac Do-
mini sit, quæ conseruatu-
ra est, gubernatura, atque
promotura in suo sancto

Constitutio
nū necessi-
tas.
In proœ.
Conf. g. i.

seruitio hanc minimam Societatem IESV, ve
eam dignata est inchoare: ex parte verò nostra
interna charitatis, & amoris illius lex, quam
Sanctus Spiritus scribere, & in cordibus impri-
mere solet, potius, quàm vlla externæ Consti-
tutiones, ad id adiutura sit. Quia tamē suavis dispo-
sicio diuinæ providentiæ suarum creaturarum
cooperationem exigit, & quia Christi domini
nostri Vicarius ita statuit, & Sæctorum exem-
pla, et ratio ipsa nos ita docet in Domino: neces-
sarium esse arbitramur, Constitutiones conscri-
bi, quæ iuuent ad melius in via incepta diuini
obsequij procedendum, iuxta instituti nostri ra-
tionem.

A 2

2 Finis

SUMMARIVM

2 *Finis huius Societatis est, non solum salutis, & perfectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare: sed cum eadem impensè in salutem, & perfectionem proximorum incumbere.*

3 *Nostræ vocationis est, diuersa loca peragrarè, et vitâ agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur.*

4 *Ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intiendo, communis est: nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet: sed illas assumere quiuis poterit, quæ sibi videbuntur cum approbatione Superioris ad maiorem sui spiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.*

5 *Ipsò initio sui in Societatem ingressus, debet quisq; generalem totius vitæ cōfessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatum facere, & post eam sacratissimum Christi domini nostri corpus sumere: & sic sexto quoq; mense, eodem modo generaliter, ab vltima inchoando, cōfitebitur. * Et omnes tam Professi, quàm formati Coadiutores semel singulis annis parati esse debe-*

Par. 3. c.2.
lit. G. &
Par. 6. c.3.
§.5.

In Ex. c.1.
§.6.

Sacramentorum
vltimū &
examen cō-
fessionis.
In Ex. c.4.
§.41.

* Par. 6. c.1.
§.2.

CONSTITVTIONVM. 5

debeant ad confessionem generalem, quæ ab vltima generali inchoetur, ei, quem Superior sibi substituerit, faciendam.

6 *Vtantur quotidie omnes conscientie suæ examinatione consueta. * Si Sacerdotes non fuerint, confiteantur oportet, & sanctissimum sacramentum Eucharistiæ sumant octauo quoq; die: * & vnus omnium sit confessarius à Superiore constitutus: quod si fieri nō poterit, quisq; certè suum stabilem habeat confessarium, cui ipsius conscientia prorsus aperta sit.*

7 *Qui autem ali, quàm suo cōfessario designato confiteretur, debet postmodum (quantum recordari poterit) eidem suo confessario totam suam conscientiam aperire, ut nihil ignorando, quod ad eam pertineat, melius in Domino possit eundem iuuare.*

8 *Vnusquisq; eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo, Qui dimiserit patrem, & cat. existimet sibi patrem, matrem, fratres, & sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum: immo sibi dictum existimet verbum illud: Qui non odit patrem, & matrem, in super & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et ita curandum ei est, ut omnem carnis affectum erga sanguine iunctos*

Par. 3. c.1.
§.11.
* In Ex. c.4.
§.25.

* Par. 3. c.1.
§.11.

Par. 3. c.1.
lit. Q. &
par. 6. c.3.
§.2.

Exuendus
inordinatus
secularis
affectus.
In Ex. c.4.
§.7.

6 SVMMARIVM

exuat, ac illum in spiritualement conuertat, eosq; dilgat eo solū amore, quem ordinata charitas exigit: vt qui mundo, ac proprio amori mortuus Christo domino nostro soli viuit, eumq; loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

Vera sui
abnegatio
In Ex. c. 4.
§. 8.

9 Ad maiorem in spiritu profectum & precipue ad maiorem submissionem, & humilitate propriam, contentus esse quisq; debet, vt omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcunque, quæ notatæ in eo, & obseruatæ fuerint, Superioribus per quenuis, qui extra confessionem eas acceperit, manifestentur.

In Ex. c. 4.
§. 8.

10 Boni etiam omnes consulant ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare, ac manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore, & charitate ad maiorem spiritus profectum: præsertim vbi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum, aut interrogatum ad maiorem Dei gloriam.

In Ex. c. 4.
§. 44.

11 Diligenter animaduertant oportet (magnificiendo summiq; momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris, ac domini nostri) quanto pere iuuat, ac conferat ad vitam spiritualis profectum omnino, & non ex parte abhorre ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur, & admittere, & concupiscere totis viribus quid

CONSTITVTIONVM. 7

quid Christus dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, & querunt magna cum diligentia honores, scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic, qui procedunt in spiritu, & serio Christum dominum nostrum sequuntur, amant, & ardentem exoptant, quæ uis omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus domini sui pro ipsius amore, ac reuerentia: adeo, vt si sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absq; proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi, & existimari, (nulla tamen ad id per eos data occasione) eò quòd exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo creatorem, ac dominum nostrum IESVM Christum, eiusq; vestibus, & insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualement induit, nobisq; exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuinæ gratia aspirante, eum imitari, & sequi, cum vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus.

12 Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spiritualli vita tam pretiosum perueniatur, ma-

In Ex. c.
§. 46.

SUMMARIVM

ius, ac impensius studium cuiusq; sit quærere in Dño maiorem sui abnegationē, & cotinuum in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.

In Ex. c.4.
§.28.

13 In exercendis officiis abiectis, & humili-
bus, promptius ea suscipi convenit, à quibus sen-
sus magis abhorrebit: siquidem iniunctum fue-
rit, ut in eis se exerceat.

Par. 3. c.1.
§.13.

14 Anteuertere oportet tentationes, adhibitis
earum contrariis: ut cum quis animaduertitur
ad superbiam esse propensus, excerci is debet in
rebus abiectionibus, quæ ad humiliadum ipsum
vtilis futuræ videantur: & sic de aliis pravis a-
nimæ propensionibus.

Perfectionis,
solidari-
umq; vir-
tutum stu-
dium.
Par. 6. c.1.
§.1.

15 Omnes constanti animo incumbamus, ut ni-
hil perfectionis, quod diuina gratia consequi
possimus in absoluta omnium Constitutionum
observatione, nostriq; instituti peculiari ratione
adimplenda, prætermittamus.

* Par. 10.
§.2.

* 16 Omnes, qui se Societati addixerunt, in vir-
tutum solidarum, ac perfectarum, & spiritua-
lium rerum studium incumbant: ac in huiusmo-
di maius momentum, quàm in doctrina, vel a-
liis donis naturalibus, & humanis constitutum
esse ducant. Illa enim interiora sunt, ex quibus
efficaciam ad exteriora permanere ad finem
nobis propositum oportet.

17 Omnes

CONSTITVTIONVM. 9

17 Omnes rectam habere intentionē studeat, Par. 3. c.1.
non solum circa vitæ suæ statum, verum etiam §.26.
circa res omnes particulares: id semper in eis
sincerè spectantes, ut seruiant, & placeant di-
uinæ bonitati propter seipsam, & propter chari-
tatē, & eximia beneficia, quibus præuenit nos,
potius, quàm ob timorem pœnarum, vel spē præ-
miorum (quanuis hinc etiam iuuari debeant,) &
in omnibus quærant Deum, exuentes se, quā-
tū fieri potest, amore omnium creaturarum,
ut affectum vniuersum in ipsarum Creatorem
conferant, eum in omnibus creaturis amando,
& omnes in eo, iuxta sanctissimam, ac diuinam
ipsius voluntatem.

18 In concionibus domesticis de iis crebrò tra-
ctent, quæ ad sui abnegationem, & in virtuti-
bus profectum, & omnimodam perfectionem
attinent: ad ea se inuicem exhortando, & præ-
cipuè ad vñionem, & charitatem fraternam.

Par. 3. c.1.
§.21.

19 Magnopere conferet, deuotè, quoad fieri po-
terit, ea munera obire, in quibus magis exerce-
tur humilitas, & charitas. Et in vniuersum lo-
quendo, quantò aliquis se arctius Deo astrinxerit,
& liberaliorem erga summam maiestatem
se præstiterit, tantò eum in se liberaliorem etiā
experietur, & ipse in dies magis idoneus erit

Par. 3. c.1.
§.22.

A 5 ad

SUMMARIVM

ad gratias, & dona spiritualia vberiora recipienda.

Par. 6. c. 1. §. 1. & in Ex. c. 6. §. 5. & 6.

Cura interioris hominis.

Par. 3. c. 1. §. 1. & Par. 4. c. 4. §. 3. & 4.

* Par. 3. c. 1. §. 10.

20 Postquam aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, ad alium progredi curare non debet: sed in suo perfici, & obsequio Dei, & gloriæ sese impendere.

21 Omnes suum tempus rebus spiritualibus impendant, & deuotioni quærendæ pro mensura gratiæ Dei ipsis communicatæ insistant.

* 22 Ab illusionibus dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caueant, & se contra omnes tentationes tueantur: simul rationes sciāt, quæ adhiberi possint, ut eas superent: & ad veras, solidasq; virtutes consequendas insistant: siue plures adsint visitationes spirituales, siue pauciores: curent vero semper in via diuini seruitij progressum facere.

Paupertas Par. 6. c. 1. §. 1.

23 Paupertas, ut murus religionis firmus, diligenda, & in sua puritate conseruanda est, quantum diuina gratia aspirante fieri poterit.

Par. 3. c. 1. §. 25.

24 Diligent omnes paupertatem, ut matrem, & iuxta mensuram sanctæ discretionis suis temporibus eius effectus aliquos experiantur: * nul-

* Ibid. §. 7

laq; re tanquam propria vtantur: * paratiq; sint ad mendicandum ostiatim, quando vel obedientia, vel necessitas id exiget.

* Par. 6. c. 1. §. 10.

CONSTITVTIONVM. II

25 Victus, vestitus, & lectiratio erit ut pauperibus accomodata: & unusquisq; sibi persua- deat, quod quæ vilissima erunt ex eis, quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius maiorem abnegationem, & spirituales profectum.

In Ex. c. 1. §. 26.

26 Intelligent omnes, quod mutuo dare, vel accipere, vel dispensare quidquam de iis, quæ domi sunt, minimè possunt, nisi Superior conscius consensum præstiterit.

Par. 3. c. 1. §. 8.

27 Omnes, qui sub obedientia sunt Societatis, meminerint se gratis dare debere, quæ gratis acceperunt, nec postulando, nec admittendo stipendium, vel eleemosynas ullas, quibus Missæ, vel cōfessiones, vel prædicationes, vel quoduis aliud officium ex eis, quæ Societas iuxta nostrum institutum exercere potest, compensari videatur: ut sic maiori cum libertate possit, & proximorum edificatione in diuino seruitio procedere.

Par. 6. c. 2. §. 7. & in Ex. c. 1. §. 3.

28 Quæ ad votum castitatis pertinent, interpretatione non indigent, cum constet, quàm sit perfectè obseruanda, nempe enitendo angelicā puritatem imitari, & corporis, & mentis nostræ munditia.

Castitas. seu seuuic; custodia. Par. 6. c. 1. §. 1.

* 29 Omnes diligentissimè curent portas sensuum suorum (oculorum præcipuè, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione custodire, ac se

* Par. 3. c. 1. §. 4.

SVMMARIVM

in pace, & vera humilitate interna conseruare, & eam in silentio, cum id obseruandū est, cum autem loquendum in circumspectione, & edificatione verborum, & modestia vultus, ac maturitate incessus, motuumq; omnium, sine illo impatientie, aut superbie signo exhibere: in omnibus procurando, atq; optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo suo tanquam sibi superiores ducendo, & exterius honorem, ac reuerentiam, quam exigit cuiusq; status, cum simplicitate, & moderatione religiosa exhibendo: atq; ita fiat, ut se mutuò considerantes in deuotione crescant, Deumq; dominum nostrum laudent, quem quisq; in alio, ut in illius imagine, agnoscere studeat.

Par. 3. c. 1. §. 30 In refectiōe corporis curādum est, ut temperantia, modestia, & decencia interius, & exterius in omnibus obseruetur. Præmittatur benedictio, & sequatur actio gratiarum: quas omnes agere debent, cum ea, qua par est, deuotione, & reuerentia. Et dum corpus edendo reficitur, sua etiam animæ refectio præbeatur.

Obediētia. Par. 3. c. 1. §. 23. 31 Expedit in primis ad profectum, & valde necessarium est, ut omnes perfectæ obediētiae se dedant: Superiorem (quicumque ille sit) loco Christi domini nostri agnoscetes, & interna

reue-

CONSTITVTIONVM. 13

reuerentia, & amore eum prosequentes: nec solum in exequutione, externa eorum, qua iniungit, integrè, promptè fortiter, & cum humilitate debita, sine excusationibus, & obmurmurationibus obediant: licet difficilia, & secundum sensualitatem repugnantia iubeat: verum etiā conentur, interius resignationem, & veram abnegationem propriæ voluntatis, & iudicij habere: voluntatem, ac iudicium suum, cum eo, quod Superior vult, & sentit in omnibus rebus (ubi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, proposita sibi voluntate, ac iudicio Superioris, pro regula suæ voluntatis, & iudicij: quò exactius conformentur primæ, ac summæ regulæ omnis bonæ voluntatis, & iudicij, quæ est æterna bonitas, & sapientia.

32 Liberam sui ipsorum, rerumq; suarum dispositionem omnes cum vera obediētia Superiori relinquunt, nihil ei clausum, ne conscientiam quidem propriam tenendo, non repugnando, nō contradicendo, nec vlla ratione iudicium proprium ipsius iudicio contrarium demonstrando: ut per vnionem eiusdem sententiæ, & voluntatis, atque per debitam submissionem melius in diuino obsequio conseruentur, & progrediatur.

33 Omnes obediētiam plurimum obseruare,

Par. 4. c. 1. §. 5.

Par. 6. c. 1. §. 1.

Et in ea excellere studeant: nec solum in rebus obligatorius, sed etiam in aliis: licet nihil aliud, quam signum voluntatis Superioris sine ullo expresso præcepto videretur. Versari autem debet ob oculos Deus creator, ac dominus noster, propter quem homini obedientia præstatur: Et ut in spiritu amoris, et non cum perturbatione timoris procedatur, curandum est.

Ar. 6. c. 1. §. 34. Ad Superioris vocem perinde, ac si à Christo domino egrederetur, quam promptissimi simus, re quavis, atque adeo litera à nobis inchoata, nec dum perfecta, relicta.

Ar. 6. c. 1. §. 35. Ad eum scopum vires omnes, ac intentionem in Domino conuertamus, ut sancta obedientia tum in executione, tum in voluntate, tum in intellectu sit in nobis semper omni ex parte perfecta: cum magna celeritate, spiritali gaudio, et perseverantia quicquid nobis iniunctum fuerit, obeundo: omnia iusta esse nobis persuadendo: omnem sententiam, ac iudicium nostrum contrarium ceca quadam obedientia abnegando.

Ar. 6. c. 1. §. 39. Quisque sibi persuadeat, quod, qui sub obedientia viuunt, se ferri, ac regi à diuina providentia per Superiores suos, sinere debent perinde, ac si cadauer essent, quod quoque versus ferri, et quacunque ratione tractari se sint: vel simili-

ter,

ter, atque senis baculus, qui, ubicunque, et quacunque in re velit eo uti, qui eum manu tenet, ei inseruit.

37. Adimplere quisque debet quasuis pœnitentias, quæ propter defectus, et negligentiam suam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ: * Pœnitentia verò huiusmodi prompta voluntate admittere deberet cum vero emendationis, et spiritalis profectus desiderio, etiam si propter defectum non culpabilem iniungerentur.

38. Cum aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur, vel ad eum inuadum, qui coquus est, eidem obedire cum magna humilitate, in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus debet. * Atque valde necessarium est, ut omnes non solum Superiori Societatis, vel Domus, sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, obediant: et assuescant non in tueri, quis ille sit, cui obediunt, sed potius quis ille, propter quem, et cui in omnibus obediunt, qui est Christus dominus.

39. Si aliquis ex iis, qui domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtenta facultate, et literis ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciet. Si ad eundem literæ mitterentur, ei primò reddentur, qui à Superiore fuerit constitutus: qui

cas

ea selectas reddet, aut non reddet illi, ad quæ sunt destinatæ, prout in Domino expedire ad maius ipsius bonum, & Dei gloriam existimabit.

40 Quicumque hanc Societatem in Domino se qui volet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere sub sigillo confessionis, vel secreti, vel quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debet conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua Dominum vniuersorum offenderit, celata: & totius antea actæ vitæ rationem integram, vel certè rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis, vel cui ex Præpositis, vel aliis ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire videretur, reddat: & sexto quoque mense rationem hanc sui, ab Ultima, quam reddiderit, incipiendo quisq; reddet. * Sic etiam videtur, quod Coadiutores formati, & Professi singulis annis, vel crebrius, si Superiori videbitur, suæ conscientie rationem dicto modo ei reddant.

* Ibidem
§. 40. &
Par. 6. c. 1. §.
2.

Par. 3. c. 1. §.
12.

41 Nullam debent celare tentationem, quam Præfecto rerum spiritualium, vel confessario, vel Superiori non aperiant: immo verò totā animam suam illis integrè manifestam esse pergratum habeant: nec solum defectus aperiant, sed etiam

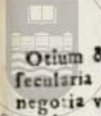
etiam poenitentias, vel mortificationes, ac virtutes omnes, voluntate pura optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci, nisi conueniat cum iudicio illorum, quos Christi domini nostri loco habent.

24 Idem sapiamus, idem, quoad eius fieri possit, dicamus omnes, iuxta Apostolum. Doctrinæ igitur differentes non admittantur, nec verbo in concionibus, vel lectionibus publicis, nec scriptis libris, (qui quidem edi non poterunt in lucem sine approbatione, atq; consensu Præpositi Generalis.) Immo & iudiciorum de rebus agendis diuersitas, quæ mater esse solet discordiæ, & inimici vniuersi voluntatum, quantum fieri potest, euitari debet. Vnio verò, & conformitas mutua diligentissimè curanda est, nec, quæ ei aduersantur, permittenda: quod iuncti inuicem fraternæ charitatis vinculo, melius, & efficacius possint se diuino obsequio, & auxilio proximorum impendere.

Vnio & cō
formitas
mutua.
Par. 3. c. 1.
§. 12.

43 In Societate nec sit, nec sentiatur animorū propensio ad partem alterutram factionis, quæ esset fortassis inter Principes, vel dominos Christianos: sed sit potius quidam vniuersalis amor, qui partes omnes (licet sibi inuicem contrariæ sint) in Domino nostro amplectatur.

Par. 10. §. 11.

Otium &
secularia
negotia vi
tandae
Par. 3. c. 1. §.
6.

44 Omnes quandiu corpore bene valent, in spiritualibus, vel exterioribus rebus habeant, in quo occupentur, ne otium malorum omnium origo, quoad eius fieri possit, domi nostrae locum habeat.

* Par. 6. c. 3.
§. 7.

* 45 Ut plenius possit Societas rebus Spiritualibus iuxta suum institutum vacare, quoad eius fieri poterit, a negotiis secularibus abstineat: quae sunt testamentariorum, vel executorum, vel procuratorum rerum civilium, aut id genus officia, nec ea ullis precibus adducti obeunda suscipiant, vel in illis se occupari sinant.

Ratio habenda valetudinis.
Par. 3. c. 2. §.
1.

46 Ut nimia sollicitudo in iis, quae ad corpus pertinent, reprehensibilis est: ita cura moderata tuenda ad diuinum obsequium valetudinis, ac virium corporis, laude digna, & ab omnibus adhibenda est: & ea de causa cum animaduertant aliquid sibi nocere, vel aliquid aliud necessarium esse circa victum, vestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de aliis rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, vel quae ad id Superior constituerit, duo interim observantes: Primum, ut antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant, & post orationem si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterum, ut cum verbo, aut scripto breui

(ne

(ne excidat memoria) Superiorem rem exposuerint, ei totam curam rei expositae relinquunt: & quidquid ille statuerit, optimum ducant: nec contendere, aut urgere per se, vel alium (sive concedatur quod petitur, sive non) pergant: quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinum obsequium, ac suum maius bonum, quod Superiorem, re intellecta, in Domino visum fuerit.

Par. 3. c. 2.
§. 4.

47 Ut non expedit tanto labore corporali quae quam onerari, ut spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiat: ita aliqua corporalis exercitatio, quae utrunque iuuat, omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitiis debent insistere: quae quidem externis interrupti deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.

Par. 3. c. 2.
§. 5.

48 Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta in vigiliis, & abstinentiis, & aliis poenitentiis externis, ac laboribus, quae & nocumentum afferre, & maiora bona impedire solent. Ideo suo confessorio detegi ab unoquoque conuenit, quidquid in hac parte faciat.

In Ex. c. 4.
§. 32.

49 Aegritudinis tempore non solum obseruare unusquisque obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, ut ipsius

20 SVMMARIVM CONSTIT.

animam regant: sed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, & Infirmarios, ut corpus eius regant.

In Ex. c. 4.
§. 32.

50 Qui egrotat, humilitatem, & patientiam suam prae se ferendo, non minorem aedificationem, dum morbo laborat, iis, qui ipsum inuisent, & cum eo versabuntur & agent, quam dum valebat corpore, ad maiorem Dei gloriam prestare curer, * verbis piis, & ad aedificationem facientibus utendo, quae ostendant egritudinem acceptari, ut donum de manu Creatoris, ac Domini nostri: quandoquidem non minus donum est, quam sanitas.

* Par. 3. c. 2.
§. 17.

Constitutio-
nes, ac regu-
lae oblatu-
da.
Par. 3. c. 1. §.
28.

51 Aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi poenitentias imponi propter defectum observationis Regularum petant: ut haec cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in via Dei quisque habet.

Par. 10. §. 13

52 Omnes demum observationi Constitutionum studeant: ad quam easdem scire saltem, quae ad quolibet pertinent, necesse est.

Quare legere, vel audire easdem singulis mensibus oportebit.

REGV-

REGVLÆ COMMVNES.

1 **S**inguli praefinitum sibi tempus suae conscientiae bis quotidie examinanda, orationi, meditationi, lectioni, impendant cum omni diligentia in Domino.

Quae quisque erga se seruare debeat.
Par. 4. c. 4.
§. 3. & 4.

2 Omnes quotidie sacro decenter intersint: & concionem, lectionem, & sacram, cum in templo nostro habebitur, audiant.

Par. 4. c. 4 §
3. & 4.

3 Singuli statuto die, et assignato sibi confessorio confiteantur, & non alteri sine Superioris facultate.

Par. 1. c. 1. §.
11. & Par. 6.
c. 3. §. 2. & in
Bul. 3. Pau-
li 111.

* 4 Omnes, qui Professores, aut formati Coadiutores non sunt, bis in anno sua vota renouabunt, praemissa confessione generali: quo tempore rationem suae conscientiae reddent, & quoties etiam Superiore visum fuerit, iuxta morem Societatis.

* Par. 4. c. 4
§. 5. & c. 10.
§. 5. & Par. 5
c. 4. §. 6. &
Ex. c. 4. §. 38
& 41.

5 In abstinentia sextae feriae Societatis consuetudo seruetur.

6 Nullus mortificationem publice faciat, nec concionetur, nisi Superiore approbante.

7 Nemo pecuniam apud se habeat: apud alium vero, nec pecuniam, nec quicquam aliud.

In Ex. c. 4.
§. 4.

8 Libros nemo habeat sine facultate: * in iis vero, quibus uti licet, nec scribat quicquam, nec notam ullam imprimat.

* Par. 4. c. 6
lit. G.

9 Nemo rem illam ex domo, vel ex alterius cubiculo sibi surpet, aut ab externo, quouis modo sibi, aut ali accipiat, sine Superioris licentia.

10 Ad maiorem vnionem eorum, qui in Societate viuunt, maiusq; auxilium eorum, apud quos habitant, singuli addiscant eius regionis linguam, in qua resident, nisi forte ipsorum natia illic esset utilior. * salua tamen Latini sermonis lege, in iis, qui literis dant operam.

11 Nullus ita cubiculum suum claudat, quin aperiri extrinsecus possit: aut arcam, seu quicquam aliud habeat obseratum absq; Superioris facultate.

12 Aperta fenestra nemo noctu dormiat, * nec sine indusio, aut non coopertus.

13 Nemo cubiculo egrediatur, nisi decenter vestitus.

14 Nemo eorum, qui ad domestica ministeria admittuntur, aut legere discat, aut scribere: aut si aliquid scit, plus literarum addiscat: nec quisquam eum doceat, sine Præpositi Generalis facultate: sed satis ei erit sancta cum simplicitate, et humilitate Christo domino nostro seruire.

15 Signo campanæ constitutis horis audito, omnes statim, vel imperfecta litera relicta, ad id, ad quod vocantur, se conferant.

16 Vt consulatur valetudini, nemo extra consuetu tempora bibat, nec extra domum cibum sumat absq; facultate Superioris.

17 Qui malè se habere præter solitum senserit, id Infirmario, vel Præfecto sanitatis, aut Superiori referat: nemo verò medicinam illam accipiat, aut medicum eligat, vel consulat, nisi approbante Superiore.

18 Singuli, etiam si sacerdotes sint, cum primum surgunt, lectum operiant, eumq; reliqua componant hora consuetu, & scopis cubiculum verrant tertio saltem quoque die, exceptis iis, qui ob occupationes maioris momenti, aut valetudinis causa, iudicio Superioris subleuantur.

19 Mundities, quæ & ad valetudinem, & ad ædificationem confert, omnibus curæ sit, tã circa se ipsos, quàm circa alia omnia.

20 Qui grauem tentationem alicuius noverit, Superiorem admoneat, vt ei ipse, pro paternâ in suos curâ, ac prouidentia, conuenienti remedio possit occurrere.

21 Quæ à Superioribus circa administrationem agenda sunt, nemo curiosè ab aliis exquirat, aut coniecturam facièdo de iis sermonem miscat: sed vnusquisque sibi, ac muneri suo attendens,

24 dens, quicquid de se, atq; aliis constituendū erit, tanquam de manu Dei expectet.

22 Omnes caput aperiunt suis Superioribus, & Sacerdotibus q̄, qui Sacerdotes non sunt: discipuli etiā suis praeceptoribus Vnusquisq; autem Superiores alloquatur magna cum reuerentia: is verò, quem Superior alloquitur, aut reprehendit, humiliter, & sine interpellatione audiat.

23 Si cui à Superiore denegatum aliquid fuerit, alium Superiorem ne adeat super ea re, quin ei aperiat, quid sibi ab alio fuerit responsum, & quas ob causas negatum.

24 Cui fuerit alicuius rei cura commissa, si impedimentum aliquod interuenerit, maturè admoneat aliquē ex Superioribus, ut prouideat.

25 Nemo cum ex vno loco in alium profiscitur, quicquam secum asportet sine facultate Superioris.

26 Extratempora recreationi assignata, hac ratione silentium seruandū est, ut nemo loquatur, nisi obiter, et per paucis, aut de rebus necessariis, praesertim in ecclesia, sacristia, & refectorio: in Missa verò, cōcione, mēsa, lectionibus, et disputationibus, si quid priuatim dicere necessē erit breuissimè, & submissa voce suggeratur.

27 Nemo prater eos, qui à Superiore deputati fue-

ti fuerint, loquatur cum iis, qui in prima probatione versantur: excipiuntur tamen vsitatae salutationes, quas, cum alij aliis obuij fiunt, charitas religiosa exigit.

28 Omnes demissa voce, ut religiosos decet, loquantur: nullusq; cum alio contendat: sed, si qua in re nobis est diuersa sentētia, eaq; videtur manifestanda, rationes modeste, & cum charitate afferantur, eo animo, ut suus veritati sit locus, non ut in ea re Superiores videantur.

29 Qui facultate accepta agrotos inuisent, non solum demissa voce loquatur, sed tanta etiā moderatione, ut illis molesti non sint, atq; de iis agant, quæ & exhilarare, & consolari agrotos, circumstantesq; edificare in Dño possint.

30 Caueant sibi omnes ab illo affectu, quo al- Par. 10. §. 11
liæ de aliis nationibus sinistrè sentire, aut loqui solent: quin potiùs & bene sentiant, & peculiari affectu diuersas à sua nationes prosequantur in Dño: ac proinde nemo bella, cōtentionesue inter Christianos principes in colloquium inducat.

31 Nemo prater eos, quibus per Superiorem licet, quicquam aliis iubeat, aliosue reprehendat.

32 In alterius officium nemo se ingerat: in Par. 4. c. 10.
locum verò alieno ministerio deputatum nullus, § 6.

REGVLÆ

ingrediatur sine facultate Superioris, aut Præse
Et illius loci, in rebus necessariis.

33 Nemo in alienum cubiculum ingrediatur
sine generali, aut speciali Superioris facultate:
quod si aliquis intus sit, nō prius aperiat ostium,
quā post pulsum audiat, ingredi: Et tandiu
aperta sit ianua, quādiu intus vna fuerint.

34 Vt a, quæ religiosos decet, grauitas, et mo
destia retineatur, nemo alium etiam ioco tãgat,
præterquam in signum charitatis amplexando,
cū quis, aut abit, aut redit peregre.

35 Nemo, dum mensæ accumbit, cuiquam ex
nostris, præterquam ei Superiori, qui præest toti
Domui, aut Collegio, caput aperiat. Et cū ali
quid in mensa cuiquam deest, is, qui illi assidet,
admoneat eum, qui ministrat.

Seruanda
erga extra
neos & cū
foras eun
dum est.

36 Domi nemo loquatur cum externis, aut a
lios ad id vocet sine facultate generali, aut par
ticulari Superioris.

37 Nemo cuiusquam externi ad domesticū,
aut domestici ad externum mandata deferat,
aut literas, in scio Superiori: seculares autem ru
mores, qui foris audiuntur, ne temere, Et sine
fructu narrentur.

38 Nemo quæ domi acta, vel agenda sunt, ex
ternis referat: nisi Superiori id probari intelli
gat.

COMMVNES.

gat. Constitutiones Verò, aliosque huiusmodi li
bros, aut scripta, quibus Societatis institutū, vel
privilegia continentur, non, nisi ex Superioris
expresso consensu, iis communicet.

39 Nemo scriptas dabit, aut mittet cuiquā exter
no, vel domestico instructiones spirituales, aut
meditationes, nec exercitia spiritualia Societatis
alicui communicabit, nisi à Superiore id appro
betur.

40 Nemo ab externis consilium petat sine
facultate Superioris.

41 Nemo cuiusquam negotij, etiam pij, sine
facultate Superioris curam suscipiat, nec ad id
operam suam promittat, aut se propensum ostē
dat: secularia verò negotia, ut quæ sunt à nostro
instituto aliena, Et vehementer à spiritualibus
auocant, multò magis auersari conuenit.

42 Omnes, pro ratione sui gradus, data cōmo
da occasione, enitatur piis colloquiis proximū ad
meliora promouere: Et cōsilio, ac exhortatione
ad bona opera, præsertim ad cōfessionē excitare.

43 Nullus domo egrediatur, nisi quando, Et
cum quo socio Superiori visum fuerit.

44 Cū quis facultatem à Superiore petiit ali
quò cūdi, simul etiā aperiat, quò, et cuius rei cau
sa ire velit: præsertim si sit Prelatus, aut alius
vir

Par. 6. c. 3.
§. 7. & par. 9
c. 6. §. 4.

Par. 7. c. 4.
§. 8. & in
Ex. c. 6. §. 4.

Par. 3. c. 1. §.
3. & in
Ex. c. 4. §. 2.

28 REGVLÆ COMMVNES.

Via primarius conueniendus: eademq; die refe-
rat eide, quid egerit, sicut ipsum velle intelli-
get, & res postulauerit.

45 Ingressuri, egressuriue domo, tintinnabu-
lū nec vehementius, nec crebrius pulsant, quā
par est. Nemo autem nisi consuetā domus ianua
egrediatur, vel ingrediatur.

46 Qui domo egrediūtur, signabūt sua nomi-
na, quæ prope ostium domus in tabula descripta
sunt, et admonebūt ianitorē, quō sint profecturi.

47 Omnes ante noctem, qui foris sunt, se do-
mum recipiant, nec egredientur ante lucem si-
ne facultate Præpositi, vel Rectoris.

48 Cū quis iter faciens transit per locū, vbi
Domus, aut Collegium Societatis sit, ad aliud ho-
spitium ne diuertat, * eiusq; qui illic præest, obe-
dientiæ subsit in omnibus, sicut & reliqui, qui
in eadem Domo, vel Collegio cōmorantur. Quod
si quis etiam ad negotia tractanda venerit, ea
nō nisi ex eiusdē cōsilio, ac directione tractabit.

49 Singuli has Regulas, & officiorum suorū
habeāt atq; intelligāt sibiq; faciant familiares,
ac earū memoriā mēsis singulis eis legēdis,
vel audiēdis renouent: * qui tamē peculiaria mi-
nisteria Coadiutorū obent, eas, quæ ad ipsorū of-
ficia pertinent, singulis hebdomadis repetant.

REGV-

REGVLÆ PROVINCIALIS.

DE IIS, QVÆ AD EIVS
personam, & communem totius prouin-
ciæ administrationem spectant.

Cap. I.

I

*V*AE Præpositis Domorum,
& Rectoribus, quod ad eorū
personas attinet, in regulis
præscribuntur, eò diligentius
seruare enitatur Prouincia-
lis, quō pluribus pro ratione
officij sui vitæ spiritualis studio præire debet.

2 Finem officij sui, quem ante oculos habe-
bit, in eo positum esse intelligat, ut prouinciā
sibi commissā, in acquirenda perfectione, iux-
ta proprij instituti rationem, & regulas ipsi da-
tas promoueat.

3 Imitemur in gubernatione charitatem, mā
suetudinem, & benignitatem Christi domini
nostri: ut iuxta eam normā, quā tradiderūt
Apostoli, non dominans, sed forma factus gre-
gis ex animo, exemplo magis, quā verbo subdi-
tos ad perfectionem dirigat.

In Bullis
Instituti
Societatis.

4 Cete-

* Can. 13.
Cong. 3.

* Par. 4.
10. III. F.

4 Seueritatem suo tempore cum benignitate misceat suamq; autoritatem per solidas virtutes iucatur, ac dilectionem, & curam suorum præ se ferendo modestè, & circumspectè præcipiendo, ita amabilem se reddat, ut omnes fidenter ad illum recurrere possint.

5 Sollicitè animū ad gubernationem applicet, neq; tamen in ea ita distrahatur, ut in studio orationis, & sanctis desideriis, quibus totā sustētare debet Prouinciā, intepescat: quāuis autem ordinariè concionari non debet, si quando tamē per occupationes officij sui commodè licebit, & hoc, et alia societatis ministeria exercere poterit.

6 Nullas regulas, aut ordinationes, aut cōsuetudines toti prouinciæ communes abroget, vel nouas inducat, inconsulto Generali: sed secundū eas quas habet, gubernet Prouinciā.

7 Sicut Prouincialis, quando necesse est, in regulis, ordinationibus, decretis, et in ipsis etiam Constitutionibus cum particularibus dispensare potest: sic cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videantur vrgere, et in quibus sine graui incommodo Generalis responsū expectari nequeat, debet eum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, & eius causa admonere.

B Præ-

8 Præter facultates, quæ in his Regulis conceduntur, habet etiam eas omnes, quæ in compendio facultatum Societatis Prouincialibus concessæ sunt, quas ex compendio ipso intelliget.

9 Omnes facultates eorum Superiorum, qui Prouinciali subordinati sunt, ad ipsum quoque pertinent, ab ipsoq; etiam suspendi poterunt, quādo ei expedire in Domino videbitur.

10 Potest Prouincialis, in absentia, vel in periculo vitæ constitutus, nominare Viceprouincialem, si Generalis neminem designasset: quocunque autem modo constituatur, easdem facultates habeat, quas Prouincialis, nisi à Generali: vel Prouinciali limitentur: rationem tamen administrationis non immutabit.

Can. 22.
Congr. 4.

De iis, quæ illum ad bonam Prouinciæ administrationem iuuabunt. Cap. II.

II **C**onsultores quatuor habebit à Generali designatos in iis locis, ubi frequentius residet, quoad fieri poterit, cum quibus res, grauiores communicabit: quod si absentes sint, per transmissas literas: * quorum vnus ab eodē Generali constitutus erit eius admonitor, & socius. In quauis autē Domo, vel Collegio opera

Par. 9. c. 9. § 14.

* Ibidem.
c. 4. §. 4.

Suppe-

Superioris, & eius cōsultorum, quos ad cōsultationem adhibendos iudicauerit, utatur in rebus, de quibus ordinariē cōsultandum erit.

12 Si expediret præter Cōsultores, alios etiā nonnunquam, ad Cōsultationem vocare poterit; & eos quidem, quos de rebus propositis melius iudicare posse existimauerit: vel, si absentes sint, iubere, ut de rebus iisdem sententiam suam ad se transmittant.

13 Literas, & scripta, quæ pertinent ad rem, de qua cōsultatio habenda est, ostendat Cōsultoribus, nisi quid obstat, ut bene informati sententiam suam melius dicere possint.

14 Cum ordinationes aliquas cōmunes à Generali acceperit, illas Superioribus suæ Prouinciæ, & Cōsultoribus manifestari faciat. Et quæ alicuius momenti fuerint, ad gubernationem, vel instructionem pertinentes, in libro ad id designato, describendas curet.

15 In proponenda re, de qua deliberandum est, in neutram partem animi sui propensionē ostendat, ne cōsultoribus declinandi in eam partem detur occasio, sed quisq; liberius in Domino suā sententiam aperiat.

16 Si quando aliquid occurrerit, de quo non liceat cum Cōsultoribus agere, poterit iuxta pri-

primū, & secundam modum in exercitiis ad electionem faciendam traditum, quid agendum sit, deliberare.

17 Libenter se ab aliis admoneri patiat^{Par. 9. c. 4. §. 4.}ur de iis, quæ ad officium, & personam suā pertinent, & eum præcipuē, qui Admonitoris officio fungitur, benigne audiat.

18 Habeat secum literas Apostolicas authenticas & compendium facultatum Societatis, Constitutiones, Decreta, Regulas omnes, & quæ à Generali ordinantur, eaq; bene intelligat, & obseruari faciat.

19 In loco, in quo diutius ei residendum est, habebit Archiuum, in quo asseruabit instrumenta autentica, libros, & cetera, quæ ad officium Prouincialis, & communem vsum prouinciæ pertinent, quæ omnia ex catalogo à se subscripto successor^{Par. 1. c. 3. §. 2. & p. 7. c. 1. lit. M. & c. §. 1. & p. 10. lit. B.}ori tradet.

20 Habeat libellum, in quem referat ea, quæ cōsultanda, vel prouidenda, vel ad Generalem scribenda sunt, ne memoria excidant.

21 Orationes, & Missas ad tempus indicare poterit, etiam in tota prouincia pro causis, quæ videbuntur id exigere, modum tamen in ea re non excedat.

De Superioribus ei subordinatis, &
eorum officialibus.

Cap. III.

Par. 9. c. 3. §
3. & 14.

22 **E**T SI Præpositos Domorum, & Rectores Collegiorum, & Domorum probationis suæ provincie constituere non potest: si tamen necesse esset aliquando mutationem facere Superioris alicuius, & periculum esset in mora, vel si is moreretur, poterit aliquem, qui vices Superioris gerat, interim constituere, donec Generalis admonitus provideat: Ministros autem, Procuratores, & Præfectos studiorum ipse designabit, atq; etiam Subministros, & Præfectos sanitatis, ubi opus esse iudicauerit.

Par. 3. c. 1. §
22.

23 Constituat Magistros novitiorum in locis probationum non separatis, à Generali tamen confirmandos, & eos quidem, qui in rebus spiritualibus exercitati sint, & in modo procedendi Societatis nostræ bene probati.

Par. 4. c. 10.
§ 7.

24 Designabit Præfectos rerum spiritualium in omnibus Collegiis, & Domibus professis, quales in prima regula officij illorum describitur, itemq; ordinarios nostrorū Confessarios: ex quibus ferè conveniret Præfectos rerum spiritualiū deligere.

25 Deli-

25 Deligere poterit Consultores, & Admonitores eorum, qui præsent in Provincia, ita ut statim suo officio fungi possint: scriber tamen de iis ad Generalem, ut ab eo confirmentur.

26 Prædicatores, & Confessarios ipse constituet, præmissis tamen domestico examine, & ap probatione Ordinariorum, iuxta formam Concilij Tridentini.

Can. 17.
Ceng. 2.

27 Lectores ordinarios in omnibus classibus, & primarios officiales, præter Rectorem, & Cancellarium, in Universitatibus deligat: novas tamen lectiones non addat, nec scholas vsquā illas, & præsertim eas, in quibus pueri legendo, & scribendo instituantur (quod nec priuatim licebit) sine facultate Generalis aperiatur.

Par. 4. c. 6.
lit. F. & c. 11
§ 3.
* Ibidem. c.
17. lit. A.
* Ibidem. c.
7. lit. A.
* Ibidem. c.
12. lit. C.

* 28 Tueatur auctoritatem Superiorum immediatorum in subditos, ita tamen, ut constet posse omnes ad mediatos recurrere: ideo quicquid agentum, vel immutandum erit, quod ad immediatorum officium pertineat, per eosdem fieri curabit.

* P. 3. c. 1. §
4. §. 6. &
par. 9. c. 6.
§ 2.

29 Si quos ad gubernationem idoneos indicabit, curet de illis paulatim & negotiis tractandis, et domesticis ministerijs obeundis experimentū sumere, ut, & ipsi talenti accepti specimē dare, & Societatis officia eis tuto committi possint.

C 2

30 Obser.

30 Obseruet, si qui detineantur in ministeriis aliquibus qui magis idonei essent ad alia: eam tamen habeat cuiusque rationem, & vniuersale bonum semper præferatur.

Par. 8. c. 1.
lit. E.

31 Neminem ab obedientia Superiorum immediatorum inconsulto Generali eximat, nisi periculum esset in mora. & tunc certiores faciat Generalem de persona, et de causis, propter quas eam exemerit.

De Admittendis. Cap. III.

Par. 1. c. 1.

32 **E**OS ad probationem per se, vel per alios admittere poterit, quos ad institutum nostrum idoneos in Domino iudicauerit: cauebit tamen, ne cuiusquam admissio iustam aliquam externorum offensionem, aut Societatis nocuumtum pariat, quod cum iis potissimum obseruandum erit, qui in scholis nostris instituuntur.

33 Attēdat, ne nimij sint nostri in hominibus ad Societatem alliciendis, sed per virtutes, & bonæ vitæ odorem omnes ad Christum trahere studiosè curent.

Par. 10. §. 7.

34 Meminerit, quod ineptæ urba ad institutum nostrum admitti non debet, ei obseruari faciat in hoc diligenter regulas officij Examinatoris.

35 Quod

35 Quod ad prima quinque impedimenta attinet: et si Societas in nullo eorum dispensare potest, si tamen in eo, qui admitti petit, dona aliqua Dei illustriora cernerentur. Generalem admoneat: quod si de eiusmodi impedimentis dubitaret, ad eundem recurrat.

In Ex. c. 2.
§. 6. & lit.
D. & Par. 1.
c. 3. lit. G.

36 In secundariis impedimentis dispensandi facultatem habebit, præterquam in deformitate magna, aut defectu insigni, qualem habent Eunuchi, & in ætate infra 15. & ultra 50. expletos annos, & in coniugatis etiam in casu, in quo non est impedimentum essenziale.

Par. 1. c. 3. §.
9. & lit. H.

37 Poterit in casu aliquo antepone, et postponere aliqua ex sex experimentis, eaq; moderari, & alia in alia permutare, dummodo biennio, & bene probetur nouitij: quod etiam tempus prorogare poterit, si opus esse iudicauerit.

In Ex. c. 4.
§. 9.

* Can. 1.
Cong. 2.
* In Ex. c. 4.
§. 43.

38 Poterit etiam cum nouitiis in secundo anno probationis circa studia dispensare, habita ratione personarum, locorum, & temporum, prout expedire in Domino iudicabit. It vero cum quibus dispensauerit, extra Domum probationis, & seorsum à Collegialibus esse debent, sub cura alicuius Sacerdotis ab ipso constituti, qui vice Magistri nouitiorum gerat: eiusque regulas, & Examinatoris habeat: ex quibus ea seruabuntur, quæ

Can. 1.
Cong. 2.

C 3 commo-

comodè seruari possunt. Cuiusmodi erit, ut per dimidiam horam vesperi orent: sed iis tantum diebus, quibus à studiis vacauerint.

Par. 1. c. 1. §. 1. & p. 4. c. 3. §. 1. & in 1. Congr. tit. 6. decr. 24.

39 Coadiutores temporales plures esse non debent, quàm qui necessarij sint ad subleuandas Domos, vel Collegia in rebus, quibus occupari Sacerdotes, et scholastici non possunt sine detrimento maioris boni.

De dimittendis. Cap. V.

Par. 2. c. 1. li. 1. c.

40 **F**acultatem habet dimittendi eos, qui in prima, et secunda probatione antè, & post emissà vota versantur: nisi à Præposito Generali in illius provinciam destinati, vel de Societate ipsi tam bene meriti essent, ut eorum esset particularis ratio habenda. In his enim casibus inconsulto Generali dimittere non debet, nisi causæ admodum vrgentes, & graues essent, ita ut minimè dubitaretur, Generalis mentem huiusmodi futuram esse.

Par. 2. c. 1. li. 1. c.

41 Scholasticos verò approbatos, & Coadiutores non formatos, qui probationem absoluerunt, inconsulto Generali non dimittat, nisi in grauib, & vrgentibus casibus, & qui eiusmodi sint, ut sine graui periculo Generalis responsum expectari nequeat: quem tamè post dimissionem certiore faciat, adiunctis causis dimissionis. Et in

mi-

Vniuersum diligenter Prouinciali dispiciendum est, ut qui minus idonei ad nostrum institutum, & tandem aliquando dimittendi videntur, eos ipse intra biennium probationis dimittat, quod si peracto etiam probationis tempore, aliqui huiusmodi deprehendantur, tempestiuè Generalis moneatur, ne cum Societatis iactura diutius, quàm par est, retineantur.

42 Prouincialis erit, iuxta commissam sibi facultatem, auditis suis consultoribus, vel, si necessitas vrgeat, Superiore, & consultoribus eius loci, ubi tunc erit, qui ipsi videbuntur, adhibitis, iudicare de causis sufficientibus ad dimissionem: curabit tamen, ne ad hæc extrema, nisi quàm consultissimè, & aliis tentatis remedijs veniatur.

43 Coadiutores formatos siue spirituales, siue temporales, & Professos nullo modo dimittet.

Par. 2. c. 1. li. 1. c.

44 Circa modum dimittendi obseruet ea, quæ in secunda parte Constitutionum cap. 3. dicuntur, & intelligat, an is, qui dimittitur, aliquid Societati dederit, & si quid ei reddi oporteat, iuxta eiusdem cap. declarationem. Scripta verò an se cum asportare debeat, consideret ipse diligenter.

*Par. 2. c. 3. lit. B.

45 Declaretur iis, qui dimittuntur, quòd liberi maneant à votis simplicibus, si ea iuxta formulam Societatis consuetam emiserint.

Par. 2. c. 4. §. 3.

C 4 46 Cir-

Par. 4. c. 4.
* In Cog. 1.
tit. 2. decr.
10.

46 Circa dimissos, aut egressos e Societate, et postea reductos, vel sponte redeuntes obseruentur ea, quæ in Constitutionibus, & Decretis dicuntur. & si admittantur, denuo examinentur, & probentur, prout ipsi videbitur. Si quis autem semel egressus erit, poterit quidem iterum admitti, sed aduertatur huiusmodi homines raro idoneos ad instituti nostri disciplinam inueniri.

De literarum studiis. Cap. VI.

Par. 4. c. 12
& 13. & c. 6
§. 6.

* Ibidem
c. 13. lit. C.

47 IN Vniuersitatibus & Collegiis, in quibus nostri literas profitentur, idoneos, et eruditos Professores pro ratione loci, & debiti constituant. Si aliquis Lector extraordinarius ad iiciendus videretur, Generalem consulat.

48 Peculiari cura videat, num lectiones in scholis nostris, & scholasticae exercitationes diligenter, assidue, atque ordine habeantur: num Magistri, & discipuli suum in Domino officium faciant, & si quid opus esse iudicauerit, prouideat iuxta ea, quæ in quanta parte Constitutionum, & regulis habentur.

Par. 4. c. 5.
2. & c. 6. §. 5.

49 Ipsius prudentie relinquitur, quid hi, aut illi ad discere debeant iuxta ætatem, & ingenium unusquisque, ad maiorem gloriam Dei: eos autem, quos

quos non esse aptos ad studia inueniet, ab illis remouere poterit.

50 In adascendis disciplinis ordinem seruari faciat, efficietque, ut prius scholastici in lingua latina solidum iaciant fundamentum, quam ad alia maiora studia transeant: curabit verò humaniorum literarum studia magni fieri, & eorum, qui eas profitentur, peculiarem curam haberi, et ne in his professores idonei desint, illorum seminaria, & instituet, & conseruabit.

51 Aliarum linguarum studium valde commendatum habeat: Hebraicæ verò is tantum concedat, qui in Theologiæ facultate mediocriter eruditi iam sint, aut certe tam humiles, ut sperandum merito sit, hoc studium sine illorum detrimento vtile valde futurum.

52 Designet aliquos, qui & probatæ virtutis in primis sint, & ingenio polleant, ut absolutis studiis Philosophiæ & Theologiæ ad ea repetenda priuatum, & quietum studium habeant, & positiuæ, ac sacræ scripturæ se dedant: quo etiam tempore in disputationibus publicis rationem suorum studiorum reddant, ut eas facultates priuatum, vel publicè ad suam, vel aliorum vtilitatem profiteri possint.

53 Diligenter studeat, ut præceptores Philo-

Par. 4. c. 6.
§. 4. & c. 5.
lit. D. & c.
13. §. 4. lit. E.

Par. 4. c. 6.
§. 5. & lit. D
& c. 13. §. 4.

Par. 4. c. 6.
§. 4. & §. 16.

* Ibidem
§. 17. & c.
15. §. 3.

* Ibidem.
c. 6. §. 18.

Can. 8.
Cong. 3.

sophiæ, cum magno delectu eos Aristotelis interpretes legant, qui contra Christiana dogmata impiè scripserunt, & ita Philosophiam interpretentur, ut Theologiæ scholasticæ, quæ nobis cõmendant Constitutiones subseruire faciant.

Par. 3. c. 1. §. 18. & lit. O. & p. 4. c. 1. §. 4. & p. 8. c. 1. §. 8. lit. K. 54 Cum opinionum nouitas, vel diuersitas nõ modo finem ipsum, quem Societas ad Dei gloriam propositum habet, impedire possit, sed etiam ipsum Societatis statum maxime lab. factare: necesse est ingeniorum licentiã in opinionibus, vel intro ducendis, vel sectandis omnibus modis certa aliqua lege coërcere. Quare diligentissimè curent Pro- uinciales, iuxta mentem Constitutionum, ea ex- actè ab omnibus nostris, & præcipuè a profes- soribus obseruari, quæ in ratione studiorum præci- piuntur.

Par. 4. c. 5. lit. C. 55 Curet, ut ij, qui propensum animum habent ad aliquam facultatem, in qua possunt insignes euidere, in ea diutius versentur, habita tamen spiritualis profectus ratione, & de talibus Gene- ralem admoneat.

Par. 4. c. 1. lit. D. & c. 13. §. 4. & lit. E. & C. 17. Cong. 2 56 Qui propter ætatem prouectiorem, aut a- lias causas in facultatibus superiobus, & scho- lasticis studiis progressum facere non possunt, curabit, ne in illis tempus infumant, sed casibus conscientie discendis dent operam, sintq; sem- per

per aliqui ex nostris, qui huic studio diligenter in- umbant, ut Societas copiam habere possit operariorum, qui confessionibus audiendis sint idonei.

57 In singulis Domibus, & Collegiis, aliquem constituat, qui in casibus conscientie bene versa- tus sit, ut difficultatibus domi, & foris occurrè- ribus satisfacere possit.

58 Comœdias, & Tragedias rarissimè agi per- mittat, & non nisi latinas, ac decentes, & prius aut ipse eas examinet, aut aliis examinandas cõ- mittat: eas verò, atq; alias id genus actiones in Ecclesia fieri omnino prohibeat.

59 Sub finem studiorum Generalè de vniuscui- usq; talento admoneat, & quatum singuli pro- fecerint, ei referat. Par. 4. c. 9. §. 3.

60 Curet, ut nullus ex nostris librum aliquè ex vna in alteram linguam transferat, aut im- primat, absq; Præpositi Generalis facultate.

De promouendis ad ordines, & gradus literarios.
Cap. VII.

61 P Otest per se, vel per alios presentare ex nostris eos, quos idoneos, iuxta instru- Etio-

Etionem à Generali traditam censuerit, ad ordi-
nes Ecclesiasticos recipiendos.

62 Quauis in actibus scholasticorum cõmu-
nibus exercendi sunt nostri iuxta Constitutio-
nes: nullus tamen ad Philosophiæ, vel Theologiæ
gradus, etiamsi idoneus sit, promoueat sine
Præpositi Generalis facultate.

63 Cùm nostri de Generalis facultate in vni-
uersitatibus Societatis promouendi sunt ad gra-
dus literarios, si qua in re necessaria ad promo-
tionem erit dispensandum (quod rarissimè faci-
dum est, ne huiusmodi gradus veniant in contẽ-
ptum) vbi id fecerit, tã de persona, quàm de cau-
sa dispensandi, admoneat Generalem.

64 Etsi Doctoratus, et Magisterij gradus iux-
ta Constitutiones prædicto modo nostri accipere
possunt, nomine tamen Doctoris, vel Magistri,
ratione gradus, inter se non vrantur.

De promouendis in Professos, & Co-
adiutores formatos, ac Schola-
res. Cap. VIII.

Potest admittere post biennium ad vo-
ta simplicia scholasticorũ approbato-
rum, coadiutorum non formatorum, quos in
Domi-

Domino idoneos iudicauerit, iuxta regulas, &
Constitutiones.

66 Curet autem, vt cum primum aliquis bien-
nium nouitiatus expleuerit (nisi iusta de causa
differendus videretur) peractis iis, quæ in exa-
mine* habentur, hæc vota in sacro antequam
communicet, emittat coram aliquibus domesti-
cis tantũ, nõ tamẽ inter cos, qui tũc foriẽ vota re-
nouarent, etiã si ea prius ex deuotione edidisset.

67 Si quos, vt indifferentes admisit (quod
rarò fieri debet) potest eos applicare ad gradum
Coadiutorum, vel scholasticorum, sicut magis in
Dño conuenire iudicabit.* In hac verò classe in-
differentium vltra tempus biennij probationis
nemo maneat.

68 Scholastici, simulatq; Superiorũ arbitrio stu-
dia absoluerint, tertiu probationis annũ in Domi-
bus probationũ peragant, quod si commodè fieri
nõ possit, in Domibus Professorũ, vel in Collegijs
probari eos faciat iuxta regulas Nouitiatus.

69 Finita visitatione consideret, qui sint ido-
nei in sua Provincia, vt in Coadiutores formatos
spirituales, vel temporales, aut in Professos iux-
ta Constitutiones, & instructionem à Genera-
li traditam admitti possint, & secundum eandẽ
accuratè Generalem informari curet.

*In Ex.c. 1.
§. 8. & c. 4. §.
2. & 27. §. 38.
41. & c. 6. §.
8. & p. 1. &
6. c. 2. §. 12.
& can. 3.
cong. 2.

*Par. 6. c. 2.
§. 1. & p. 10.
§. 6.

*Par. 5. c. 3.
§. 2. & c. 4.
§. 1.

*In 1. cōgr.
tit. 6. decr.
23. & in 3.
cōgr. decr.
70.

*Can. 10.
Congr. 2.
Par. 5. c. 3.
& 4.

70 Antequam admittat eos, qui cum Generalis facultate professionem, vel vota Coadiutorum formatorum emissuri sunt, ea seruari curret, quæ ab ipsis erunt faciendæ: eius modi sunt dispositio bonorum temporalium, si quæ adhuc habuerint, exercitia spiritualia, confessio generalis, & alia, quæ in Constitutionibus, & Decretis congregationum dicuntur, in professione etiam & ius votis emittendis seruetur, & ut publice fiant, & in cæteris omnibus, quod constitutiones præscribunt.

71 Qui professionem fecerint, etiam trium votorum, emittant vota illa simplicia, quæ post professionem emittenda sunt, idq; iuxta formulam primæ congregationis, ut à tertia recognita est: & doctrinam Christianam tam ipsi, quam Coadiutores formati spirituales per quadraginta dies intra annum doceant.

* 72 Habeat librum, in quo eorum nomina scribantur, qui vota solennia, vel simplicia post biennium in Domibus, vel Collegiis, & Prouinciæ emittunt, iuxta ordinem Præpositis Domorum, & Rectoribus traditum.

73 Cum aliqui professionem, vel vota Coadiutorum formatorum fecerint, exempla huiusmodi votorum, et aliorum quinq; quæ professi post emissam

emissam professionem faciunt, nomine ipsorum subscripta ad Generalem quamprimum transmittat.

74 Constituat iuxta Constitutiones, ut Professores, & Coadiutores spirituales formati suæ prouinciæ in Domibus Professis, quantum fieri potest, commorentur.

Par. 6. c. 2. §.
3. & 4. & p.
4. c. 10. §. 3.

De rebus Collegiorum, & Domorum.
Cap. IX.

75 **A** Edificia conseruari, & si opus erit, instaurari curet: quod si quæ edificanda maioris momenti fuerint, ut esset templum, dormitorium, vel aliquid huiusmodi, nisi approbante Generali non fiant, ad quem pertinet formam, et modum nostrorum edificiorum præscribere.

76 Redditi, & reliqua stabilia conseruari curret, & an crescant, vel minuantur, intelligat: si quis autem huiusmodi bona augere vellet, vel aliquid donare, poterit id admittere si tamē conditiones aliquæ exigerentur, non nisi approbante Generali illam admittat: & eodem modo, quæ dantur Domui professæ accipere, & si quid stabile donatum fuerit, etiam vendere poterit: si tamen Domui necessarium pretium non esset, &

Can. 17.
Cong. 1.
Can. 9.
Cong. 2.

tre-

trecentorum ducatorum valorem excederet, cōsulat Generalem, ut de eo iuxta ipsius præscriptum disponat.

77 Cum lites pro rebus præsertim rēporalibus, diligenter nostris fugiendæ sint, non intendat quisquam ē nostris omnino litem aliquam absq; consensu Generalis, aut eius, cui expressē suas vi ces ad hāc rē ille commiserit, nisi in re adeo ne cessaria, ut eius respōsum expectari nequeat, de quo tamen postea ipsum admoneat. Quocirca ni tatur Prouincialis primū rem compromissio ne cōponere. Nostris autē si lis intendatur, curā dum etiam diligenter, nisi de iure nostro mani festē constaret, ut aliqua transactione, vel con cordia res tota componatur; id si commodē fieri non valeat, poterunt in iudicio se defendere, cū Prouincialis * potestatem habeat conseruandi, et defendendi res Collegiorum etiam in iudicio, cum facultate alios substituendi, si id necessa rium, vel conueniens aliquando fuerit.

78 Intelligat, an exempla autentica contra ctuum maioris momenti, præsertim rerum per petuarum, ad Archiuum, quod est in Vrbe pe nes Præpositum Generalem, missa sint, alioqui mittenda curabit.

79 Videat computa inter Superiorem, & Pro curat.

* Par. 4. c. 2
lit. C.

In 1. Cōgr.
tit. 6. de cr.
24.

curatorem transacta, rationemq; exigat ac cepti, & expensi, & resolutionem vltimi sui com puti summam scribi faciat, quam ipse subscri bet in libro ad hoc designato: in hoc autem scri pro simul constet tam de summa accepti, & ex pensi ab vltima visitatione, quam de eo, quod re siduum fuerit, vel etiam si quid debiti maneat.

80 Visitet bona stabilia extra domum, quæ si ne magno incōmodo visitari possint, ut videat, num qua instauracione, vel cultura egeant, & quid ad eorum conseruationem opus sit.

81 Si Domus, vel Collegia cum commoda fun datione offerentur, expendat, quid ad commune bonum ex iis speretur, & an aliquæ conditiones exigantur, & an locus sit salubris, & omnia ad Generale referat, nihil interim certi promit tendo.

82 Magnum æs alienum Collegia, vel Domos constare, non sinat, si soluendo fore probabiliter nō speret, habita ratione reddituum, & eleemo synarū, quæ ordinariē dari solent, nec in iis plu res habitare permittat, quam ali possint.

83 Quando contribuendum erit ad sumptus communes Prouinciæ, statuat ipse, quid cuiq; Collegio, vel Domui seruata proportionē debita, imponi debeat.

Par. 4. c. 2. §
1. & p. 9. c. 1
§. 17.

* Can. 12.
Cong. 1.

Par. 4. c. 2
lit. B.

84 Inuestitus ratione tria obseruari faciat: Primum, ut honestus ille sit: Alterū, ut ad vsum communem, & approbatum honestorum Sacerdotum eius loci, in quo viuitur, accommodatus: Tertium, ut professione paupertatis non repugnet.

85 Habitationem, officinas, vestes, & reliquā supellectilem, omnia deniq; diligēter inspiciat: nec necessaria deesse, aut superflua expendi permittat: & rerum mobilium inuentarium conferri faciat cum inuentario in precedenti visita-
tione à Visitatore, vel Prouinciali subscripto. Obseruet etiam, quæ teneatur economiæ ratio.

De iis, qui bonis suis nondum se abdicarunt. Cap. X.

86 **N**on permittat nostros abdicare se possessione bonorum suorum, nisi quos constantes, & stabiles in sua vocatione cognouerit, atque in ea re maturo semper consilio procedat.

87 Non sinat pactiōnes inire nostros cum parentibus suis, & quibuscunq; aliis de legitima parte, & aliis bonis ad se pertinentibus, nisi illi prius admoncantur, Societatem ipsam ad ea bo-

na nullum ius habere, & Generalis de tota re prius informetur.

88 Cum quis ex nostris est dispositurus de bonis suis in auxilium Societatis, admoneatur Generalis de eorum valore, & de animo relinquentis, & necessitate etiam Domorum, & Collegiorum Prouinciæ, si in ea huiusmodi bona sint.

89 Si aliqua bona applicabuntur Societati cū facultate Generalis, magnopere curet Prouincialis, ut cum edificatione, & charitate, & non cum rigore exigantur, potiusq; per Procuratores externos, quam per nostros: expediet quoq; ut ex his elemosynæ aliquæ in pauperes eius oppidi, ubi sunt bona, distribuantur: & ratio dati, & accepti talium bonorum scripto constet, ut ipse, aut superior illius Domus, vel Collegij, cui applicata fuerunt, eam reddere possit ei, qui à Generali fuerit designatus.

90 Non ferat, nostros quicquam petere à parentibus, cognatis, vel amicis: sed omnia eis necessaria à Societate provideantur: intelligatq; etiam si quibusdam ad tempus proprietatis bonorum temporalium permittitur, vsum tamen eorum ad propriam vtilitatem nulli esse concedendum.

Can. 3.
Cong. 2.
& can. 3.
cong. 3.

* In Ex. 6. 4.
c. 4. & p. 4.
c. 4. lit. E.

D 2 De

De modo, quo cum Generali, & aliis Pro-
uinciis, ac externis se habere debeat.

Cap. XI.

91 **O**bedientem, reuerentem, ac fidelē,
se Præposito Generali exhibeat, et
hac re subditis in primis exemplum præbeat:
idq; potissimum curet, ut omnes de suis Superio-
ribus bene sentiant, eisq; peculiari deuotione af-
ficientur.

92 Perspecta Generali esse cupiat omnia, quæ
ad suam Prouinciā pertinent, eaq; per se, &
Superiores Domorum, & Collegiorum, & Con-
sultores suæ Prouinciæ, iuxta formulam scribe-
di, manifestari diligenter curet.

93 Cogitet de cōmuni bono Societatis, illudq;
iuuet: Congregationes Prouinciales suo tempo-
re, iuxta formulā traditā, cogat: si quid annota-
uerit circa Decreta, & Constitutiones, vel quid
aliud, quod Congregationē generalē exposcat,
Præposito Generali scribat, vel Procuratori ter-
tio quoque anno ad eundem venturo tradat.

94 Si occasio se obtulerit iuuādi alias Prouin-
cias, non desit charitatis officio, & literarum cō-
municatione, iuxta formulam scribendi, mutuū
concordiam, & charitatem foueat.

95 Bene-

95 Beniuolos, & deuotos conseruet, curetq;
ut benefactoribus se gratos nostri exhibeant: si
qui autem aduersantur Societati, studeat, ut me-
lius informati reconcilientur.

Par. 10. §. 11.
& lit. B.

96 Quæ eleemosynæ externis pauperibus, siue
ordinariæ, siue extraordinariæ dari debeant, ipse
Superioribus præscribet, auditis Consultoribus
pro Collegij, vel Domus facultate. Vbi verò habē-
tur bona ecclesiastica, eleemosynas aliquas fieri
prouidebit in locis præcipuē, ubi huiusmodi red-
ditus percipiuntur.

De communi ratione iuuandi proximos.

Cap. XII.

97 **I**ntelligat præsertim sub finem studio-
rū, qui ex nostris, & quousq; quibusq;
rationibus domi, & foris externis se communi-
care debeant: quod tamen non nisi probatis, &
in uocatione stabilibus, discretis, et bene instru-
ctis, quique alios edificare possint, conceden-
dum erit.

Par. 4. c. 10
§. 10. & c. 6.
§. 1. & lit. C.

* Can. 17.
Cong. 2.

98 Consideret, num Missæ celebrentur, & sa-
cramenta alia ministrentur iuxta usum Roma-
næ Ecclesiæ: concionandi etiā, et doctrinæ Chri-
stianæ docendæ modum obseruet: curetq;, ut in

Par. 4. c. 8. §.
1. & p. 10. §.
9.

D 3 his

his omnibus nostri uniformes sint, & ut finem, quem Societas intendit, assequantur. Præcipue verò circa concionatores inuigilet, ut si quis ex iis ad suas se regulas fortè nō accommodauerit, à concionandi munere amoveatur, & in aliis Societatis nostræ ministeriis occupetur.

Can. 17.
Cong. 2.

99 Videat, num in Domibus, & Collegiis concionatores, & confessarij ad sua munera idonei sint, & statuatur pro ratione instituti, & loci, quàm frequenter domi, vel foris concionandum, vel publicè legendum sit, vel doctrina Christiana tradenda: & tempore pestis aliqui ab eo designentur, qui separati ab aliis proximis iuuantis vacent.

* Par. 10. §.
12.

100 Det operam, ut cōfessarij maturioris sint ætatis, quantum fieri potest, præsertim qui ad cōfessiones mulierum audiendas mittuntur. * Curretq; ut nostri gratius, & privilegijs apostolicis prudenter, & moderate vtantur.

Par. 4. c. 3.
& p. 7. c. 4.

101 In iis locis, in quibus simul Domus Professorum, & Collegium fuerit, Societatis ministeria in Domo exercenda curabit: In Collegiis verò ea, quæ ad studia literarū, & auxilium spirituale scholariorum pertinet, tractanda sunt.

102 Efficiet, ut in festis, quæ à nostris præcipue celebrari solent, ornatus nostrarum ecclesiarum

rum

rum sit moderatus, ac religiosus, & quoad fieri potest, sine nimia distractione nostrorum, et molestia externorum.

103 Non permittat, ut cum congregationibus externorum, quæ confraternitates dicuntur, nostri misceantur, nec in Domibus, vel Collegiis vll earum conuentus agantur, nisi qui ad finem earundem Domorum, & Collegiorum in diuino obsequio fient.

Par. 7. c. 4.
lit. G.

104 Si examinandi ministerium ab Ordinario iniunctum effugere nostri nulla ratione possint, quanuis de doctrinæ sufficiencia iudicium ferre valeant, illud tamen retineant, ne de admittendis, vel non admittendis ferant, sed illud omnino Prælati relinquantur.

Can. 19.
Congr. 2. &
Can. 7.
Congr. 4.

De missionibus, & mutationibus nostrorum. Cap. XIII.

105 Prouincialis non abeat à sua Prouincia sine Generalis, nec Prepositus, aut Rector à sua Domo, vel Collegio, absq; Prouincialis facultate, nisi locus esset vicinus, aut si ne graui incommodo Superioris responsum expectari non posset. * Reliquorum verò mutationes intra Prouinciā Prouincialis ipse ne faciat sine causa alicuius momenti.

* Can. 31.
Cong. 2.

106 In mittendis operariis per Prouinciã extra Domos & Collegia, vt in vinea Domini laborant, obseruet, quæ in Constitutionibus, & regulis missionũ dicuntur: Vi. eat tamen, ne Domus, & Collegia necassariis ministris destituantur.

Par. 7. c. 1. §
5. & c. 2. §. 2
& can. 27.
cong. 2.

107 Quocunq; mittat aliquem, eũ per se, vel per alium plenè instruat, et ordinariè in scriptis tam de modo procedèdi, quàm de mediis, quibus eum vti velit ad finem, quem in animo habet.

Par. 7. c. 2.
§. 2 can. 28
cong. 2.

108 Per crebram literarum communicationem, iuxta formulam scribèdi, totius successus certior factus ex eo loco, vbi ipse commoratur, consilio, & orationibus, & aliis rationibus eum iuuabit, vt persona, & negotium postulauerit.

Par. 8. c. 1.
§. 4.

109 Optimi quique, & maturiores ad proximos iuuandos, quantum commodè fieri poterit, mittantur: & si ei videbitur expedire, alicui Superiori vicinioris Domus, vel Collegij subiiciatur.

Par. 7. c. 2.
lit. H.

110 Cũ mutari aliquem oportebit, animaduertat, vt ad eum reuacandum, quoad fieri poterit, iis mediis utatur, vt q; a quibus euocatur, potius beneuoli omnino maneant, quàm offensi, vel malè affecti.

In Bul. 3.
Pauli. 111.

111 Si missum à Superiore, vel à summo Pontifice, minus vtiliter occupari videret, Generalem admoneat.

112 Ex-

112 Extra Prouinciã suã neminem mittat, nec etiã ad laborandum in vinea Domini, nisi negotij alicuius, aut peregrinationis causa, aut nisi ei constaret de Generalis voluntate, vel conueniret cum Prouinciali illius Prouinciæ, ad quam mittere aliquem voluerit: ad prouinciã tamen extra Europã, & inter ipsã met hæ transmutationes sine facultate Generalis ne fiant.

113 Post cognitã Generalis mortem, Prouincialis neminem ex iis, qui ius suffragij habent, ex sua prouincia in aliam mittat ante congregationem Prouincialem, nisi causa sit adeo vrges, vt ipse, & maior pars consultorum ipsius existimet esse mittendum.

114 Cũ peregre erit nostris proficiscendum, aliquem, cui maxime confidat, præficiet, cui toto itineris tempore, ceteri tanquam Superiori in omnibus obediant.

115 Ad retinendam religiosã disciplinã, & paupertatis rationem, det operam, vt nostri in profectionibus, quos ipsorum Superiores id præstare posse iudicauerint, in toto, vel in parte pedestri itinere utantur, & in equitando solius necessitatis siue personæ, siue negotiorum ratio habeatur.

Can. 12.
Cong. 3.

116 Expensas itinerum soluere eius erit Pro-

Can. 10.
Cong. 2.

D 5

uin-

uincia, aut Collegij, aut Domus in cuius bonum,
& vtilitatem cedit profectio: quod si in ea re du-
bium esset, arbitrio ipsius, auditis Consultoribus,
statuendum relinquitur: si aliquando tamen in-
ter aliquos Provinciales non conueniret, recur-
rant ad Generalem.

Par. 3. c. 1. li
re. A.

117 Quando quis ab vno loco ad aliū transfer-
tur, Superior, ad quem talis mittitur informan-
dus est, quantum ad cognoscendum, & iuuan-
dum eū sit satis. Neminem autem ex vno in al-
lium locum ire permittat sine literis patentibus.

De Visitatione. Cap. XIII.

Can. 19.
Cong. 1.
& p. 8. c. 1. li
re. 1.

118 **S**ingulis annis per se ipsum singula lo-
ca sue Prouinciæ visitet, cum hoc sit
valde proprium sui officij, & ibi diutius immo-
retur, vbi magis erit opus, præsertim in loco ad
communicationem cum inferioribus, & Gene-
rali Præposito magis commodo.

119 Si quando ob causas grauioribus visitare o-
mnia loca sue Prouinciæ ipse non possit, re cum
suis Consultoribus collata, ad ea, quæ non potest,
sibi alium substituatur: quauis omnino curandū
sit, ut Damos probationis, & scholasticorum se-
minaria peculiari cura, & per se visitet.

120 Cūm ad Domum, vel Collegium aliquod
peruenerit, Superiorem interroget, num aliquid
urgeat, cui statim necessariū sit remediū adhibē-
dum: et visitationes præteritas petat, deinde o-
mnes simul benignè alloquatur, eosq; ad renoua-
tionē in spiritu, & studiū perfectionis hortetur.

121 Incipiat visitationem à tēplo, cuius ostio
clauso, videat quomodo custodiat Sanctissi-
mum Eucharistiæ Sacramentum: mox visitet sa-
crum infirmorum oleum, & sanctorum reli-
quias: ex quibus nihil vlla ratione auferatur: tū
altaria, sedesq; confessoriorū, atque alia, quæ tū
in templo, quam in sacristia ad diuinum cultū
pertinent.

122 Postea ad visitationem personarum acce-
dat, & curet, ut omnibus beneuolū se exhibeat,
ne alicuius mentem subeat suspicio, quod ob fini-
stras aliquas informationes minus hilarem vultu
ipsis ostendat.

123 Petat à Superiore, & cōsequenter à Con-
sultoribus, & ab aliquibus Patribus antiquiori-
bus, vel præcipuis officialibus, ut ea, quæ sciūt aī
cuius momenti de statu Collegij, vel Domus, aut
de personis referant: quod si iudicauerit expedi-
re, iubere poterit, ut informationes huiusmodi,
vel partē earū breuiter scribant, & sibi tradāt:

scripta autem, quæ secretum continent, clausa ipse diligentissimè seruet, caueatq; ne minimo quidem indicio eos, qui sibi aliquid referunt, prodant.

124 Huiusmodi informationibus acceptis, et consideratis, percurrat cum Superiore catalogum personarum Domus, vel Collegij, breuemq; de singulis ab eo capiat informationem.

125 Deinde vocet sigillatim omnes eo ordine, qui ei magis conuenire videbitur, & singulos seorsum, iuxta instructionem sequenti capite positam, memoriter potius, quàm ex scripto interroget: & quæ aduertenda iudicauerit, sibi memorie causa scribat. Quid verò à quoque interrogandum sit, illius prudentiæ relinquitur.

126 Hortetur omnes ad veritatem syncerè dicendam, ne ipsis imputetur, si morbi propter eorum silentium incogniti, & latentes curari non possint, admoneatq; teneri eos seruare sub secreto, quicquid cum eo, quod secretum requirit, transegerint: licet à quouis alio, qui ipso sit inferior, de ea re interrogentur.

127 Non facile credat, si quæ forsàn contra alios, præsertim Superiores, dicuntur: sed ea noceat, & expendat, ut veritatem assequatur: caueatq; ne dum subditos consolari studet, illi debiliores

in

in obedientia, & reuerentia erga suos immediatos Superiores reddantur.

128 Si quis diuisionis, aut dissensionis eorum, qui una viuunt, inter se, vel cum suo capite autor esse inueniretur, diligentissimè ab ea congregatione, velut pestis, quæ eam potest inficere, si præsens remedium non adhibeatur, separandus est.

129 Visitatio rerum, ac partium Domus iuxta ea, quæ in præcedentibus regulis, præsertim in nono capite huius officij dicta sunt, fieri debet: in qua simul examinandæ sunt regulæ officialium, qui eiusmodi rerum curam habent: si quid autem, non solum informatione, sed inspectionem requirant, ipse per se, aut per socium id præstabit.

130 Summarium Constitutionum, & Regulas Communes coram Superiore, Consultoribus, & Ministro examinabit: & si quas non obseruari intellexerit, consideratis causis, remedia adhibebit, ut obseruari possint. Regulas autem Ministri, Consultorum & Admonitoris, Cõcionatorum, & Sacerdotum, itemq; præcipuorum officialium, ipse per se cum ipsismet examinabit: reliquas verò aliorum officialium poterit socio, aut alteri coram singulis eorum examinandas committere.

131 Prouincialis integram rationem totius

In Ex. c. 4.
§. 36. & 39

ante-

anteactæ vitæ, iuxta Constitutiones, ab iis exigat, qui Societatem ingrediuntur: & ab eo tempore, quo ad studia missi sunt, ab iis, qui illis absolutis ad tertium probationis annum peragendum mittuntur. Quod si id aliquando per se prestare non poterit, substituat ad id ordinariæ Superioris Domus, vel Collegij. Singulis Verò annis in quacunq; Domo, vel Collegio suæ Prævinciæ, absoluta rerum domesticarum visitatione, aut in ipso visitationis decursu (si id opportunius in aliquibus fore iudicaret) rationem conscientiæ ab omnibus accipiat ab Ultima, quam reddiderunt, iuxta modum inferius præscriptum. Quod si visitatio circa renouationem votorum inciderit, (quam extra statutum tempus ratione sui aduentus in Domum aliquam, vel Collegium præsertim magnum per unum, aut alterum mensem præmittere, aut differre poterit,) ipse ad excipiendas confessiones generales nostrorum, aliquos Patres probatos, & maturiores designabit, eosq; qui sibi confiteri volent, benigne audiet.

132 Postremum omnium visitet Superiorem Domus, vel Collegij circa ea, quæ ad personam, & officium eius attinent, iuxta officij eius regulas, & ea, quæ ex acceptis informationibus collegerit.

133 Visitatione cuiusq; Domus, vel Collegij absoluta, & rebus omnibus perspectis, ut laboris sui fructum capiat, denovo omnia, quæ accepit in visitatione, consideret: & ea, quæ maioris momenti sunt, diligentius expendat: quid item clarum, quidue tantum probabile videatur, & de quibus Generalis consulendus est, & quæ cum solo Superiore Domus, vel Collegij, quæ etiam cum Consultoribus, & quæ cum aliis particulis sint transigenda, diligenter discernat.

134 Quæ ad gubernationem spectantia ipsi ordinanda videbuntur, hæc, vel illa usque etiam expendenda tradat, quos de unaquaq; re melius iudicare posse confidat. Et antequam Ultimam executionis manu rebus imponat, omnia in orationibus, & Missarum sacrificiis Deo commendat, ut, iuxta ipsius diuini beneplacitum, dirigantur.

135 Postquam autem apud se omnia constituerit ex præteritis visitationis memoriali, ubi rerum, quæ temporaria sunt, ordinationes scribuntur, eas, quæ executioni mandate fuerint, expugnat. In libro vero, in quo non nisi maioris momenti ordinationes scribendæ erunt, ipse ea tantum scribet, suaq; manu subscribet, quæ cum Generali communicauerit, & ab ipso fuerint approbata.

Instructio de iis, quæ in visitatione interroganda sunt. Cap. XV.

Quæ ad gubernationem pertinet, à Superioribus, & Consultoribus, & aliis, quibus videbitur, petenda.

Interroget, si quid grauius in ea Domo, vel Collegio accidisse, extra confessionem, intellexerit, & quod remedium sit adhibendum.

2 Quomodo seruentur regulæ, quæ ad nouitios pertinent.

3 An aliqui, præsertim pueri, aut mulieres ad vota emittenda inducantur, vel ad consilia alia obseruanda indiscretè trahantur.

4 An aliquis domi nimis affectus videatur ad consanguineos, vel ad eorum subuentionem teneatur.

5 De numero, & sufficientia Confessariorum, & de frequentia & fructu confitentium.

6 Quomodo literarum studia vigeant, et quàm exactè seruentur, quæ de opinionum nouitate, & diuersitate statuta sunt. Et, an aliqui videantur finitima studiis educendi à Collegiis.

7 An infirmi, hospitalia, carceres, & triremes (ubi essent) visitentur, et adiuentur a nostris.

8 Ex quibus operibus piis, iuxta nostrum institutum, maior fructus percipiatur.

9 De cura in tradendis spiritualibus exercitiis, & quàm exactè illa fiant: et de vigilantia in puerorum, ac rudium, in doctrina Christiana institutione.

10 De modo conuersandi iuxta rationem, & finem nostri instituti.

11 De missionibus, & earum fructu, & modo procedendi eorum, qui mittuntur.

12 An aliqui prætextu valetudinis iuuandæ à spiritus perfectione degenerent, & à laboribus nostri instituti abhorreant, atque ad orium aspirent.

13 An erga nostros infirmos, & hospites debita Societatis, charitas & cura exercentur.

14 An aliqua ambitionis, & proprietatis indicia in aliquo appareant.

15 Quæ elemosynæ externis pauperibus dantur.

Quæ ab omnibus peti possunt.

16 Quomodo valeat corpore, & viribus: & quomodo ei conueniat ratio victus, vestitus, cubiculi, & exercitationis corporalis, qua vititur.

- 17 Si quid dubitationis, aut difficultatis, si quid etiam ad suam consolationem, instructionem, aut profectum fore putat, confidenter proponat.
- 18 Quod ad alios attinet, interrogetur, quomodo tractetur à Superioribus, quid sentiat de illis, tam de personis, quàm de officiis eorum.
- 19 An aliquis Superior impedierit libertatē subditorum, scribendi ad Superiores mediatos, aut quouis modo significauerit, sibi non placere, ut nostri de ipso, aut eius gubernatione, ad eosdē scribam.
- 20 An nouerit extra confessionem aliquid de quouis persona, quod non ei probetur, ut de inobedientia, murmuratione, cōspirationibus, præsertim contra Superiores, & si quid parum honestum, & incautum in familiaritate nimia cū aliqua persona accidisset, vel cōtrā de discessione.
- 21 Quomodo seruentur domi Constitutiones, Decreta, Regulæ, communis ordo, & ordinationes, quæ à Præposito Generali, & aliis Superioribus emanant.
- 22 Quomodo exerceantur ministeria Societatis erga externos, quod ad modū, & fructū attinet.
- 23 Quis sit profectus nostrorum in rebus spiritualibus, & quod omniū in solidis virtutibus acquirendis studium.

24 Si de iis etiam, quæ pertinent ad alias Domus, & Collegia totius Prouinciæ aliquid habet, quod alicuius momenti videatur, liberè proponat.

Pro Scholasticis addatur.

- 25 Quid ingenij, memoriæ, virium, & pro-
pensionis ad literas in se experiat.
- 26 An occupatione exteriori, vel studiis remoueat, vel distrahat à rebus spiritualibus.
- 27 An habeat libros necessarios, & an scribat, legat, disputet.
- 28 De suo profectu in literis quid sentiat.
- 29 An omnia experimenta Societatis fecerit, & quo fructu.

Pro iis, qui in probatione versantur.

- 30 AN firmus sit in proposito viuendi,
& moriendi in Societate.
- 31 An sit indifferens ad quenlibet gradum, ministeria, & exercitia Societatis, prout obedientia constituerit.
- 32 An exercitia spiritualia, vel aliqua alia

experimenta fecerit, & in quibus plus profecerit, & alia, si videbitur ex examine.

Modus accipiendæ rationis conscientia.

QUod in summano Constitutionum. §. 40. præscribitur, de manifestanda conscientia, id magni momenti ad Dei gloriam, & Societatis nostræ bonum, Pater noster sanctæ memoriæ Ignatius existimauit. Quare, ut omni diligentia, & animi sinceritate seruetur, Prouinciali curandum erit. Et, cum quisque dixerit, quæ dicere voluerit, iuxta instructionem datam, poterit Prouincialis, si qua existimauerit amplius interroganda, id etiam facere: quauis, quæ hominem pudore multum afficerent, ea extra confessionem interroganda non essent. Nec à singulis singula petet, sed prudenter, & circumspectè pro ratione personarum. Denique, eam suauitatem teneat, ut illa omnia, non tanquam iudex exigere, sed ut benignus parens ob subditi consolationem cognoscere velle videatur.

IN

INDEX CAPITVM

REGVLARVM

Prouincialis.

- D**E spectantibus ad Prouincialis personam, & communem Prouincia ad administrationem. cap. 1. pag. 29
De iis, quæ Prouincialem ad bonam administrationem iuuabunt. c. 2. p. 31
De Superioribus ei subordinatis, & eorū officialibus. c. 3. p. 34
De admittendis. c. 4. p. 36
De dimittendis. c. 5. p. 38
De literarum studiis. c. 6. p. 40
De promouendis ad ordines, & gradus literarios. c. 7. p. 43
De promouendis in Professos, Coadiutores, & Scholares. c. 8. p. 44
De rebus Collegiorum, & Domorum. c. 9. p. 47
De iis, qui bonis suis nondum se abdicarunt. c. 10. p. 50.
De modo, quo cum Generali, & aliis Prouinciis, ac externis se habere debeat. c. 11. p. 52
De

De communi ratione iuuandi proximos.

c.13.

p.53

De missionibus, & mutationibus nostro-
rum.c.13.

p.55

De Visitatione.c.14.

p.58

De iis, quæ in Visitatione interroganda
sunt.c.15.

p.64

REGV-

REGVLAE

PRÆPOSITI

DOMVS PROFESSÆ.

DE IIS, QVÆ AD EIVS PER-
sonam, & totius Domus administratio-
nem pertinent. Cap. I.

O *MNI studio enitatur, ut talis sit, qualis optatur Re-
ctor in nostris Constitutio-
nibus, atq; cò magis, quòd
illis præsit, quos viros spiri-
tuales, & perfectionis stu-*

Par. 4.c.10
§.4.

diosos esse oportet.

2 *Primam officij sui curam in eo positam esse
intelligat, ut oratione, & sanctis desideriis tota
Domum, velut humeris suis, sustineat. & quæ-
cunque in iis, quibus præst, ad ipsorum, alio-
rumq; ædificationem, iuxta instituti nostri ra-
tionem, optare debet, prius in seipso præstare stu-
deat.*

Par. 4.c.10.
§.5.

3 *Communes regulas ipse seruet, & particu-
laria in cibo, indumentis, & aliarum rerum usu, quan-
tùm fieri potest, vitet: & familiaritate, atque*

E 4

indul-

indulgentia cum quibusdam alios ne offendat.

4 Intra annum, postquam officium Præpositi prima vice inierit, quadraginta diebus Christianam doctrinam eo modo, quo in secunda Cōgregatione de Rectore expositum est, legat, aut doceat: sed ex causa per alium id munus cū facultate Prouincialis obire poterit.

5 Consuetudines receptas, & à Generali, vel Prouinciali approbatas seruet, ac seruari faciat: si tamen aliqua alia à præcedenti Præposito inducta fuerit, non mutet inconsulto Prouinciali: ipse verò, nisi suo Superiore approbante, nullā introducat.

Par. 4. c. 10.
§. 5. & 6.

6 Eos, qui domestica obeunt ministeria (exceptis quibusdam, quorum electio ad Prouinciale pertinet) prudenter constituat, suas cuiq; regulas tradat, aliquando visitet, & prout in Domino conuenire iudicabit, vel in eisdē ministeriis detineat, vel ab eis remoueat. * Quia verò officia quædam, ut bene fiant, experientiam requirunt, qui ad ea idonei inueniuntur, nō facile mutari debebunt.

* Ibidem.
lit. E.

Par. 4. c. 10.
§. 6.

7 Ut prospicere officialibus de subsidio, si necessarium id fuerit, ne labore grauentur, debet, ita cum tempus vacuum illis fuerit, ut illud utiliter impendant diuino seruitio, curabit.

8 Et si

8 Et si potestatem habet designandi confessarios suis subditis, ordinarium tamen confessarium Domus non constituet sine approbatione Prouincialis.

Part. 3. c. 1.
§. 11.

9 Quauis in virtute obedientie iubere possit, non nisi rarissimè, & ex graui, ac vrgenti causa id faciat.

Par. 6. c. 5.

10 Ordinarias tantum pœnitentias imponat, quales sunt parua mensa, publica reprehensio, conclusio in circulo, edere sub mensa, osculari aliorum pedes, orare in refectorio, dicere culpam suam, subtractio cibi, &que ad panem, et aquam, si res postulauerit, disciplina publica in refectorio, & alia exercitia humilia, & domestica.

11 Sicut ad Præpositum pertinet dispensare in regulis, & Constitutionibus, & Decretis Congregationum generalium cum particularibus, quando necesse erit: sic & cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videntur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Prouincialis responsum expectari non potest, eum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, ac eius causa admonere.

Par. 4. c. 10.
lit. B. & p. 9.
c. 3. §. 8.

12 Nomina eorum, qui vota solennia, vel simplicia emiserunt, in libro ad hoc parato notentur, in Professis quidem, & Coadiutoribus for-

Par. 5. c. 3. §. 4. & c. 4. §. 4.

E 5

matris

matibus cum nominibus admittentium: in reliquis
verò post biennium cum nominibus celebrantium,
adnotato loco, & tempore, iuxta Cōstitutiones.

13 Quas habeat facultates, partim ex iis, quæ
ipsi in his regulis cōceduntur, partim ex compen-
dio facultatū Societatis intelligat, ut in iis, quas
non habet, sciat ad Superiorem recurrere.

De iis, quæ Præpositum ad bonam admi-
nistrationem iuuabunt.

Cap. II.

14 **S**it sollicitus, ne Minister, & reliqui
officiales suo desint officio, omīssis ali-
iis, quæ possent impedire.

Par. 4. c. 10.
§. 7. & p. 9.
c. 6. §. 14.

15 Singulis, vel saltem alternis hebdomadis
cum suis Cōsultoribus conueniat, (nisi pro re na-
ta aliquid extraordinariè esset consultandum,) de-
quæ rebus maioris momenti, quæ pro temporū,
& negotiorum varietate occurrunt, cum illis a-
gat, quāquam iis auditis, penes ipsum erit de sin-
gulis statuendi facultas.

*Par. 9. c. 4.
§. 4.

16 Consultores, aliosq; omnes, cum ei aliquid
proponunt, libenter, & benignè excipiat, et præ-
cipuè * eum, cui Monitoris officiū commissum
est: efficiatq; ut in sua Domo, quæ in formula
scribendi præscripta sunt, seruentur.

17 Ha-

17 Habeat librum, in quo scribantur visita-
tiones Domus à Generali approbatæ: in quo
etiam scribantur ordinationes aliæ alicuius mo-
menti, quæ à Generali mittuntur: & quæ perpe-
tuæ fuerint, ab iis, quæ temporariæ sunt, separa-
tim notentur: alia verò, quæ Visitator, et Prouin-
cialis præscripserint, in alio libro scribantur.

18 Institutum Societatis cognoscat ex lectio-
ne literarum Apostolicarum, Constitutionum,
& Decretorum generalium Congregationum:
magis autem particularia ex lectione regulariū
tam communium, quàm officij sui, & aliorum,
qui sub ipsius cura sunt, ac Prouincialis, & com-
pendij facultatum Societatis, atque ex observa-
tione consuetudinum receptarum, ac demū ex
recurso ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

19 Libellum habeat, in quem referat quæcum-
que sibi ad bonum Domus statum subinde occur-
rent, ne memoria excidant, præcipuè illa, de qui-
bus ad Generalem, vel Prouincialem scriben-
dum putat.

20 Pro occurrentibus necessitatibus commu-
nibus, & priuatis, Missas, & orationes suorum
(moderato tamen) iuxta consuetudinem Socie-
tatis applicare poterit.

Par. 2. c. 3. §.
2. & p. 7. c. 2.
lit. M. & c.
4. §. 3. & 4.
& p. 10. lit.
B.

De

De cura nostrorum in spiritu.

Cap. III.

CVret, ut cuiq; in suo officio integram obedientiam cateri præstent, & officiales Ministro, & sibi etiam omnes: studeatq; eisdem exemplo obedientie præire, quâ ipse suis Superioribus, quos Christi loco habet, præstare debet.

Par. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. & p. 10. §. vit. In procl. declar.

22 Det operam, ut Constitutiones, & regulæ obseruentur: omnibus domesticis cum omni solitudine inuigilet, eosdemq; ab iis, quæ nocere possint domi, & foris defendat, tum præueniendo, tum etiam si quid mali acciderit, remedium adhibendo.

In Ex. c. 4. l. 36. §. 8. & p. 1. & p. 6. c. 1. §. 2.

23 Efficiat, ut sibi, vel aliis ab ipso deputatis statim temporibus ratio conscientie reddatur, iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientie rationem, a Professis quidē, & Coadiutoribus formati semel in anno, ab aliis verò bis: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorum confessiones generales excipiant, nisi Prouincia listunc adsit.

Par. 4. c. 4. §. 5. & p. 1. §. 6. & l. 14. c. 2.

24 Meminerit, ut Scholastici, si qui erunt, & Coadiutores non formati, bis singulis annis circa festa Circumcisionis Domini nostri, & Apostolorum

lorum Petri, & Pauli vota sua renouet, præmissis, quæ fieri solent.

Par. 1. c. 1. §. 28.

25 Singulis, vel alternis diebus Veneris exhortationem nostris vel ipse faciat, vel aliquis alius, qui rationem nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Constitutionum, & regularum, de fraterna charitate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia: tametsi exhortationis loco, spiritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi potest.

26 Crebro, & magna charitatis significatione alloquatur subditos, eorumq; necessitatibus non corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem verò intelligat aliqua tentatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & sollicitudinem non solum per se, sed etiam, si necesse fuerit, per alios gerat, nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat.

Par. 3. c. 1. §. 15.

27 In correctionibus, & poenitentiis iniungendis rationem habeat dispositionis personarum, & edificationis vniuersalis, & particularis earum ad gloriam Dei.

28 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendum dictauerit, illud in correctio-

Par. 3. c. 1. lit. N.

reſtitionibus obſeruet, ut ij, qui peccant, primò in charitate, & dulcedine admoneantur: ſecundò in charitate quidẽ, ſed eo tamen modo, ut eis cõfuſio, & rubor iniiciatur: tertio amori ea, quæ timorem incutiant, ſi opus erit, adiciantur.

Part. 3. c. 1.
lit. N.

29 De publicis defectibus publica debet eſſe pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis.

30 Poterit mittere interdum aliquem ex ſuis, ut oſtiant impetret eleemoſynam, aut, ut inſeruiat hoſpitali, aut comitetur emptorẽ, aut in plateis concionetur, Chriſtianam uero doctrinam doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & ſpiritalis utilitatis noſtrorum.

In Ex. c. 1. li.
c. C.

31 Delegare poterit confeſſario, vel aliis vices ſuas, ut eas pœnitentias approbent, vel improbet, quas ad maiorem ſui ſpiritus profeſtum aſſumere quisq; volet. Et, ut noſtris, qui Sacerdotes non ſunt, facultatem dare poſſint frequentius, quàm octauo quoq; die, communicandi, quos ea ratio ne magis in ſpiritu inuari in Dño iudicauerint.

In 1. Cõgr.
tit. 6. de cr.
27. & in ex.
2. 1. 8. 6.

32 In danda facultate ieiunandi, ſicut & in aliis pœnitentiis concedendis, videat, ne menſuram rectæ rationis excedat: deſq; operam, ut omnes intelligant, ad ſingularitatem non perti-

ne-

nerẽ, ſi quis ieiunet, aliis non ieiunantibus, dummodo ordinaria conſuetudo ieiunandi, quæ iuxta Conſtitutiones non ſit, non introducatur.

33 Vnio, & conformitas mutua diligentiffimè curanda eſt, nec ferenda inter illos domeſticorum perturbatio, vel ira mutua. Si quid autem huiusmodi accideret, curet, ut ſtatim cum ſatiſſactione debita in gratiam inuicem redeat.

Par. 3. c. 1. 9.
18.
+ Ibidem.
lit. P.

34 Tam ipſe, quàm omnes alij Sacerdotes, qui ei videbuntur, iuxta Conſtitutiones, aliquando intra annum, officium, vel officia eorum, qui domi inſeruiunt, ad tempus aliquod obibunt.

Par. 3. c. 1. 9.
19.

35 Videat ſcripta, & literas omnes, quæ ſcribuntur ad domeſticos, & quas ipſi aliis ſcribunt, aut aliquem virum fidelem, & qui domum diſcretionis habeat, domi conſtituat, qui eas lectas reddat, aut non reddat, prout in Domino magis expedire iudicabit, ſibiq; referat, ſi quid inuenerit, quod tanti momenti ſit, ut de eo Superior monendus videatur. Res autem vanas, aut quæ alia ratione offendere poſſint, neminem ſcribere permittat: nec ſigillum quenquam habere ſinat ſine Provincialis facultate.

In ex. c. 4.
6. 6. & p. 3.
c. 1. lit. B.

36 Non ſint domi arma, nec inſtrumenta muſica, nec libri laſciui, aut vani, nec nouæ vllæ recreationes introducantur.

Par. 3. c. 1. 6.
14. & lit.
M.

De

De auxilio animatum. Cap. III.

Meminerit, hoc pertinere ad scopum totius Societatis, ut ad animarum salutem, & perfectionem cum diuina gratia promouendam incumbat, & nostri instituti puritatem in Domibus Professis præcipue elucescere debere, quæ non tam circa media ad hunc finem præparanda (quemadmodum Collegia) quam circa finem ipsum, & usum mediocum ad eum conferentium versantur.

38 Videat, an nostri zelum habeant animarum, & an strenue, ac diligenter earum salutem procurent, ut ij solent, quos sanctus Dei amor impellit: nec solū, immoderatos pro ratione virium labores suscipi, non sinat, sed multo etiam minus in proximis iuuandis negligentiam toleret.

39 Proponatur papulo assidue in Ecclesia verbum Dei in prædicationibus, et sacra scriptura, & doctrina Christiana lectionibus, quod etiam in aliis Ecclesiis, plateis, & locis præstari potest, quando ad maiore Dei gloriam conferre videbitur: nominatim vero puerorum, ac rudium personarum in Christianismo institutione tanquam proprium nostre vocationis ministerium valde commendatum habeat. * intelligatq; Christianam doctrinam

Par. 4. c. 8.
§. 3. & 6. &
p. 7. c. 4. & 6.
& 7. & can.
21. cong. 1.
& can. 20.
cong. 2.

* Can. 14.
Cong. 1.

doctrinam canendo doceri posse, ubi ad maiorem ædificationem id fore obseruabitur. Modus autem siue id canendo, siue secus fiat, pro locorum ratione ad ædificationem, & maiorem vtilitatem exigatur.

40 Procuret diligenter, ne æsint designati Confessarii, qui domi in administratione sacramentorum confessionis, & communionis cum fructu exerceantur, quiq; extra domum ægrotorum confessiones audire, morientibus operam ferre, & eos, qui in carceribus, & hospitalibus inueniuntur, visitare, & consolari possint, & reliquis pietatis operibus, quæ in literis Apostolicis instituti nostri, & Constitutionibus proponuntur, incumbere. Sed hæc omnia ipse, iuxta ordinem à Prouinciali præscriptum, exequatur, qui pro ratione loci, & copia nostrorum metietur, quantum in huiusmodi rebus operæ sit ponendum.

41 Curet, ut nostri in spiritualibus exercitiis tradendis accuratè exerceantur, postquam ea in se fuerint experti: nullus tamen deberet ea tradere, nisi prudentia, ac rerum spiritualium usu satis probatus esset.

42 Si operariorum copia suppetet, poterit suos mittere ad alia loca vicina, habito consensu Prouincialis.

Par. 4. c. 8.
§. 4. & p. 7.
c. 4. §. 1. & 9
& in bulla
nostri inst.
Paul. III. &
Iul. III.

Part. 4. c. 8.
§. 5. & p. 7.
c. 4. §. 8.

uincialis, ut similibus operibus charitatis fun-
cti domum constituto tempore redeant.

43 Non permittat eodem tempore omnes Sa-
cerdotes abesse, sed semper domi, aut in ecclesia
aliqui maneant, qui occurrētibus necessitatibus
proximorum satisfacere possint.

44 Cum quis prædicationi, lectioni sacre,
aut confessionibus audiendis vacat, provideat,
ne studij tempus, aliaue necessaria illi desint.

Part. 4. c. 8. 45 Si quis ad sacros ordines promouendus, aut
s. 2. & p. 7. in confessarium, vel concionatorem esse eligen-
c. 4. s. 5. & dus videbitur, Provinciale admoveat.
6.

46 Si quem, ex iis, qui in ecclesia nostra assi-
duè ad sacramenta accedunt, intelligeret, vitæ
sue exēplo alios offendere, quantum in ipso est,
remedium per confessarium, vel aliquem alium
conuenienti ratione adhibere curet.

Par. 6. c. 3. s. 47 Non permittat, ut nostri curam mulierū
5. religiosarum, & aliarum quaruncunq; susci-
piant, ut ordinariè illarum confessiones audiant,
vel ipsas regant: quanuis nihil repugnet aliquā-
do apud eas concionari, aut semel vnus monaste-
rij confessiones speciales ob causas audire: quod
tamen non fiet, nisi postulent ij, qui eis præsent.

Part. 9. c. 6. 48 Et si proprium Præpositi officium est, Do-
s. 1. mum sibi commissam diligenter, ac fideliter gu-
ber-

bernare, neq; is propter aliud quidquā huic mu-
neri deesse debet: si quando tamen per officij sui
occupationes licebit, & concionari, & confes-
siones audire, & alia Societatis ministeria exerce-
re poterit, ac debebit.

De ordine domestico. Cap. V.

49 **Q**uotidie post orationem matutinam
fiat Sacrum, cui intersint omnes, qui
sacerdotes non sunt: nisi aliquibus propter pecu-
liares causas aliud tempus ad Sacrum audiendū
concessum sit.

50 Tempore orationi, & examini assignato
sit aliquis, qui obseruet, num omnes iis vacent,
quod & Minister ipse aliquando faciat, & Præ-
positus huic rei diligenter inuigilet.

51 Syndicum domi constituat, ubi Ministri, Par. 3. c. 1. s.
aut Subministri opera ad id non iteretur, cuius 16. & p. 4.
c. 10. s. 7.
officium erit obseruare in omnibus, quod ad ho-
nestatem, & decentiam externam pertinet, ec-
clesiam, & domum in locis publicis perlustran-
do, & si quid, quod non conueniat, annotauerit,
Superiori referendo.

52 A posteriore prædij signo ad cœnam, octo,
ut minimū, horæ intersint: aliquid verò amplius

* Par. 3. c. 2.
lit. E.

Can. 6.
Congr. 1.

Can. 10.
Congr. 1.

Par. 3. c. 2.
lit. D.

Vsq; ad refectiunculam vespertinam diebus Veneris, et ieiuniorum, iuxta morem regionis: * à tempore autem, quo se nostri cubitum receperunt vsq; ad signum, quo excitantur, septem.

53 Benedictio, & gratiarum actio in refectorio, iuxta vsum Breviarij Romani, in prima mensa fiant: in secunda verò, & priuata, retineri possunt antiqua benedictio, & gratiarum actio, quæ à singulis submisse, & stando fieri debent.

54 In mensa Sacerdotes præcedant alios ad eum gradum non promotos: sed nec inter Sacerdotes, nec inter eos, qui Sacerdotes non sunt, ullus ordo constituatur.

55 Si aliqua de causa Præpositus primæ mensæ adesse non poterit, curet, ut Minister adsit.

56 A prandio, & à cœna hora una, diebus autem Veneris post collationem vespertinam dimidia recreationi religiosè impendatur, idq; in uno loco, si commodè fieri poterit: sed neq; extra huiusmodi horarum labores nimium continuari, si ne aliqua convenienti relaxatione, sinat.

57 Conferentiæ casuum cōscientiæ bis singulis hebdomadis habeantur, quibus Sacerdotes omnes qui commodè poterunt, interesse debent, Præside docto aliquo, qui ea, de quibus agetur, luculentius explicare, ac definire possit.

De

Deiis, quæ pertinent ad res temporales.

Cap. VI.

58 **M**agno, & constanti animo spectet à Divina bonitate suæ Domui subsidia temporalia adicienda, si, & nostri ad quærendum Dei regnum sibi, & proximis serio incumbant: & ipse ratione indigentia instituti nostri integritatem violari nunquam permittat.

59 Habeat Procuratorem, qui elemosynas petat, cui alios ad eam rem substituere poterit, si necessarium iudicabit: ita tamen, ut quam paucissimè in mendicando occupentur.

60 Singulis mensibus à Procuratore ratione accepti, & expensi præsentè Ministro exigat, ut totius Domus administrationis ratio ipsi constet, eamq; reddere possit, cui, & quando per Superiorem constituetur: caueat autem, ne Domus alieno ere grauetur.

61 In iis, quæ ad rationem victus, & aliarum rerum vitæ necessariarum, aut convenientium spectant, quanvis curandum est, ut communis illa sit, & valetudini nostrorum accommodata, habenda tamē semper est ratio humilitatis, paupertatis, ac spiritualis edificationis in Domino.

62 Ut curare debet ne ij, qui in vinea Domini

F 3

ma.

magno cum proximorum fructu se exercent, necessario subsidio priuati, maiora bona relinquere cogantur, neue morbo, aut etate debiles ministerio fraternæ charitatis destituantur: ita iis, qui neutra ratione aliorum indigent opera, adiutores assignare non debet.

Par. 3. c. 3.
lit. G.

63 Aegrotorum verò cura habeatur magna, & obseruetur diligenter tam in victus ratione, quam in cæteris, quod medicus præscripserit.

2. 2. 2. 2. 2.

64 Si cui particulari quidpiam ab externo aliquo mittatur, id in communem usum accipiat, ac dispensetur.

In ex c. 1. g.
4. & P. 4. c.
2. lit. F. &
p. 6. c. 1. g. 3.

65 Cauca, ne Domus ipsa, aliquisue Professorum, aut Coadiutorum redditibus Collegiorum, præterquam in rebus minimis, utatur.

Par. 6. c. 2.
lit. E.

66 Si quid stabile donatum, legatumue Domui fuerit, Prouincialem admoneat, ut quæprimum vendatur, & pretium in usus necessarios iuxta illius iudicium expendatur: temporis tamen opportunitas ad vendendū non est excludenda.

Can. 26.
Cong. 2.

67 Lites forenses fugiat, nec illam inconsulto Prouinciali intenet, nec intentæ respondeat, nisi cogatur.

Par. 3. c. 1. g.
7. & 9. &
c. 2. 3. c. 2.

68 Si bona alicuius ex nostris distribuenda essent, si ineundi contractus, si fabrica alicuius

mo-

momenti, & expensæ extraordinariæ faciendæ, aut si bona offerantur cum aliqua obligatione, rem ad Prouincialem deferat.

69 Depositum pecuniæ nullum prorsus admittat: aliarum verò rerum, nō nisi cautiſsimè, dummodo sint eorum, quibus multū debeamus, aut aliqui id officij, sine magna offensione, denegari non possit.

70 Neminem ex nostris in causis civilibus, necum criminalibus examinari (nisi, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) permittat, absq; licetia, quam minimè dabit, nisi in causis, quæ ad religionem Catholicam pertinent, aut aliqui piæ sint, & ita vni faueant, ut non in alterius detrimentum cedant.

71 Nullum domi iumentum equitandi causa ad usum alicuius de ipsa Sacietate ordinariè habeatur, nisi aut propter continēter infirmā alicuius valetudinē, aut propter publica negotia, id necessarium, & vrgens iudicaret Generalis.

De communicatione cum externis, & gratitudine erga fundatores, & benefactores. Cap. VII.

72 **M**ulieres inuisere, aut ad eas scribere, nisi in necessitate, aut cum spe

F 4

magni

magni fructus nostros non sinat, nec hoc quidem permittat, nisi viris valde probatis, et prudentibus.

Par. 1. c. 1. §. 4.

73 Non permittat fœminas domum nostram ingredi.

Par. 6. c. 2. §. 9.

74 Curet, ne primarios viros inuisere nostri consuecant, nisi sancto studio piorum operum ducerentur; vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti essent.

Par. 6. c. 2. §. 9.

75 Non sinat offerri munuscula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas offerri solent.

76 Non permittat, ut nostri cibum capiant apud externos, aut ab eis, cum ægrotant, visitentur, nisi causa non levis momenti ad id concedendum moueret: quæ eandem esse oportebit, si quando externus aliquis ad mensam præsertim refectorij inuitandus videretur.

Par. 10. li. B.

77 Amicos conseruare, & eos, qui malè erga nos affecti sunt, præcipuè si homines sint nõ vulgaris autoritatis, orationibus, & rationibus conuenientibus in amicitiam reuocare, aut saltem, ne aduersarij sint, efficere studeat.

Par. 4. c. 1.

78 Obseruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos, quàm mortuos obseruata sunt, eisq; gratitudinem exhibeat: & si quam aliam obligationem Domus habet, ei satisfieri curet.

De

De iis, qui admitti petunt, ad Domum diuertunt, aut foras mittuntur.

Cap. VIII.

79 **I**N Societatem neminem admittat, nisi à Generali, vel Prouinciali id ipsi committatur, * sed de iis, qui admitti petunt, ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi.

* Par. 1. c. 1. §. 2.

80 Si is, qui admitti petit, ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas urgeret, poterit eum tanquam hospitem domi recipere, donec responsum à Prouinciali accipiat, vel ad eundem mittere, si expedire iudicauerit.

Par. 1. c. 1. li. A.

81 Recedentem sine licencia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissum, non admittat, sed, si expedire videretur, ad Prouincialem de eo scribat, & eius ordinationem expectet, illo domi ut hospite, vel in alio pio loco, si videbitur, detento.

Par. 1. c. 4. §. 1. & li. A.

82 Charitatem magnam exhibeat erga alios de Societate per domum transeuntes, eosq; amanter hospitio excipiat, * ac meminerit se aliquo viatico, aut elemosyna eos, si indigerent, iuuare posse: curet item diligenter dirigere, ac iuuare expeditiones hospitum, qui negotiorum causa domum versantur.

* Par. 4. c. 1. li. F. §. p. 6 c. 2. li. D.

F 5

83

Ex-

83 Externi ne accipiatur hospitio, ut domi pernoctent, nisi ū sint, quibus multū debeatur, aut id officiū sine magna offensione prætermitti nō possit: qua in re habeatur præcipua ratio religionis, cum necessitatis causa ad nos diuertunt.

Par. 3. c. 1. §. 3.

84 Cum quis domo egredietur, det ei socium conuenientem: si quando autem aliquis solus foras mittitur, is sit, cui meritō possit credere.

Part. 7. c. 2. lit. M.

85 Neminem ex sua domo in alium locū mittat sine literis patentibus.

Par. 3. c. 2. lit. G.

86 Si quis experimento comperiretur, ferre non posse domus celum, & malè habere, continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialem admoneat, an aliò mitti debeat.

87 Profecturi ad alia loca, ea, quam sotta nā vocant, & aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non debent: nisi fortè ratio temporis, aut alioqui charitas suaderet, melioribus esse commutanda. Reliqua verò omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna charitatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur, subministrantur, sumptibus tamen eorum, quorum erit expensas itineris soluere.

REGV-

REGVLÆ RECTORIS.

DE IIS, QVÆ AD EIVS PERSONAM, & totius Collegij administrationem pertinent. Cap. I.

1

MNI studio enitatur, ut talis sit, qualis optatur in nostris Constitutionibus, primamq; officiū sui curā in eo positam esse intelligat, ut oratione, & sanctis desideriis totum Collegium velut humeris suis sustineat.

Par. 4. c. 10. §. 4. & 5.

2 Communes regulas ipse seruet, & particularia in cibo, indumentis, & aliarum rerū vsu, quantum fieri potest, vter: & familiaritate, atque indulgentia cum quibusdam alios nō offendat.

3 Intra annum, postquam officium Rectoris prima vice inierit, quadraginta diebus Christianam doctrinam eo modo, quo in secunda Congregatione expositum est, legat, aut doceat: sed ex causa per aliū id munus cum facultate Prouincialis obire poterit.

Par. 4. c. 10. §. 10. & can. 15. cong. 1.

4 Con-

4 Consuetudines receptas, & à Generali, vel Prouinciali approbatas, seruet, ac seruari faciat: sitamen aliqua alia à præcedenti Rectore indulta fuerit, non mutet inconsulto Prouinciali: ipse verò, nisi suo Superiore approbante, nullam introducat.

Par. 4. c. 10.
§. 5 & 6.

5 Eos, qui domestica obeunt ministeria, (excep-
tis quibusdam, quorum electio ad Prouinciale
pertinet,) prudenter constituat, suas cuiq; regu-
las tradat, aliquando visitet, et prout in Domino
conuenire iudicabit, vel in eisdem ministeriis de-
tineat, vel ab eis remoueat. * Quia verò officia
quædam, vt bene fiant, experientiam requirunt,
qui ad ea idonei inueniuntur, non facile mutari
debeant.

Ibidem
lit. E.

Par. 4. c. 10.
§. 6.

6 Vt prospicere officialibus de subsidio, si ne-
cessarium id fuerit, ne labore grauentur, debe-
bit: ita, cum tempus vacuum illis fuerit, vt utili-
ter illud impendant diuino seruitio, curabit.

Par. 3. c. 1. §.
1.

7 Etsi potestatem habet designandi Confessa-
rios suis subditis, ordinarium tamen Confessarium
Collegij non constituet, sine approbatione Prouin-
cialis.

Par. 6. c. 5.

8 Quauis in virtute obedientie iubere possit,
non nisi rarißimè, & ex graui, ac vrgenti causa
id faciat.

9 Ordinarias tantum pœnitentias imponat,
quales sunt parua mensa, publica reprehensio,
conclusio in circulo, edere sub mensa, osculari a-
liorum pedes, orare in refectorio, dicere culpam
suam, subtractio cibi usq; ad panem, et aquam,
si res postulauerit, disciplina publica in refecto-
rio, & alia exercitia humilia, & domestica.

10 Sicut ad Rectorem pertinet dispensare in
Regulis, Constitutionibus, & Decretis Congrega-
tionum generalium cum particularibus, quado
necesse erit: sic &, cum dispensauerit in rebus
maioris momenti, quæ videntur vrgere, & in
quibus sine graui incommodo Prouincialis res-
ponsum expectari non potest, eum primo quoq;
tempore de huiusmodi dispensatione, ac eius cau-
sa admonere.

Par. 4. c. 10.
lit. B. & p. 9
c. 3. §. 8.

11 Nomina eorum, qui vota solennia, vel sim-
plicia emiserunt, in libro ad hoc parato notentur: in
Professis quidem, & Coadiutoribus formatis cum
nominibus admittentium: in reliquis verò post
biennium cum nominibus celebrantium, adno-
tato loco, & tempore, iuxta Constitutiones.

Par. 5. c. 3. §.
4. & c. 4. §.
4.

12 Quas habeat facultates, partim ex iis, quæ
ipsi in his Regulis conceduntur, partim ex com-
pendio facultatum Societatis intelligat, vt in iis,
quas non habet, sciat ad Superiorem recurrere.

De iis, quæ Rectorem ad bonam administrationem iuuabunt. Cap. II.

13 **S**IT sollicitus, ne Minister, & reliqui officiales suo desint officio, omiſſis aliis, quæ poſſent impedire.

Par. 4. c. 10.
§. 7. & p. 9.
c. 6. §. 14.

14 Singulis vel ſultem alternis hebdomadis cū ſuis conſultoribus conueniat, (niſi pro re nata aliquid extraordinariè eſſet conſultandū,) deq; rebus maioris momenti, quæ pro temporum, & negotiorum varietate occurrunt, cum illis agat: quanquam iis auditis penes ipſum erit de ſingulis ſtatuendi facultas.

*Par. 9. c. 4.
§. 4.

15 Conſultores, alioſq; omnes, cū ei aliquid proponunt, libenter, ac benignè excipiat, & præcipuè * cum, cui Monitoris officiū commiſſum eſt: efficiatq; ut in ſuo Collegio, quæ in formula ſcribendi præſcripta ſunt, accuratè ſeruentur.

16 Habeat librum, in quo ſcribantur viſitationes Collegij à Generali approbatæ, in quo etiam ſcribantur ordinationes aliæ alicuius momenti, quæ à Generali mittuntur: & quæ perpetuæ fuerint, ab iis, quæ temporariæ ſunt, ſeparatim notentur: alia verò, quæ Viſitator, & Prouincialis præſcripſerint, in alio libro ſcribantur.

17 Inſtitutum Societatis cognoſcat ex lectione

ne

ne literarum Apoſtolicarum, Conſtitutionum & Decretorum generalium Congregationum: magis autem particularia ex lectione Regularū tam communium, quàm officiij ſui, & aliorum, qui ſub ipſius cura ſunt, ac Prouincialis, & compendij facultatum Societatis, atque ex obſervatione conſuetudinū receptarum, ac demū ex reſuſu ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

18 Libellum habeat, in quem referat quæcunque ſibi ad bonū Collegij ſtatum ſubinde occurrant, ne memoria excidant, præcipuè illa, de quibus ad Generalem, vel Prouincialem ſcribendū putat.

19 Pro occurrentibus neceſſitatibus communibus, & priuatis, Miſſas & orationes ſuorum (moderatè tamen) iuxta conſuetudinem Societatis applicare poterit.

Par. 2. c. 3. §.
2. & p. 7. c.
2. & lit. M.
& c. 4. §. 3.
& 4. & p. 10.
lit. B.

De cura noſtrorum in ſpiritu. Cap. III.

20 **C**Vret, ut cuique in ſuo officio integrā obedientiam collegiales præſtēt, & officiales Miniſtro, & ſibi etiam omnes: ſtudeatq; eiſdem exemplo obediētia præire, quam ipſe ſuis Superioribus, quos Chriſti loco habet, præſtare debet.

Par. 4. c. 10.
§. 3.

21 Deſ

* P. 4. c. 10.
§. 1. & p. 6.
c. 1. §. 1. & p.
10 §. vlt. in
proc. d. cl.

21 Det operam, vt Constitutiones,* et Regulae obseruentur: omnibus Collegialibus cum omni sollicitudine inuigilet, eosdemq; ab iis, quæ nocere possint domi, et foris defendat, cum præueniendo, tum etiam si quid mali acciderit, remedium adhibendo, ita vt in virtutibus, & literis proficiant.

In ex. c. 4. §.
30. 38. & 41
& p. 6. c. 1. §.
2.

22 Efficiat, vt sibi, vel aliis ab ipso deputatis statim temporibus ratio conscientiae reddatur à suis, iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientiae rationem: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorum confessiones generales excipiant, nisi Prouincialis tunc adsit.

Par. 4. c. 4.
§. 5. & p. 1.
c. 4. §. 6. &
c. 1. §. 14. c. 6.
2.

23 Meminerit, vt Scholastici, & Coadiutores non formati bis singulis annis circa festa Circumcisionis Domini nostri, & Apostolorum Petri & Pauli vota sua renouent, præmissis iis, quæ fieri solent.

Par. 3. c. 1. §.
28.

24 Singulis, vel alternis diebus Veneris exhortationem nostris vel ipse faciat, vel aliquis alius, qui rationem nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Constitutionum, & Regularum, de fraterna charitate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia: tametsi exhortationis loco spiri-

ritua-

ritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi potest.

25 Crebro, & magna charitatis significatione alloquatur subditos, eorumq; necessitatibus non corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem verò intelligat aliqua tentatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & sollicitudinem, non solum per se, sed etiam si necesse fuerit, per alios gerat, nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat.

26 In correctionibus, & pœnitentiis iniungendis rationem habebit dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis, & particularis earum ad gloriam Dei.

Par. 3. c. 1.
§. 15.

27 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendum dictauerit, illud in correctionibus obseruet, vt ii, qui peccant, primò in charitate, & dulcedine admoneantur: secundò in charitate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio, et rubor inuciat: tertio amoris ea, quæ timorem incutiant, si opus erit, aduciantur.

Part. 3. c. 1.
lit. N.

28 De publicis defectibus publica debet esse pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis.

Part. 3. c. 1.
lit. N.

29 Poterit mittere interdum aliquem ex suis,

ut

ut ostiatim petat eleemosynam, aut ut inferuiat hospitali, aut conitetur emptorē, aut in plateis concionetur, Christianamue doctrinam doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis utilitatis nostrorum.

In ex. c. 1. li
se. C.

30 Delegare poterit Confessario, vel aliis vi-
ces suas, ut eas pœnitentias approbent, vel impro-
bent, quas ad maiorem sui spiritus profectū assu-
mere quisq; volet.

In 1. cong.
tit. 6. decr.
27. & in ex.
c. 1. §. 6.

31 In danda facultate ieiunandi, sicut & in
aliis pœnitentiis concedendis, videat, ne mensu-
ram rectæ rationis excedat: detq; operam, ut o-
mnes intelligant ad singularitatem non pertine-
re, si quis ieiunet aliis non ieiunantibus, dummo-
do ordinaria consuetudo ieiunandi, quæ iuxta
Constitutiones non sit, non introducatur.

Par. 3. c. 1. §.
18.
* Ibidem
lit. P.

32 Vnio, & conformitas mutua diligentissi-
mè curanda est, nec ferenda inter illos dome-
sticorum perturbatio, vel ira mutua: si quid au-
tem huiusmodi accideret, curet, ut statim cū sa-
tisfactione debita in gratiam inuicem redeant.

Par. 3. c. 1. §.
19.

33 Tam ipse, quàm omnes alij Sacerdotes, qui
ei videbuntur, iuxta Constitutiones, aliquando in-
tra annum, officium, vel officia eorum, qui do-
mū inferuiunt, ad tempus aliquod obibunt.

34 Non permittat nostros Scholasticos fre-
quentius, quàm octauo quoq; die communicare,
nisi particulares ob causas, habita magis ratione
necessitatis, quàm deuotionis: diebus tamen solē-
nibus in hac re dispensare poterit. Coadiutoribus
verò, & iis, qui literis non dant operam, longè
facilius concedi potest, ut etiam intra hebdoma-
dam communicent, & Præfecto rerum spiritua-
lium, aut Confessario delegari, ut id concedat iis,
quos ea ratione magis in spiritu iuuari in Domi-
no iudicabit.

Par. 4. c. 4.
lit. B.

35 Videat scripta, & literas omnes, quæ scri-
buntur ad domesticos, & quas ipsi alius scribunt,
aut aliquem virum fidelem, & qui donum dis-
cretionis habeat, domi constituat, qui eas lectas
reddat, aut non reddat, prout in Domino magis
expedire iudicabit, sibiq; referat, si quid inuene-
rit, quod tanti momenti sit, ut de eo Superior mo-
nendus videatur: res autem vanas, aut quæ alia
ratione offendere possint, neminem scribere per-
mittat: nec sigillum quenquam habere sinat si-
ne Provincialis facultate.

In ex. c. 4. §.
6. & p. 3. c. 1. §.
lit. B.

36 Non sint in Collegio arma, nec instrumen-
ta musica, nec libri lasciuī, aut vani, nec non
illæ recreationes introducuntur.

Par. 3. c. 1. §.
14. & lit. M.

De literarum studiis. Cap. III.

Par. 4. c. 5.
§. 2. & c. 13.
§. 4.

37 **N**eminem ad inchoanda studia admittat, nec eos, qui ad illa ex Prouincialis commissione admissi fuerint, ad aliam facultatem promoueat, absq; eiusdem Prouincialis approbatione, cui, post maturam considerationem, & examen, de vnoquoq; suo tempore significabit, quid sentiat.

Par. 4. c. 6.
§. 3.

38 Impedimenta remoueat, quæ à studiis animos scholasticorum auocant: qualia sunt nimis mortificationes, vel deuotiones, vel externæ occupationes. * Et circa illorum valetudinem peculiari cura animaduertat, vt & in laboribus mētis modum seruent, & in iis, quæ ad corpus pertinent, religiosa commoditate tractentur, vt diutius in studiis perseuerare tam in literis addiscendis, quam in eisdem exercendis ad Dei gloriam possint.

* Par. 4. c. 4.
§. 1.

39 Videat, quomodo professores omnes suo munere fungantur, curetq; diligenter à Philosophiæ & Theologiæ Professoribus ea seruari circa opinionum diuersitatem, quæ in Constitutionibus, & ratione studiorum præscripta sunt. * Intelligat etiam per se, vel per alios, quo modo Scholastici in suis studiis proficiant: quod si animad-

* Par. 3. c. 1.
§. 8. & lit. O.
& p. 4. c. 3.
4. & p. 8. c.
1. §. 8. & lit.
K.

* Par. 4. c. 6.
§. 15.

maduerteret, aliquem in iis inutiliter tempus terere, ad Prouincialem referat.

40 Singulis hebdomadis dies vnus saltem à prædio Scholasticis ad quietem destinatus sit, in quo eos ad hortum, aut prædium Collegij, vel alio exercitio corporis, vel recreandi animi gratia mittere poterit: In reliquis autem studiorum intermissionibus sequatur ordinem à Generali, vel Prouinciali constitutum.

Par. 4. c. 13.
§. 5. & p. 6.
c. 2. lit. D.

41 Et si præceptorem publicum in scholis instituire non potest absq; Prouincialis facultate, ad tempus tamen, necessitatis gratia, id facere poterit.

Par. 4. c. 6.
lit. F.

42 In actibus promouendorum ad gradus literarios (ad quos nostri sine facultate Generalis promoueri non possunt) si qua in re alicuius momenti dispensatione opus esset, Prouincialem admoncat.

Par. 4. c. 6.
§. 17. & c. 15.
§. 4.

43 Constitutiones, siue Regulæ, quæ ad Scholasticos Societatis pertinent, publicè in refectorio bis, aut ter singulis annis legantur.

Par. 4. c. 10.
lit. L. & c. 2.
16. cong. 2.

44 Sub finem studiorum cuiusq; suarum esse partium Rector intelligat, auditis Cōsultoribus, Prouincialem de vniuscuiusq; talento admonere, & quantum singuli profecerint, referre: * et, num aliqui ad sacros ordines promouendi sint,

Par. 4. c. 9.
§. 3.

* Ibidem
c. 6. lit. C. &
c. 8. §. 2.

* aut in Confessarios, aut Concionatores, aut Lectores eligendi, proponere.

De ordine domestico. Cap. V.

45 **Q**uotidie post orationem matutinam fiat Sacrum, cui intersint omnes, qui sacerdotes non sunt: nisi aliquibus propter peculiare causas aliud tempus ad Sacrum audiendum concessum sit.

In ex. c. 4 § 25. & p. 3. c. 1. § 11.

46 Quando nostri ad sacram communionem accessuri sunt, praesertim diebus Dominicis, curet, ut in ecclesia (si commodè fieri potest) id faciant, separati tamen ab externis, quantum locus feret.

47 Tempore orationi, & reliquis exercitiis assignato, sit aliquis, qui obseruet, num omnes iis vacent, quod etiam Minister, & ipsemet Rector aliquando faciat.

Par. 3. c. 1. § 16. & p. 4. § 10. § 7.

48 Syndicum domi constituat, ubi Ministri, aut Subministri opera ad id non vteretur, cuius officium erit obseruare in omnibus, quod ad honestatem, & decantiam externam pertinet, ecclesiam, et domum in locis publicis perlustrando, et si quid, quod non conueniat, annotauerit, Superiori referendo. * Praeter hunc alios particulares Syndicos in classibus singulis habeat, qui, quantum

* Ibidem. c. 17. § 7.

fieri

fieri poterit, ex prudentioribus, et maturioribus deligantur.

49 Omnes, praeter illos, quos ipse indicauerit excipiendos, hora quadrantem ante prandium, vel cenam corporis exercitationi tribuant.

Part. 3. c. 2. § 4.

50 A posteriore praedij signo ad cenam octo, ut minimum, hora intersint: aliquid verò amplius usque ad refectiunculam vespertinam diebus Veneris, & ieiuniorum, iuxta morem regionis: * a tempore autem, quo se nostri cubitum receperunt usque ad signum, quo excitantur, septem.

* Par. 3. c. 2. lit. E.

51 Benedictio, & gratiarum actio in refectorio, iuxta usum Breuiarii Romani, in prima mensa fiant: in secunda verò, et priuata retineri possunt antiqua benedictio, & gratiarum actio, quae à singulis submissae, & stando fieri debent.

Can. 6. Cong. 1.

52 In mensa Sacerdotes praecedant alios ad eum gradum non promotos: sed nec inter Sacerdotes, nec inter eos, qui Sacerdotes non sunt, illus ordo constituatur.

Can. 3. § 1. Cong. 1.

53 Si aliqua de causa Rector prima mensa adesse non poterit, curet, ut Minister ad sit.

54 Dominicis diebus, & festis, si commodè fieri potest, & aliis etiam, si Superiori videatur, sint aliqui pro multitudine Scholarium à Super-

Par. 3. c. 1. § 5. & 21. & in ex. c. 4. § 25

riore delecti, qui inter cœnandum pro lectione concionem habeant, quibus conueniens aliquod tempus eodem die ad se parandum, pro Superioris arbitrio dandum erit.

Part. 3. c. 2.
lit. D.

55 Aprandio, & à cœna hora vna, diebus autem Veneris post collationem vespertinam dimidia recreationi religiosè impendatur, idq; in vno loco, si commodè fieri poterit: sed neque extra huiusmodi horas labores nimium continuari, sine aliqua conuenienti relaxatione, sinat.

Par. 3. c. 1. §.
21.

56 Scholastici omnes, vbi aliqua fuerit eorū copia, pro more Societatis (nisi quis eximendus videretur) diebus saltem Dominicis ad finem recreationis post prandium in tonis, seu ratione concionandi exerceantur, de iis crebrò tractantes, quæ ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & fraternam charitatem spectant.

De iis, quæ pertinent ad res temporales.

Cap. VI.

Par. 4. c. 2. §.
5. & p. 9. c. 3.
§. 4. & lit. C.

57 **S**ingulis mensibus à Procuratore ratio nem accepti, & expensi presente Ministri exigat, ut totius domus administrationis ratio ipsi constet, eamq; reddere possit cui, et quādo per Superiorem constituetur. Caueat autem, ne Collegium ære alieno grauetur.

58 In

58 In iis, quæ ad victum, vestitum, & habitationem, & alia corpori necessaria pertinent, curet, ut, quanuis sit, in quo probetur virtus, & sui ipsius abnegatio, non desit tamen, quo sustentetur natura, habita conuenienti ratione personarum in Domino. * Cum Scholasticis verò in iis, quæ ad vestitum attinent, magis, quàm cum iis, qui probantur, exterioris decentiæ ratio habeatur.

Par. 3. c. 2. §.
3.

* Par. 3. c. 2.
lit. C.

59 Aegrotorum cura habeatur magna, & obseruetur diligenter tam in victus ratione, quàm in cæteris, quod medicus præscripserit.

Par. 3. c. 2.
lit. G.

60 Si cui particulari quidpiam ab externo aliquo mittatur, id in cōmunem vsum accipiat, ac dispensetur.

61 Caueat, ne qua Domus Professorum, aut alius eorum, vel Coadiutorum formatorum redditibus Collegij sui, præterquam in rebus minimis, vtatur, nisi is eidem Collegio necessarius sit, aut conueniens, ut in eo commoretur.

In Ex. c. 1. §.
4. & p. 4. c.
2. lit. F. &
p. 6. c. 2. §. 3.

62 Lites forenses fugiat, nec vllam inconsulto Prouinciali intenter: nec intentæ respondeat, nisi cogatur.

Can. 26.
Congr. 2.

63 Si bona alicuius ex nostris distribuenda essent, si in eundi contractus, si fabrica alicuius momenti, et expensæ extraordinariæ faciendæ,

Par. 3. c. 1. §.
7. & 9. &
c. 3. cōg. 2.

G 5 aut

aut si bona offerantur Collegio cum aliqua obligatione, rem ad Prouincialem deferat.

64 Depositū pecuniæ nullum prorsus admittat: aliarum verò rerum non nisi cautiſſimè, dūmodo sint eorum, quibus multū debeamus, aut alioqui id officiū sine magna offensione, denegari non possit.

Par. 6. c. 3. § 8.

65 Neminem ex nostris in causis civilibus, ne dū criminalibus examinari (nisi, qui ad peccatū obligare potest, compelleret) permittat absq; licentia, quā minimè dabit, nisi in causis, quæ ad religionem Catholicam pertinent, aut alioqui p̄sint, & ita vni faueant, vt non in alterius detrimentum cedant.

De auxilio animarum, communicatione cum externis, & gratitudine erga fundatores, & benefactores.

Cap. VII.

Par. 4. c. 8. § 3. & p. 7. c. 4. §. 6. & 7.

* Can. 21. Cong. 1. & c. 10. cōg. 2.

D Et operam, vt à nostris ministeria Societatis, iuxta Prouincialis præscriptum, & cuiusq; talentum exerceantur, nō solum in nostra, sed etiam in aliis ecclesiis, carceribus, & aliis locis, quantum commodè fieri poterit, * nominatimq; ministerium doctrinæ Christianæ commendatum habeat.

67 Curet, vt nostri in spiritualibus exercitiis tradendis accuratè exerceantur, postquam ea in se fuerint experti: nullus tamen deberet ea tradere, nisi prudentia, ac rerum spiritualium vsu satis probatus esset.

Par. 4. c. 8. §. 5. & p. 7. c. 4. §. 8.

68 Non permittat, vt nostri curam mulierū religiosarum suscipiant, & aliarum quaruncunque, vt ordinariè illarum confessiones audiant, vel ipsas regant: quanuis nihil repugnet aliquando apud eas cōcionari, aut semel vnus monasterij cōfessiones speciales ob causas audire: quod tamen non fiet, nisi postulentij, qui eis præsunt.

Par. 6. c. 3. §. 5.

69 Et si proprium Rectoris officium est, Collegium sibi commissum diligenter, ac fideliter gubernare, neq; is propter aliud quidquam huic muneri deesse debet: si quando tamen per officiū sui occupationes licebit, & concionari, & confessiones audire, & alia Societatis ministeria exercere poterit.

Par. 9. c. 6. §. 1.

70 Mulieres inuifere, aut ad eas scribere, nisi in necessitate, aut cum spe magni fructus nostros non sinet, neq; hoc quidem permittat, nisi viris valde probatis, & prudentibus.

71 Non permittat fœminas Collegium nostrū ingredi.

Par. 3. c. 1. §. 14.

72 Curet, ne primarios viros inuifere nostri

Par. 6. c. 2. §. 9.

consuescant, nisi sancto studio piorum operum ducerentur, vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti essent.

Par. 6. c. 2.
§. 9.

73 Non sinat offerri munuscula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas, offerri solent.

74 Non permittat, ut nostri cibum capiant apud externos, aut ab eis, cum egrotant, visitentur, nisi causa non levis momenti ad id concedendum moueret: quam eandem esse oportebit, si quando externus aliquis ad mensam, præsertim refectorij, inuitandus videretur.

Par. 4. c. 10.
lit. C. & p.
so. lit. B.

75 Amicos conseruare, & eos, qui malè erga nos affecti sunt (præcipuè si homines sint non vulgaris autoritatis) orationibus, & rationibus conuenientibus in amicitiam reuocare, vel saltè, ne aduersarij sint, efficere studeat.

Par. 4. c. 1.

76 Obseruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos, quam mortuos obseruanda sunt, eisq; gratitudinem exhibeat, & aliis obligationibus, si quas Collegium habet, satisfieri curet.

De

De iis, qui admitti petunt, ad Collegium diuertunt, aut foras mittuntur.

Cap. VIII.

77 **I**N Societatem neminem admittat, nisi à Generali, vel Prouinciali id ipsi committatur: * sed de iis, qui admitti petunt, ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi.

* Par. 1. c. 1.
§. 2.

78 Si is, qui admitti petit, ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas urgeat, poterit eum tanquam hospitem domi recipere, donec responsum à Prouinciali accipiat, vel ad eundem mittere, si expedire iudicauerit.

Par. 1. c. 1. li
te. A.

79 Recedentem sine licentia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissum non admittat: sed, si expedire videretur, ad Prouincialem de eo scribat, et eius ordinationem expectet, illo domi, ut hospite, vel in alio pio loco, si videbitur, detento.

Par. 2. c. 4. §
1. & lit. A.

80 Charitatem magnam exhibeat erga alios de Societate per Collegium transcentes, eosq; amanter hospitio excipiat: * ac meminerit se aliquo viatico, aut eleemosyna eos, si indigerent, iuuare posse: curet item diligenter dirigere, ac iuuare expeditiones hospitum, qui negotiorum causa domi versantur.

* Par. 4. c. 2.
lit. F. & p. 6
c. 2. lit. D.

- 81 Externi ne accipiantur hospitio, ut domi pernoctent, nisi iij sint, quibus multum debeat, aut id officij sine magna offensione prætermitti nõ possit: quæ in re habeatur præcipua ratio religionis, cū necessitatis causa ad nos diuertit.
- Par. 3. c. 1. §. 3.
82 Cū quis domo egredietur, det ei socium cōuenientem: si quando autem aliquis solus foras mittitur, is sit, cui merito possit confidere.
- Part. 7. c. 2. lit. M.
83 Neminem ex suo Collegio in alium locum mittat, sine literis patentibus.
- Part. 7. c. 2. lit. G.
84 Si quis experimento comperiretur ferre nõ posse Collegij calum, & malè habere continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialem admoneat, an aliò mitti debeat.
- 85 Profecturi ad alia loca, ea, quam sottanam vocant, & aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non debent, nisi fortè ratio temporis, aut alioqui charitas suaderet, melioribus esse commutanda: reliqua verò omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna charitatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur, subministrantur, sumptibus tamen eorum, quorum erit expensas itineris soluere.

REGV-

REGVLÆ
EXAMINATORIS.

QVÆ IN EXAMINATORE
requirantur, & quid præstare debeat.
Cap. I.

I

V I examinat eos, qui Societatem ingredi petunt, ^{Par. 1. c. 1. §. 4.} habeat oportet cognitionē rerum eiusdem Societatis, ac Zelum boni progressus ipsius, ut nulla ratione dimoueri ab eo possit, quod magis in Domino conuenire iudicauerit.

2 Moderatus admodum sit in admittendi desiderio. Nam, ut par est sollicitè cooperari vocationi diuinæ, ut augeatur in Societate numerus operariorum vineæ Christi, ita diligenter curandum est, ne quis admittatur, nisi qui illis Dei donis præditus sit, quæ ad ipsius gloriam hoc institutum exigat. ^{Par. 1. c. 1. §. 1. c.}

3 Quādo aliquis Societatem ingredi petit, pri- ^{Par. 1. c. 1. §. 3.} mus ipse agat cum eo, ut intelligat, quæ sint eius dotes, & vocatio: * si quis autem clare depre- ^{Ibidem c. 4. §. 2.} henderetur ineptus ad institutum Societatis,
Sup-

Superiori significet, & accepta ab eo facultate, illum consilio, & si quid aliud charitas suggerit, adiutum statim dimittat. * Alios vero ad eos mittat, qui à Superiore designati fuerint, ut cum illis colloquantur.

4 Postquam omnes designati eum, qui admitti desiderat, allocuti fuerint, curet examinatore, ut à Superiore vocentur, & referant, quid de eo sentiant. Superior autem, quid factò opus sit, constituet.

Part. I. c. 4.
lit. D.

5 Si ille, qui ingredi cupit, nulli fuerit domi satis notus, intellecto eius nomine, & eorum, quibus cognitus est, extra domum inquiri poterit, cuiusmodi homo ille sit: iuuabit etiam ad hoc ipsum, si ad sacramenta in ecclesia nostra frequenter accedat. * Quod si adhuc de eo dubitaretur, non parum conferet, si in spiritualibus exercitiis constitutur: quibus peractis, si res nondum constaret, intelligat à Superiore, utrum differendum responsum, aut omnino dimittendus sit.

* Ibidem
§. 3. & lit. C.

Breue examen, quo uti debet cum
iis, qui ingredi petunt.

Cap. II.

In ex. c. 2.
& p. I. c. 3.

6 **I**mprimis, qui admitti vult, interrogetur decenter de quinque impedimentis essentiali-

rialibus, prudenter tamen, ut ea impedimenta esse, quæ à Societate excludunt, ille non intelligat, ne verum occultandi occasionem accipiat.

7 Si aliquod ex iis impedimentis in quoquam detegeretur, non est, quod ulterius procedatur, sed, quoad fieri poterit, cum consolatione dimittatur: si tamen in eo dona aliqua Dei illustriora cernerentur, prius oporteret rem omnem cum Superiore conferre.

In ex. c. 2.
§. 7.

8 Si nullum tale impedimentum esset, ulterius interrogetur, an omnino decreuerit seculum relinquere, quibus de causis, aut quomodo desideria hæc ei in mentem venerint, & quam dudum ea habuerit, an in hac animi sententia remissior aliquando factus fuerit, & quatenus.

In ex. c. 3. §.
13.

9 A quo tempore deliberauerit Societatem ingredi, & quid ipsum impulerit, ut hoc potius, quam aliud institutum amplecteretur. An à quoquam, præsertim è nostris, primum ad id motus fuerit. Num deliberatum habeat animi propositum viuendi, et moriendi in Domino in hac Societate. Et an fuerit in eam aliàs admissus, & quare sit egressus.

In ex. c. 3. §.
14.

10 Num habeat æs alienum, aut alias obligationes. * Num morbum aliquem occultum, vel manifestum, & an hereditarium,

In ex. c. 3. §.
6.

Ibidem
§. 8.

H

Vel

vel defectum in aliqua sui parte patiat. *11*

In ex. c. 1. §

1.

ibidem.

§. 2.

Biblioteca

Interrogetur de etate, patria, *parentibus, & eorum conditione: an rerum temporalium penuria premantur & an ea causa, vel quacunque alia necessario ipsius opera indigeant, aut probabiliter indigere possint.

In ex. c. 3. §

2.

12 An sit ex legitimo matrimonio, num à progenitoribus iam olim Christianis, an à modernis, vel hæreticis descendat. An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit, vel declaratus ob aliquem errorem contra nostram Christianam, & catholicam religionem.

In ex. c. 5. §

1.

13 Si literis prædictus est, interrogetur, ubi eis operam dederit, quantum profecerit: ingenij autem, & iudicij specimen ex sermone, & alius cōiicere licebit.

Par. 1. c. 1. §

2. & 3.

14 Si Coadiutor est futurus, petatur de etate, ac viribus: an omnino sorte Marthæ contentus futurus sit, & num aliquam artem nouerit, & obseruetur, an ad virtutem, & deuotionem propensus sit.

Par. 1. c. 4. §

3.

15 Tandem curandum est, ut, qui admitti desiderant, summā nostri instituti, probationesq; a difficultates, quæ in eo sunt, bene intelligant: de us verò, quæ hic interrogantur, aut de instituto explicanda dicuntur, plura, aut pauciora, iux

ta personarum qualitatem, & cognitionem inquiri, & explicari poterunt.

16 Reliqua, quæ ad officium Examinatoris pertinent, si quando cum iis, qui in prima probatione sunt, vel aliis nostris illi obeunda erunt, petat ex officio Magistri nouitiorum.

17 Ceteri verò à Superiore designati, ut cum illis colloquantur, qui admitti petunt, iisdem ferè interrogationibus utentur exceptis iis, quæ interrogato ruborem iniicere possunt.

REGVLÆ MAGISTRI
NOVITIORVM.

DE IIS, QVAE AD EIVS PER-
sonam, & instructionem per-
tinent. Cap. I.

RE M esse magni momen-
ti sibi commissam intelli-
gat, quandoquidem ex pri-
ma nouitiorum institutio-
ne pendet maiori ex parte
eorundem profectus, &

spes nostræ Societatis in Domino: curetq; ut in
dies per studium propriæ perfectionis, instru-
mentum aptius ad eos iuuandos reddatur.

Par. 3. c. 1. 2. *Amabilem se præstet, & uitæ integritate,
6.12. ac discretionem ita se gerat, ut omnes, qui in pro-
batione sunt, ad eum in suis tentationibus confi-
denter confugiant, eiq; se ipsos confidenter ape-
riant, & ab eo consolationem, & auxilium in
omnibus in Domino sperent.*

3 In Domibus probationis separatis, præter
has regulas officij sui, habeat etiam regulas, et o-
mnes facultates aliorum Rectorum, exceptis iis,
quæ nouitiati non conueniunt.

4 Ha-

4 Habeat socium Sacerdotem fidelem, & in
rebus spiritualibus exercitatum à Prouinciali
designatum, qui in iis, quæ in nouitiatu agenda
sunt, sit eius Coadiutor. Habeat etiam aliquem fra-
trem ex antiquioribus in virtute probatum, &
prudetem, qui, iuxta ordinem obedientiæ, signi-
ficet unicuique exercitia exteriora, in quibus occu-
pandi sint, & manu ducat illos, cum opus est, ad
illa facienda.

5 In Domo probationis cõiuncta Domui Pro-
fessorum, vel Collegio, habitatione tamen distin-
cta, Magister nouitiorum erit subordinatus Præ-
posito, vel Rectori: non tamen erit sub obedi-
entia Ministri, sicut nec eius socius: in ea autem Do-
mo, vel Collegio cœnatio sit communis, mensa a-
liqua nouitus, & eorum Magistro designata.

6 Hic Magister nouitiorum pœnitentias in
nouitiatu tantum suis nouitiis imponere poterit,
extra verò, non nisi consulto Superiore.

7 Habeat hic idem Magister nouitiorum po-
testatem ordinariam absoluendi à casibus reser-
uatis nouitiis, qui sub ipsius cura degunt, nisi eius
Superiori hæc facultas aliqua de causa restrin-
genda videretur.

8 Versatum esse oportebit in lectione librorum
spiritualium, ut deceptiones, quæ in spirituali vi-

ta accidunt, non tantum experimento, sed etiam
lectione intelligat. Quibus autem vtiliter ipse vi-
poterit, ij ferè sunt, qui in subiecto catalogo nu-
merantur. Nouitiis verò eostantum legēdos tra-
det, qui nostro instituto conueniunt, ne quid ab
eo alienum hauriant, aut quacumq; ratione quid
quam detrimenti capiant.

LIBRI AD VSVM MAGISTRI
nouitiorum accommodati.

B asilij Ascetica,	Claustro animæ.
et Regulæ.	Ricardus de S. Victore
Gregorij Moralia.	Vmbertus de eruditio-
Augustini Cōfessiones,	ne religiosorum.
& meditationes.	Innocentius de contē-
Bernardus.	ptu mundi.
Bonauētura Opuscula.	Thomas de Kempis de
Cassianus.	imitatione Christi,
Homiliæ Dorothæi, Ma-	& alia eius opus-
charij, Casarij Are-	cula.
latensis Episcopi.	Vincentij tractatus de
Opuscula Ephræ, Nili,	Vita spirituali.
Esaïæ Abbatis.	Ludouici Blosij opera.
Diadocus.	Dionysij Carthusiani
Vgo de S. Victore de	opuscula.

Al-

Albertus Magnus de	ta S. Martini.
Virtutibus.	Vitæ Patrum selectæ.
Epistolæ Catharinæ Se-	Vitæ SS. Lipomani, &
nensis.	Surij.
Landolphus de Vita	Petrus Damianus.
Christi.	Petrus Cluniacensis de
HISTORICI.	miraculis.
Gregorij Dialogi.	Literæ Indicæ.
Gregorius Turonensis	Vita P. N. Ignatij, et a-
de gloria Confesso-	lij similes ad noui-
rum, et Vita S. Mar-	tiorum vtilitatem
tini.	accommodati: ex
Eusebij historia eccle-	quibus desumet a-
siastica.	liquos pro illorum
Seuerus Sulpitius de vi	usu.

De prima probatione. Cap. II.

9 **P**ostquam in Domino statuetur, ad pro-
bationem aliquem admittendum esse
in domo, vel habitatione separata primæ proba-
tionis, hospitum more, duodecim dies vel usq; ad
viginti, & amplius, prout Superiori videbitur,
diuersetur: ut eo tempore de iis, quæ pertinet ad
Societatem ipse certior reddatur, & Societas eū
dem plenius in Domino cognoscat.

22 4

10 Postri-

In ex. c. 1. §.
13. & 1. c.
4 §. 11.

Part. I. c. 1.
lit. D.

In ex. c. 1. §.
13. & lit. A.
& p. 1. c. 4.
§. 5.

In ex. c. 1. §.
13. & p. 1. c.
4. §. 5.

In ex. c. 2.
lit. E.

10 Postridie ei declarabitur, quomodo in eo loco se gerere debeat, ac nominatim ne verbo, aut scripto (nisi Superiori aliqua de causa non levis momenti aliud videretur) cum externis, vel domesticis agit, præterquam cum iis, quos ad id Superior designaverit.

11 Librum completum examinis absq; declarationibus, latina lingua pro iis, qui eam intelligunt, & vulgari pro aliis habeat, nec non & eisdem linguis Summarium Constitutionum, et regulas communes habere debet.

12 Elapsis duobus, aut tribus diebus, examina-ri accuratius incipiat, & relinquatur ei scriptum prædictum examen, ut solus id maturius consideret, nisi in aliquo particulari aliud examē breuius proponendum esse Superior iudicauerit.

13 Postea literæ apostolicæ Iulij III. anno 1550. & Summarium Constitutionum, & Regulæ communes eidem ostendantur, & relinquuntur, ut omnia per otium magis consideret: iis vero, qui literas Apostolicas latinas non inteligerent, satis esset earum summam declarare.

14 Ordo examinandi esse debet: in primis proponere, ac prosequi, quæ quatuor primis capitibus examinis continentur: deinde ea, quæ speciatim ad literatos pertinent, vel Coadiutores, vel

Scho-

Scholares, aut indifferentes. Quauis autem omnibus integrum examen relinquatur: nō sunt tamen omnes particulariter examinandi, nisi de iis, quæ ad vnumquemq; pertinent: & si quid alicuius momenti occurrerit, quod Superiorem scire oporteat, scripto notabit.

15 In his omnibus proponendis, & declarandis paulatim procedatur, ut, qui examinantur, res omnes nostri instituti, iuxta ipsorum gradum, bene percipiant, ad suam maiorem satisfactionem, & stabilitatem: & illa præsertim sunt magis explicanda, quæ postea aliquam difficultatem afferre possent: ut de animi promptitudine ad seruiendum Deo ubiq; & in re quauis, de manifestatione suorum defectuum, iuxta Constitutiones, de indifferentia ad gradus Societatis in Scholaribus, & literatis, & de manifestatione conscientie statutis temporibus.

16 Si quis ad studia maiorem propensionē, quam par esset, & minorem indifferentiam, quam ad alia ministeria Societatis præseferret, et videtur nihilominus ad ea minus aptus, non tantum proponatur ei scriptum examen, ut reliquis, sed et §. 2. c. 7. accuratē illi explicetur, interrogeturq; an patietur se dimitti sinet à Societate, dummodo ab omni voto, ac promissione liber maneat.

Dectr. 78.
Congr. 4.

H 5

17 Ad-

In ex. c. 3. §. 1.

* Ibidem c. 4. §. 3.

In ex. c. 4. §. 2 & cap. 1. cong. 3.

Par. 1. c. 4. §. 1. & Dec. 78 Cong. 4.

17 *Admoneatur, ut verè omnino, ac syncerè respondeat: nam aliter multa grauius incommoda inde oriri possent: & nihilominus admoneri Confessarium oportet, ut, si quis verè non respondisset, eius de ea re conscientiam stimulet.*

18 *Si quid erit in interrogationibus, quod secretum requiratur, id obseruabitur, ut par est, et interrogato placuerit: * declaratur tamè ei, quòd iuxta Constitutiones, licebit rem omnem Superiori manifestare.*

19 *Promittat relicturum se omnia bona sua post vnum annum ab ingressu, quandocunq; iniunctum à Superiore ei fuerit: & declaratur, quòd actus huius promissionis, nec votū est, nec solum propositum, sed promissio simplex, illa cōditione affecta, si ipse perseuerauerit, & Superior ei iniunxerit.*

20 *Hoc tēpore primæ probationis per quinq; vel sex dies accuratè informantur prædicto modo de iis, quæ ad institutum, & ad ipsos pertinent, & lectione alicuius p̃ij libelli, qualis esset de imitatione Christi, subinde recreentur.*

21 *Coadiutores verò temporales, qui legere nō didicerunt, aut qui minus ad hæc tractanda idonei videbuntur, quanuis in propria vocatione, iuxta ipsorum captum, plenè instituendi sunt: pote-*

poterunt tamen hoc tempore aliquo exercitio corporali, aut labore manuum iudicio Superiorum occupari, seiuncti tamen ab aliis.

22 *Deinde, qui literis operam dederunt, de singulis facultatibus, in quibus versati sunt, singulas prælegant lectiones coram eis, qui à Superiore ad eorum talentum cognoscendum in doctrina, & proponendi modo sunt constituti, & postea exhortationem vnā quisq; faciat.*

23 *Tum, si quis, antequam fuerit in Societatem admissus, spiritualia exercitia non fecerit: hoc primum experimentum (ut sequenti capite, vbi de experimentis agitur, mox dicitur) iuxta 4. c. exam. §. 10. aggrediatur, * & iuxta exercitia suo tempore generaliter confiteatur, nisi ante ingressum, fuerit alicui de Societate generaliter confessus: tunc enim satis erit, si ab eo tempore generalem confessionem incipiat, * & eodem tempore conscientiam suam Superiori, aut ei, quem Superior designauerit, aperiat, iuxta Par. 1. const. c. 4. §. 6. & si ab aliqua cēsura virtute nostrorum priuilegiōrū absolutus fuerit, admoneatur, quòd, si non perseuerauerit, in eandem reincident. Declaratur etiam illi, si qua vota cūm adhuc esset in seculo emisit (præterquā religionis, deter-*

In ex. c. 4. §. 6. & p. 1. c. 4. §. 5. & decr. 78. cōgr. 4.

Decr. 78. Cong. 4.

* In ex. c. 4. §. 4.

* In ex. c. 4. §. 6.

* Can. 22. Cong. 1.

determinata) in nostra Societate tandiu suspensa esse , dum ipse in Societate manserit: quod si recesserit, eadem obligatione teneri , qua ante ingressum tenebatur.* Expleto autem tempore huius experimenti, sanctissimum Eucharistia Sacramentum accipiet, & communem domum habitationis ingrediatur, ubi cum aliis versari, & in secunda probatione diutius exerceri nouitj solent.

Decr. 73.
Congr. 4.

24 Si vel cuiusquam valetudo, vel aliqua temporis, aut personæ ratio persuaferit, non esse tandiu hæc mentalia exercitia continuanda, antequam exercitia aggrediatur, per quatuor, vel quinque dies vacare, & separatim recreari poterit, vel, si Magistro nouitiorum videretur, facta confessione generali, & peractis exercitiis primæ hebdomadæ. Sed quando hæc relaxatio longius ob valetudinem, aut aliam rationem protrahenda Magistro nouitiorum visa fuerit, poterit sumpta Eucharistia etiam ad communem conuictum admitti: & ubi firmior fuerit sua exercitia peraget.

In ex. c. 4. §
4. & p. 1. c. 4.
f. 6.

25 Si Superior iudicauerit eum domi retinendum, curet, ut in libro ad id designato, quem penes se Procurator habere debet, scribatur quicquid unusquisque domum attulerit, cum subscriptio

ne

ne eius, qui examinatus est, et, ut hæc alicubi se paratim asseruentur, quousque, biennio expleto consuetæ vota emiseric.

26 In alio libro, quem apud se habebit, notabit diem, & annum ingressus uniuscuiusque, incipiendo à die, quo primam probationem intrauit, & nomen, & patriam, & quod contentus sit obseruare omnia ei proposita. Quando verò aliqui in Coadiutores temporales, & indifferentes admittentur, speciatim id scripto declaretur, quod ut tales examinati, & admissi fuerint: & hæc, qui examinatus est, manu sua subscribat, & si scribere nescit, alius eius nomine scribat.

Par. 1. c. 4. §.
6.

De secunda probatione. Cap. III.

De experimentis.

27 **I**N primis diligenter curet, ut nouitj sex illis experimentis, quæ in Constitutionibus traduntur, seruiat, & cum desiderato fructu exerceantur, intelligatque, præcipuam nouitiatus partem in his probationibus positam esse.

In ex. c. 4. §
9.

28 Exercitia spiritualia primum singulis, eo, quo procedunt ordine, præscripto tempore, atque exactè tradantur, secundum uniuscuiusque dispositionem.

In ex. c. 4. §
10. & p. 3. c.
1. §. 10.

sitionem, & captum, iuxta Regulas libri exerci-
tiorum, prætermisiss tamen his, quæ ad electio-
nes spectant: vt inde præter alia, certam, ac no-
stro instituto consentaneam mente, et voce ora-
di rationem habeant: quam in posterum serua-
re debeant.

In ex. c. 4. §
11.

29 Quoad secundum experimentum, quo hos-
pitalibus per mensem seruire debent, videbit ip-
se, quid magis expediat, an nostros ibidem cibū
capere, ac dormire, an verò per aliquot horas
quotidie ministerium agris impendere.

30 In hac probatione aduertat, ne nostri ni-
mio feruore suæ valetudini noceant, aut pericu-
lo contagionis alicuius morbi se exponant: ad-
monebitq; ne ingrediantur partem illam Xeno-
dochij, vbi mulieres habitare solent.

In ex. c. 4. §
12.

31 Mense alio ad peregrinandum sine pecu-
nia mittantur, ostiatim pro Christi amore men-
dicando, vt ad incommoditatem comedendi, &
dormiendi assuescant, & vt omni spe abiecta,
quam in pecuniis, & rebus aliis creatis possent
constituere, eam integrè, & vera cum fiducia in
Domino constituent.

32 Aduertendum, ne imbecilles, aut tenerioris
ætatis his peregrinationibus notabile detrimen-
tum patiantur, ne fiant asperiore hyeme, aut fer-

ueno

uètiore ætate: Illsq; Regulas peregrinorū, literas
patentes, & cum opus erit, particulare etiam in-
structionem traderet, & ab ultimo loco, ad quē
perueniunt, testimonium à Superiore Domus,
vel Collegij Societatis si ibi fuerit, vel ab alio fi-
de digno secum ferant, quod, suam deuotione se
quuti, sine ulla cuiusq; querela, eò peruenierint:
& in secundo, quinto, & sexto experimento,
* iuxta Constitutiones idem, seruetur.

* In ex. c. 4.
§. 10.

* Ibidem
§. 19 & 21.

In ex. c. 4. §
13.

33 In quarto experimento, quo in officiis abie-
ctis exercentur, aduertat, ne nimia corporis fa-
tigatione spiritus obruatur: et à Scholasticis fiat
potius ad propriam cuiusq; abnegationem, &
humiliationem, quàm pro domestica aliqua ne-
cessitate. Cum autem hæc probatio fit in Domo
probationis, vacabit, qui ita probatur, ab aliis e-
xercitiis aliorum nouitiorum, exceptis conferen-
tiis, & exhortatione ordinaria.

34 Cum hæc probatio non fit in Domo proba-
tionis, sed in Domibus professis, aut Collegiis, sit
aliquis, qui nouitiorū peculiarem curam gerat,
vbi in recreatione separati sint, * adiunctis aliis,
à quibus in Domino adiuuari possint.

In ex. c. 4. §
16.

* Part. 3. c. 1.
lit. D.

35 In docendo doctrinā Christianā pueros,
ac personas rudes, publicè, vel priuatim, prout
occasio se obtulerit, et in Domino ei commodius,

In ex. c. 4. §
14.

vi

visum fuerit, tanquam in re propria nostri instituti nouitios exercendos curabit, habita personarum ratione.

In ex. c. 4. §. 35.

36 In confessionibus audiendis, & prædicatione Diuini verbi domi, aut foris, circa finē primi anni probetur, qui ad huiusmodi ministeria idonei inueniuntur, & bonæ ædificationis specimen iā dederint: eo tamen modo, ne tanquā operarij ordinarij ad ministeria hæc exercenda exponantur, sed breui tempore, & ad probationē.

37 Tametsi exercitia spiritualia exactè omnibus in principio tradenda sunt: quo ad reliqua tamen experimenta si quod eorum permutandū, aut multū moderādum iudicaret, id ne faciat inconsulto Prouinciali: quanquam antepone, aut postponere ipse ea poterit, pro ratione personarum, temporum, aut locorum.

In ex. c. 4. §. 16.

38 Aduertat, ut hæc probationes inter se debitis spatiis distinguantur, ita ut nouitij vna peracta, aliquandiu ad solita exercitia Domus probationis redeant, ut corpore, & spiritu recreati ubiorem fructum ex præteritis laboribus colligant, ea tamen ratione, * ut intra annum omnes absoluantur. Quod si peculiari aliqua de causa, hæc probationes ad secundum annum differenda viderentur, prius Prouincialis consulatur.

39 Præ-

39 Præter hæc experimenta, alia fieri hoc biennio probationis possunt, & hæc eadem ex parte repeti, quando in Domino ita expedire iudicauerit, & quidem omnia cum maturitate, & prudentia, & ædificatione etiam externorum sunt facienda.

In Ex. c. 4. §. 16. & p. 9. c. 3. §. 8. & lit. E.

De institutione, & regimine nouitiorum.

40 NE fiant mortificationes publicæ, nisi ordinariæ, iuxta Constitutiones, ut sunt præter solita experimenta, petere ostiatim elemosynam, comitari emptorem ad comportanda ea, quæ emuntur, indui vestibus vilioribus, quæ tamen religiosos deceant, & alia id genus, ut in officio Rectoris dicitur.

41 Conuenit, ut, qui probantur, vestitus ratione ad mortificationem, & abnegationem sui, et ad mundum, eiusq; vanitatem sub pedibus conculcandā, iuuentur: & id quidem quantum consuetudo, officium, & personarum circumstantiæ patiuntur. Discretionem autem eius relinquitur, habita ratione ædificationis, an cum eisdem vestibus, quas ex seculo tulerūt, incedere sint permittendi, an verò cū aliis eas permutari oporteat.

Par. 3. c. 3. lit. C. & in Ex. c. 1. §. 13. & lit. F.

42 Conferet, ut aliquando occasionem præ-

Par. 3. c. 1. lit. V.

I

beat

beat iis, qui probantur, exercendi obedientiæ, & paupertatis virtutem, eosdem tentando ad maiorem ipsorum vtilitatem spirituale: in hoc tamen mensura iuxta vniuscuiusq; vires obseruetur.

Par. 6. c. 3.
§. 1.

43 In pœnitentiis, & corporis afflictionibus aduertat, ne nimius huiusmodi rerum vsus tan topere vires debilitet, vt postea ad ministeria nostri instituti inutiles reddantur: nec contrâ, tanta in illis sit relaxatio, vt feruore spiritus refrigescere, humani, ac inferiores affectus incalascant.

44 Lectiones fiant de his, quæ ad institutum pertinent, & continentur literis Apostolicis, Regulis, & Constitutionibus, præcipuè verò de iis, quæ in examine, & tertia parte habentur, aut de aliis, quæ eò referantur, mutata interdum materia, vt tedium tollatur: modus verò lectionum facilis sit, & simplex, & ad nouitiorum animos ad instituti amorem, & solidarum virtutum perfectionem promouendos accommodatus.

Par. 3. c. 1. §.
20.

45 Explicetur breui enarratione doctrina Christiana, ac modus bene, & cum fructu confitendi, communicandi, Missam audiendi, & ei dem decenter ministrandi, orandi itidem, meditando, & libros deniq; pios legendi, pro captu vniuscuiusq; tradatur.

46 Ad

46 Admoneat crebrò nouitios, vt in omnibus rebus Deum querant, & in suis actibus intentionem puram ad Dei beneplacitum dirigant, * vt familiares cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis esse curent: & tandem ita sint instructi nouitij, * vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possint, in absoluta nostri instituti obseruatione, prætermittant.

Par. 3. c. 1.
§. 26.

* Par. 10. §. 2

* Par. 6. c. 1.
§. 1.

47 Omnes perspectos habeat, vt magis illis prodesse possit, ad quod iuuabit, cum illis frequenter sigillatim agere, & rationem ab vnoquoq; rerum suarum suauiter exigere: in his autem priuatis colloquiis magnam vtilitatem positam esse sciat.

48 Det operam, vt nouitij religiosam modestiam præ se ferant, iuxta Constitutiones, & Regulas, quæ de ea cõscriptæ sunt, in quibus tempore nouitiatus diligenter instituendi erunt.

Par. 3. c. 1.
§. 4.

49 Cognoscat, quem procedendi modum in oratione, & examine seruent, & petat interdum, an contra aliquem defectum adhibeant examen particulare, & quando resistunt tentationibus, an propriis remediis vtantur: in acquirendis virtutibus, quam rationem teneant, & intelligat demum, an in his omnibus præstent ea, quæ ab ipso acceperunt.

I 2 50 Si

50 Si aliquis sollicitetur, vel perturbetur ab hominibus, qui in via spiritus non bene procedunt, & expediat illum in alium locum transferri, Prouincialem tempestiuè moneat.

51 Si duo in eodem cubiculo habitent, alter eorum eiusmodi sit, ut minimè dubitetur, quin alter sit eius societate profecturus: & eandem ob causam inter cubicula, quæ seorsum vnicuique iuniorum assignantur, par est, aliquos maturos ex antiquioribus intermisceri.

52 Si aliquando permittendum videretur, ut aliquis consanguineos, vel amicos, quos in seculo habebat, alloqueretur, coram aliquo à Superiore ad id designato, id fiat, & breuiter, nisi particulares ob causas aliud statueret Superior totius Domus, vel Collegij.

53 Nouitij non sunt, ut plurimum, assignandi in socios nostris, qui adeunt domos secularium, nec debent habere officia publica, in quibus necessarium sit agere cum externis, ut Emptoris, Ianitoris, & Sacristæ.

54 Videat, num aliqui in schedulis, nouitiis assignandi sint, ut cum eis loqui possint, quorum exemplo, & colloquiis proficiant in Domino, & si cum aliis sine facultate egerint, debitam eis pœnitentiam iniungat.

55 Ad-

55 Admoneat eos, ne vota ante biennium emittant, sine Superioris facultate, quam in primo anno nouitiatus solus Prouincialis, re maturè cōsiderata, dare poterit. * Horum autem, qui hæc vota semel apud se ex licentia Superioris, iuxta formulam Societatis, emisserint, memoria in libro aliquo asseruetur, & postea, tempore nouitiatus, * bis in anno statutis temporibus, * seorsum ab aliis, qui biennium expleuerunt, ipsi simul inter se illa renouabunt.

56 Diligenter obseruare debet in toto probationis decursu, an ineptus aliquis, aut inutilis nostro instituto probabilitè futurus sit. In quo maior habenda est ratio boni communis Societatis ad gloriam Dei, quam particularis cuiusq; quid autem sentiat in hac re, ad minimum sexto quoq; mense ad Prouincialem scribat, ut ipse provideat.

57 De singulis etiam sub finem biennij ad eundem scribat, ut, cum illius facultate, consueta vota Societatis emittant, * aut diutius probentur: prius autem, quam vota emittant, * per hebdomada spatium se colligant, & aliqua exercitia spiritualia, præter alia, quæ præscripta sunt, faciat.

58 Scholastici, qui studiis absolutis tertium probationis annum peragunt, in variis experimentis,

Par. 3. c. 1. li
te. F.

* Par. 5. c. 4
lit. G.

* Can. 9.
Congr. 4.
* Cau. 1.
Cong. 2.

* In Ex. c. 1.
§. 12. & c. 4.
§. 43.
* Ibidem. c.
4. §. 41.

In Ex. c. 4.
§. 16.

* Par. 5. c. 3.

§. 1.

Par. 4. c. 4.

§. 4.

* In Ex. c. 6.

§. 6 & 7. &

p. 1. c. 2. §. 1.

Et speciatim in nonnullis iam dictis, quannu sil
lus prius iam perfuncti fuerint, probentur * Hu
ius autem probationis tempore in schola affe
ctus se exerceant, & in rebus spiritualibus, &
corporalibus, quæ ad profectum in humilitate,
& abnegatione vniuersi amoris sensualis, volu
tatis, & iudicii proprii, & ad maiorem cognitio
nem, & amorem Dei conferunt, insistant.

59 Adhibeat diligentiam, ut Coadiutores tē
porales in modo orandi iuxta Constitutiones in
struantur, eosque mysteria Rosarij doceat,
& priuatim instruat, * ut ad suæ vocationis
ministeria afficiantur, & sorte Marthæ con
tenti sint.

60 Exhortationibus ordinariis omnes inter
sint, Coadiutores tamen temporales, & indiffe
rentes non interrogentur in conferentiis, nisi
cum rerum & personarum delectu, nec ad to
nos conueniant, & ij quidem per sex menses ad
minimum in Domo probationis sint: reliquo au
tem biennij tēpore, sic sub cura Magistrī erunt,
ut aliis officiis ad instar aliorum Coadiutorum
vacare possint, & tempus ordinarium orationis
Domus, vel Collegij, ubi agent, habeant: experi
menta tamen, ad quæ apti fuerint, intra annū
absoluant.

61 Quan

61 Quando erit concio domi, vel in ecclesia,
quam nouitj sint audituri, eo die à lectionibus,
& conferentiis, & tonis liberi erunt.

62 Singulis hebdomadis, die vna à solitis exer
citiis vacent, in qua aliquid honestæ recreatio
nis poterunt sumere domi, vel foris.

De examine semestri nouitiorum.

63 **S**exto quoq; mense per biennium pro
bationis literas Apostolicas, & Regu
las vnusquisq; videre, & considerare debet, * et
examen, relicto secundo, & tertio capite, & a
liis, quæ ad gradum suum non pertinent, ut Re
gula 12. & 13. dictum est: deinde postquā hæc
omnia viderit, interrogetur.

In Ex. c. 5.

§. 13. & c. 4.

§. 41.

* Par. 1. c. 3.

lit. D.

64 An prædictis omnibus contentus sit, an
verò aliquid dubij, vel difficultatis circa ea oc
currat: quæ experimenta peregerit, & quomo
do in illis se habuerit.

65 An vires sibi corporales, & spirituales
suppetere sentiat ad labores perferendos, qui in
Societate requiruntur. * Num deliberatum ha
beat animi propositum viuendi, & moriendi in
hac Societate IESV Domini nostri.

In Ex. c. 5. §.

4.

* lb. dem

c. 3. §. 4.

66 Examen hoc factum esse notetur scripto,
ut constet. Quòd si quid noui occurrat, aut si qua

I 4

mata-

mutatio alicuius momenti accidat, Superiorem certiore reddat.

In Ez. c. 4
§. 38.

* Ibidem
§. 41.

67 Demum, qui sic examinatus est, reddet rationem conscientie suae Superiori, aut ei, quæ Superior delegauerit, & ab Ultima confessione generali incipiendo, generaliter confitebitur sacerdoti, qui fuerit à Superiore designatus.

De ordine Domus probationis.
Cap. IIII.

68 **N**ouitij manè post pulsum campanæ, dum surgūt, dum se induunt, & lectum decenter operiunt, aliquas orationes ad Deum fundant, aut aliquid in Domino meditentur, & reliquo semihoræ spatio pia aliqua lectione, aut alia ratione ad orationem se præparare poterunt.

Par. 4. c. 4.
§. 3. & 4. &
littere B. & C.
& can. 6.
eoug. 4.

* 69 Postea integram horam orationi mentali, aut vocali, vel meditationi det, iuxta cuiusque captum, & Magistri nouitiorum instructionem.

70 Absoluta oratione, media illis conceditur hora ad lectum, & cubiculum componendum, & ad dispendium, quem fructum ex oratione collegerint.

71 Post

71 Post hæc Missam deuotè, & reuerèter audiant, quæ absoluta, * intersint lectioni, seu exhortationi, quæ de rebus spiritualibus bis in hebdomada, per dimidiam horam illis fiet: reliqua autem dimidia statim repetent audita, & conseruent inter se terni, aut quaterni, sine ulla disputatione, sed cum humilitate, & modestia.

Par. 4. c. 4.
§. 3.
* Par. 3. c. 2.
§. 12. & 20.

72 Sequenti die iis de rebus, ut melius ad præxim reducantur, eadem hora fient collationes, hac ratione, ut lectione præcedenti breuiter per unum, aut plures à Magistro designatos repetita, proponat aliquis quomodo vincatur talis tentatio, aut difficultas in re proposita, aut inde oriatur hoc, vel illud impedimentum, & quid remedi possit adhiberi, & alia similia: postquam autem aliqui dixerint quid sibi occurrat, Magister constituet, quid tenendum sit.

73 Reliquo toto tempore usque ad examen, quod semper ante prandium fiet per quartam horæ partem, in suis officiis, aut in aliquo exercitio corporali, aut labore manuum à Magistro nouitiorum præscripto occupabuntur: * aliquid tamen temporis quotidie, præsertim ante prandium, tribuant Regulis, & Doctrinæ Christianæ, & aliis, quæ iudicio Magistri nouitiorum cuique, conuenient addiscendis, & memoriæ mandandis.

Par. 4. c. 4.
§. 3. & 4.

* Par. 3. c. 1.
§. 20.

I 5 74 Post

74 Post examen sequatur prandium, quo absoluto, horam integram recreationi dabunt, ita qui in priore, quam qui in posteriore mensa pransi erunt. Tempore autem recreationis poterunt mutuo colloqui, dummodo pauciores, quam quatuor non conueniant, nisi aliter Magistro videretur. Agent autem de exemplis vitæ Christi, vel Sanctorum, aut de his, quæ cum ædificatione in Societate fiunt, aut de re aliqua vili in Domino.

75 Expleto recreationis tempore, audito campanæ pulsu, se se ad cubacula recipiant (præter eos, qui in aliquibus officiis occupati erunt) ut aliquid legant, vel scribant, vel quid aliud agant, iuxta Magistri præscriptum.

76 Post finitam horam omnes cum Magistro conueniant, & pensum aliquod eorum, quæ antea memoriæ mandauerint, reddent. * Postea explicabitur illis bis singulis hebdomadis, per dimidiam horam Doctrina Christiana: deinde eam recitabunt, mox stante, & interrogante, & aliis respondentibus, vel se se inuicem interrogantibus, & instruantur in modo docendi illam, iuxta morem regionis. Vno verò die cuiusque hebdomadæ, fiant toni.

77 His expletis, ad sua officia, vel ad aliquid legent-

legendum, aut ad alias occupationes se conferent: ^{Decr. 41. Cong. 2. & can. 12. congr. 1.} * deinde ante vltimam horam, quæ cœnam præcedit, per semihoram orationi vacabunt: ipsam verò horam vltimam sequentem ante cœnam, partim officiis domesticis, partim corporali exercitationi, vel aliis occupationibus, quas Magister præscripserit, impendent.

78 Post cœnam horam integram recreationi dabunt, reliquo tempore usque ad examen, (* quod semper fiet, antequam cubitum eant per quartam horæ partem,) poterunt aliquid legere, vel alia ratione se ad orationem sequentis diei præparare, vel aliud facere, pro arbitrio Magistri nouitiorum. ^{*Par. 4. c. 4. § 3. & 4.}

79 Nouitios inter se conuersari non conuenit, sed silentium inuicem, & cum aliis obseruare, nisi in rebus, in quibus loqui necesse sit, excepto recreationis tempore, de quo iam supra dictum est. ^{Par. 3. c. 1. lit. D.}

De examine eorum, qui, biennio absoluto, in scholasticos approbatos admittuntur. Cap. V.

80 Postquam quis biennium nouitiatus, ^{Par. 4. c. 3. § 3.} peractis experimentis, expleuerit, & ad in-

ad interrogationes, quæ sexto quoq; mense fiunt, responderit, antequam vota scholasticorum emittat, interrogetur.

In Ex.c.7
§.3. 81 An velit, se duci, sinere circa ea, quibus studere debet, ac studiorum modum, & tempus, iuxta quod Superiori videbitur.

In Ex.c.7
§.4. 82 An contentus futurus sit eodem, atque alij, modo, in Collegio agere, nulliq; privilegijs, aut prerogatiuis minimum omnium, qui in eo fuerint antecire, omnem sui curam Superiori relinquendo.

In Ex.c.7
§.5. 83 An statuerit omnino apud se, studiis absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad vivendum in ea, & moriendum ingredi, in eo gradu, quem Superior constituerit, ad maiorem Dei gloriam.

84 Admoneatur, quod, votis post biennium ab ipso emissis, non poterit sine facultate Generalis à Societate nostra recedere, nec ad aliam religionem, excepta Cartusienſium, transire sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda, iuxta Bullam Pij V. anno 1565. expeditam.

De

De examine scholasticorum, studiis absolutis. Cap. VI.

85 Scholastici, studiis suis absolutis, statim, In Ex.c.7.
§.7. postquam ad tertium annum probationis peragendum missi fuerint, generatim interrogandi sunt, an firmi in sua deliberatione, & votis, & promissione Deo oblatis, antequam ad studia se conferrent, permaneant: ut eorum status melius cognoscatur, & ipsi magis in Domino iuvare possint.

86 Interrogentur etiam, & examinentur In Ex.c.7.
§.8. particulatim eisdem interrogationibus, & examine, quo sexto quoque mense, antequam ad studia mitterentur, interrogati fuerunt, ut Superioribus eorum memoria renouetur, & mutatio, si aliqua in rebus iam affirmatis accidisset, cognoscatur.

87 Postremò reddent rationem vite sue, in- In Ex.c.4.
§.39. choando ab eo tempore, quo eam reddiderunt, quando ad studia missi sunt.

REGV-

REGVLÆ MODESTIÆ.

Pa. 3. c. 1. s. 1
4.

IN conuersatione nostrorum illud in vniuersum dici potest, vt in omnibus externis actionibus appareat in nostris modestia, & humilitas coniuncta cum religiosa maturitate: speciatim autem hæc obseruanda erunt.

2 Caput huc illuc leuiter non moueatur, sed cum grauitate, vbi opus erit: & si opus non sit, teneatur rectum cum moderata inflexione in partem anteriorem, ad neutrum latus deflectendo.

3 Oculos demissos, vt plurimum, teneant, nec immoderatè eos eleuando, nec in hanc, aut illam partem circumspectendo.

4. Inter loquendum cum hominibus, præsertim alicuius autoritatis, non defigatur aspectus in eorum vultus, sed potius sub oculos.

5 Ruge in fronte, ac multò magis in naso, cui tentur: vt serenitas exterius cernatur, quæ interioris sit indicium.

6 La-

6 Labia nec nimis compressa, nec nimium ducta.

7 Tota facies hilaritatem potius præ se ferat, quàm tristitiam, aut alium minus moderatum affectum.

8 Vestes sint munda, & cum religiosa decetia compositæ.

9 Manus, si non in sustinenda veste occupentur, decenter quietæ teneantur.

10 Incessus sit moderatus sine notabili festinatione, nisi necessitas urgeret: in qua tamen, quantum poterit, decoris ratio habeatur.

11 Omnes deniq; gestus, ac motus eiusmodi sint, qui apud omnes ædificationem pariant.

12 Si plures simul erunt, ordinem præscriptum à Superiore, bini, vel terni incedendo, seruent.

13 Si loquendum fuerit, meminerint modestiæ, & ædificationis, tum in verbis, tum in ratione, ac modo loquendi.

IN-

INSTRVCTIO

AD REDDENDAM CON-

scientiæ rationem, iuxta morem

Societatis.

Intelligent singuli, dum rationem conscientie sunt reddituri, quanti momenti Pater noster sanctæ memoriæ Ignati id duxerit, ad maiorem Diuinæ bonitatis gloriæ: ut subditi magis in spiritu cum gratia vberiori proficiant, ac tantò maiore cum diligentia, amore, & solitudine inuari, & à periculis conseruari possint, ut, quæ * in Examine, & Constitutionibus toties commendantur, & §. 40. summarj Constitutionum præscribuntur, de reddenda ratione conscientie, exactè seruentur. Proinde unusquisq; magna cum puritate, sub sigillo confessionis, aut secreti, aut quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, totam animam suam integrè manifestam faciat, nullam rem celando, qua Dominum vniuersorum offenderit, post vltimam rationem redditam conscientie: vel certè aperiat eos defectus.

* In Ex. c. 4.
34. & seq. &
P. 4. c. 10. §.
5. & P. 6. c. 1.
§. 2.

defectus, qui magis ab eo tempore grauior ipsius animam.

Capita verò, quibus conscientie ratio reddi debet, hæc ferè erunt: ex quibus, cum ea retulerint, quæ ad plenam sui manifestationem dicenda putauerint, petant à Superiore, ut eos interrogando inuet, ac suppleat, si quid esse iudicet, quod ad maiorem Dei gloriam, & suorum notitiam scire velit.

- 1 An viuat contentus iuxta suam vocationem.
- 2 Quomodo se habeat circa obedientiam etiã intellectus, paupertatem, castitatem, & vsum aliarum virtutum, & quarum præcipue studio intentus sit.
- 3 An sentiat aliquæ animi perturbationes, aut tentationes molestas, & de facilitate seu difficultate, & modo eis resistendi, & ad quos affectus, vel peccata sit magis propensus, & incitatus.
- 4 An contra Constitutiones, vel Regulam aliquam, vel ordinationem Superiorum firmiter iudicium habuerit, vel contra eam disputauerit.
- 5 Quid sentiat de ipso instituto Societatis, & mediis, quibus illa vtitur ad suum finem consequendum, et quem experiatur in se zelum animarum.

- 6 Quomodo spiritualibus rebus sit affectus, quantum temporis orationi tribuat, & num vocali, an potius mentali inueter, & Vtri plus temporis tribuat, & quem modum in oratio teneat.
- 7 Num in su rerum spiritualium consolationem & deuotionem habeat, an verò contra desolationem, ariditatem, & vagationem animi patiat, & quomodo in iis se gerat.
- 8 De fructu, quem ex communione, confessione, examine, præsertim particulari, et aliis exercitiis spiritualibus percipiat.
- 9 Num post ultimam rationem conscientia, quam reddidit, maiorem, an minorem fructum fecerit, & quem animum experiatur ad perfectionem consequendam.
- 10 Quomodo obseruet, quæ ex Constitutionibus, & Regulis tum communibus, tum officij sui ad eum pertinent.
- 11 De mortificationibus, pœnitentiis, & aliis exercitationibus, quæ faciunt ad spiritus profectum: & in specie de præparatione ad iniurias, & ad alia, quæ ad Christi crucem pertinent, ferenda, atque de eorum desiderio.
- 12 De sociis, & quomodo ex eorum conuersatione proficiat in Domino, & an alicui plus sit familiaris, quam aliis.

13 An auersionem animi sentiat ab aliquo, et an offensus sit in aliquo à Superioribus, vel officialibus, vel quauis alia persona, & quomodo sit affectus erga Superiores.

14 An tentationes aliquas sit passus, quas alij intellexerint, præsertim circa vocationem.

REGVLAE
PEREGRINORVM.

1

Ersuadeant sibi, peregrinationis finem non tam esse corporis defatigationem, quam ut multum iter conficiant, quam ut ex ea fructum aliquem spirituales percipiant: atque ex eo fine, et iter ipsum, et ceteros peregrinationis labores moderentur.

2 Litaniae simul omnes quotidie in ipso itinere ingressu, vel Itinerarium dicant: nec orationem, et consueta examina praetermittant, et alias etiam Regulas obseruent, quantum ratio itineris permittet.

3 Studeant frequenti oratione, et meditatione comitem itineris sibi Christum facere: et colloquiis interdum piis, et religiosis ac lectione alicuius libri pie molestias itineris leuare poterunt. Quod si cum externis in via, aut in hospitibus egerint, meminerint pro ratione sui gradus, habita ratione temporis, et personarum, sermones de rebus spiritualibus inducere, et fructum aliquem, quoad poterunt, efficere.

4 Elee-

4 Eleemosynas simpliciter pro Christi amore petant: ut omni spe illa abiecta, quam in pecuniis, et rebus creatis habere possunt, integre, vera cum fide, et ardenti amore eam in suo Creatore, ac Domino constituent: memores, a Christo Domino Apostolos sine sacculo, et pera missos: ipsum etiam Dominum non habuisse, ubi caput suum reclinaret.

5 Indigentia, et penuria rerum corpori necessariorum probari exoptent, ut ad incommoditatem cibi, somniue capiendi libenter assuefiant: iniurias vero, illusiones, et opprobria, quae illis in itinere inferri contigerit, patienter cum Dei gratia ferant: gaudeantque, materiam praebere sibi imitandi aliquo modo Christum Dominum, eiusque vestibus, atque insignibus seipsum induendi.

6 Qui maioribus pollent ad viam peragenda viribus, eos, qui sunt infirmiores, subsequi, et non praecedere debent: et iter cuiusque diei horum debilius infirmitate commensuretur: quod si quis viribus destitueretur, iumento, aut alia ratione iuuari debet: qua in re non qualitatis personarum, sed necessitatis, et charitatis fraternae ratio est habenda.

7 Si quis in morbum incideret, ita ut ulterius

In Ex. c. 4.
9.12.

In Ex. c. 4.
9.12. & 26.

*Ibidem. g.
44.

K 3 pro-

progreſſi non poſſet, nec expediret reliquos ibi moram trahere, ſi vicinum eſſet Collegium, aut Domus Societatis, eò eſſet ager (ſi modò morbus patiatur) deducendus: alioquin aliquis ex noſtris illi erit ſocius relinquendus, ut conſolatio ni ei ſit, & auxilio: egro autem viribus reſtituto, ceptum iter ambo proſequentur.

8 Si in via ab honeſto, & pio amico inuitaren-
tur, poſſet, qui præſt, hospitalitatis beneficium
admittere: tunc autem curare debent verbis, &
religioſo exemplo hospites edificatos in Domi-
no relinquere.

9 Eiusdem edificationis, & exempli in omni-
bus hoſpitiis meminiffe debet: ſobrietatis etiam
in menſa, & modèſtiæ in conuerſatione nunquã
obliſcantur.

10 Cum in itinere ad Collegia, vel Domos Socie-
tatis diuertent, ſtudeant omnes bonum edifica-
tionis odorem exemplo vitæ, ac morum noſtris
relinquere. De rebus verò, aut perſonis aliorum
Collegiarum, aut Domorum nihil loquantur, aut
tractent, niſi ad edificationem.

11 Si transferint per locũ, ubi Domus, aut Colle-
gium Societatis ſit, nihil ab externis nec pro ſe,
nec pro aliis petant, aut accipiant ſine facultate
Superioris eiusdem Domus, vel Collegij.

12 Omnes

12 Omnes alij, qui iter faciunt ex noſtris equi-
tes, aut pedites, has regulas peregrinorũ ſuo
modo, quantum fieri poſſet, etiam ſeruent: &
tam peregrini, quam reliqui, qui iter fa-
ciunt, patentes literas ſui Supe-
rioris habere cu-
rent.

K 4

REGV-

REGVLÆ
MINISTR I.

Par 4. c. 10.
6. 7.

IV S officium erit, Præpositum, vel Rectorem iuvare in iis, quæ in genere, vel in particulari ei commendabit: nec dispensandi, aut mutandi, aut quidquam faciendi, nisi ex eiusdem præscripto, facultatem habebit.

2 Valde commendatum sibi existimet, quod pertinet ad observationem Constitutionum, Regularum, Ordinum communium, & approbatarum consuetudinum Domus, vel Collegij: idcoq; habeat in scriptis, & aliquando legat, tam communes omnium, quam particulares Superioris, & officialium Regulas: & eosdẽ officiales suas habere, intelligere, atq; observare curet.

3 Officiales visitet quoties opus fuerit, observando quomodo suum officium exequantur: quod saltem alternis diebus faciet: frequenter etiam visitabit cubicula, & alia loca domus, ut videat, quomodo omnia se habeant.

4 Cùm quis ab officio aliquo amouetur, curet, ut is suum successorem instruat de ratione exer-

exercendi illud, iuxta Regulas, & consuetudines à Superiore approbatas.

5 Animadvertat in temporum mutationibus, quomodo in Collegio, vel Domo fieri debeat horarum, ciborum, vestiumq; mutatio, & Superiori in memoriam reducat, præsertim bis in anno, sub initium Veris, & autumni: observet etiã crebrò, num aliquid desit ex necessariis, aut abundet: eorumq; potissimum rationem habeat, qui in corporis cura minorem de seipso sollicitudinem gerunt: curetq; ut adsit, cùm Medicus ægroto inuisset.

6 Quotidie hora sibi designata de rebus omnibus domus rationem Superiori reddat, à quo excipiet in libello ad id parato, quæ ei facienda committet, & cùm primum commodè poterit, eidem referat, quæ exequutus fuerit.

7 Redigat Superiori in memoriam ea, quæ necessaria domui indicabit, ut de commendis rebus ad victum, & vestitum necessariis suis temporibus, de fratrum nimio, aut exiguo labore, de sanitate, & similibus.

8 Notet, ac referat Superiori tam defectus, si quos vel Domi, aut in Collegio animadvertent, vel aliunde intellexerit, quam quæcunque alia, quæ ad bonam gubernationem convenientia

ei occurrēt: tum etiam circa res sibi commissas
& quasuis alias, ut quomodo se nostri habeant
circa obedientiam, orationem, edificationem, et
in omnibus virtutibus profectum, & studium.

*Par. 3. c. 1.
lit. Q.

9 Curet per Aeditum, vel aliquem alium designatum obseruari, an omnes die statuto communicaerint: & si quis intra tempus designatum ad confessionem, aut communionem non accederet, intelligat à Superiore, num* subtrahendus ei sit cibis corporis, donec cibū spiritus sumat.

10 Peculiarem habeat curam, ut domus munda sit, & omnia ubiq; decēter suis locis composita: sed præcipuē in iis, quæ ab externis videri solent.

11 Noctibus singulis portas domus, quibus in publicum exitur, videat, an bene clausæ sint.

12 Designet aliquem ex commissione Superioris, qui communes lucernas domus opportuno tempore incēdat, & extinguat, qui itē publicas fenestras suo tempore aperiat, & claudat, ac pro ablucenda facie, & manibus in loco destinato aquam infundat, & pro iis extergendis, mantilia ab iis, quæ in vsum refectorij sunt, distincta adhibeat, quæ, alia Sacerdotibus, alia non Sacerdotibus destinata erunt, & bis saltem in hebdomada mutabuntur.

13 Studeat animos Patrum, et Fratrum inter se per benevolentiam, & præsertim cum Superiore per obedientiam unire, & si quid minus a quo animo aliquis ferret, velit potius in se (quoad fieri potest) quàm in Superiorem, causam reuocari, veluti in iniungendis pœnitentiis, quas ipse iuxta præscriptum Superioris imponet, & tam in eis, quàm in reprehensionibus, ab animi perturbatione caueat, charitatemq; præ se ferēdo studeat, ut illi, quibus pœnitentias imponet, meritò sibi iungi cognoscant.

14 Si quando absente Superiore aliquid acciderit, quod ad cō urgeat, ut commodè Superior expectari nequeat, id Minister, auditis Consultoribus, exequi poterit, quanuis in specie non sit ipsi commissum: dummodo existimet iuxta Superioris mentem id fore, statimq; redeunti quod factum fuerit referat. Quod autem sibi ordinariē agendum erit, absente Superiore, ab eo curet intelligere.

15 Si Subministrum habuerit, utatur eius opera in iis, quæ commodè per se facere non poterit, iuxta præscriptum Superioris: si verò non habuerit, alternis saltem diebus singula cubacula visitet, & alia quæ in officio Subministri continentur, suppleat.

REGVLÆ
CONSULTORVM.

Par. 4. c. 10
§. 7 & p. 9.
c. 6. §. 14.

Intelligent quanti momēti sit eorum officium: vt Superiores eorum consilio, & relatione adiuti melius, & facilius gubernare possint.

Par. 9. c. 5. §. 2.
3.

Sint amatores boni communis, illudq; in omnibus consultationibus præ oculis habeant; atque, vt Diuinæ inspirationi dent locum, & facilius sint eorum consilia, in suo sensu non nimis abundant.

3 In consultationibus sinceram intentionem habeant, & à perturbatione liberam, vt fideliter, & debita cum modestia charitatis, & obedientiæ memores sententiam dicant.

4 Sint inter se maximè charitate coniuncti, & alter alterum honore præueniat, atque apud alios alter alterius existimationem verbis, factisq; tueatur. Si verò contingat aliquem in consultationibus diuersæ aut etiam singularis esse sententiæ, nemo illam ab eo alienationem, vel habeat, vel ostendat.

5 Rem,

5 Rem, de qua consultatur, bene intelligant: nec sint in dicendo præcipientes: sed negotio secum considerato, & oratione præmissa, præcipue cū de rebus agitur difficilibus, sententiam suam aperiant. Quod si quid ex tempore discutiendum proponeretur, & id sibi maturius considerandū iudicarent, Superiori significabunt.

6 Explicare breuiter debent sententiæ suæ rationes: quod si ad rem confirmandam aliorū rationes essent dissoluendæ, id etiam modeste faciant.

7 Cū Superior Consultoribus auditis aliquid statuerit, iudicium ipsi suum illius iudicio submittent: neque extra consultationem, aut quod statutum fuerit, sibi displicere, aut se in alia fuisse sententia significabunt: laudent potiùs Superioris consilium apud alios, atque tueatur. Quod si ob rei, de qua agitur, grauitatem, adhuc sentirent, ad alium Superiorem esse rem deferendam, quod nihil monitione sua se effecturos sperarent, re prius apud se maturius considerata, & oratione præmissa ad immediatum illius Superiorem, aut, si is non provideat, ad supremum, id facere ne prætermittant.

8 Etiam si non interrogentur, si quid tamen in mentem venerit, quod ad commune bonum,

vel

vel alicuius personæ particularis pertineat, poterit id Superiori proponere, ut is statuat, num ea de re sit deliberandum, nec ne.

9 Consultores neque ea, quæ quisq; in consultatione senserit, neq; ea, quæ proposita sunt aut definita, aliis significare debent præcipue cum res ipsæ secretum exigunt. Superioris autem erit ea, quæ definientur, promulgare, cum opus esse iudicabit.

Par. 4. c. 17
§. 7.

10 De literis ad Superiores suo tempore mittendis, seruent diligenter quæ in formula scribendæ à Consultoribus exiguntur. Et hæ literæ sigillo, quod apud Admonitorem erit, obsignatæ mittantur: nec quisquam eorū sciat, quid aliis scripserit.

11 Si quis ex nostris ad Generalem scripserit, & literas Admonitori, aut alicui ex Consultoribus tradere voluerit, is acceptas cū suis, aut sub suæ propriæ manus inscriptione ad Generalem mittendas curabit.

Par. 9. c. 4.
§. 2. 3 & 4.
& Can. 34.
Congr. 1.

12 Si quid circa victum, vestitum, labores, & occupationes Superioris, aut circa gubernationem, moderandum, augendum, vel mutandum censeret, illum, præmissa oratione, admonendū curent, quod ferè per Admonitorem faciant.

13 Si quis cum eis de difficultate aliqua sua,

AUC

aut perturbatione agat, ita eum suis monitis, & consilio iuuare studeant, ut semper, quantum possint, existimationem Superioris tueantur.

14 Ad omnia melius obeunda, Superiorum suorum, & aliorum officialiū Regulas teneant, Constitutionesq; , & reliqua omnia, quæ ad nostram institutum, & administrationem pertinent, familiaria sibi reddant.

15 Ita suum munus exequantur, ut nullam gubernationis partem sibi assumant, atque ea submissione se gerant, ut cæteris obediencie exemplum præbeant.

REGV-

REGVLÆ
ADMONITORIS.

Par. 9. c. 4. 1
§. 4.

Erga modestia, & humilitate officium suum obeat, ut subditum decet erga Superiorem, quem Christi loco habet: nisi enim debet, ne huius muneris occasione, reuerentia, atque obedientia interior, vel exterior in ipso debilior reddatur.

2 *Animaduertat autem, ne reuerentia hæc, & obedientia fidelitatem, aut necessariam libertatem opprimat, quò minus Superiorem admoneat de iis, quæ præmissa oratione, proponenda in Domino iudicabit.*

3 *Admoneat Superiorem de iis, quæ maior pars Consultorum ei dicenda iudicauerit: de aliis verò, quæ siue ipsi in mentem venient, siue ab aliis suggerentur, non facile eum admonebit, sed de iis duntaxat, quæ non leuis momenti post orationem esse censuerit, siue illa ad personam, siue ad officium Superioris pertinebunt iuxta*

**Constitutiones, & Decreta.*

* Par. 9. c. 4
§. 4. & c. 5.
§. 2. & can. 4
34. cõg. 1.

4 *Ea, quorum Superiorem admonuerit, examine-*

minerit tacitus apud se seruare: quanuis interrogatus à Consultoribus de iis, quæ ipsi commississent dicenda, vel à Superioribus, rationem sui officij eis debet reddere.

5 *Cum Superior cuiuspiam rei admonitus, illi remedium non adhibuerit, Admonitoris erit cū debita submissione iterum, et sæpius eū cõmone facere: quòd si emendationem non sperat, facta prius oratione, id Superiori significet.*

6 *Admonitoris erit ordinarias epistolas Consultorum suis temporibus colligere, atq; ad mediatos Superiores mittere, nisi eas illi alia via mittere voluerint, simulq; referet eisdem, utrum illi scripserint, an non.*

7 *Caueat, ne occasione sui officij debitam subordinationem, & obseruantiam subditorum erga suos Superiores aliqua ex parte imminuat, aut debilitet.*

8 *Sigillum apud se habeat, quo suas, & Consultorum, ac aliorum nostrorum literas, si ad eū detulerint, qui ad mediatos Superiores scribere voluerint, obsignare possit. Hoc tamen nulla ratione, sine facultate Superioris, uti licebit, nisi in iis literis, quæ ad Superiores mediatos scribentur,*

L F O R

FORMULA SCRIBENDI.

Par. 8. c. 1. § 9.

M Agnoscere iuuerit ad animorum Unionem in Societate, literarum Vltro citro q; missarum inter inferiores, & Superiores frequens commercium, & crebro alios de aliis certiores fieri, & audire quæ ex variis locis ad edificationem, & eorum, quæ geruntur cognitionem afferuntur.

Par. 8. c. 1. lit. L. & c. 2. 28. cõgr. 2.

2 Superiores Domorum, & Rectores scribant singulis hebdomadis ad suum Prouinciale in Europa: in Indis verò, vt suis Prouincialibus visum fuerit commodum, & opportunum.

3 Scribant autem ad suum Prouincialem de statu personarum, & rerum omnium, non solum quæ inter nostros, sed etiam quæ per ministeria Societatis erga externos in Domibus suis, vel Collegiis sunt: & non tantum de his, quæ rectè se habent, sed etiã de his, quæ secus: & quoad fieri poterit, curent, vt omnia tanquam præsentia Prouincialis cernat.

Par. 6. c. 4. § 4.

4 Primo quoq; tempore ad suum Prouincialem

lem scribant Superiores Domorum, & Rectores de obitu eorum, qui in suis locis decedunt: Prouincialis verò reliquos de sua Prouincia admonabit, vt quamprimum * solitis suffragiis, & orationibus eorum animæ iuuentur, & statim Præpositum Generalem, & vicinos Prouinciales certiores reddat, vt simile officium præstare possint.

* Can. 11. Congr. 3.

5 Missi ad fructificandum in agro Domini, scribant ad suum Prouincialem, aut ad eum, quem ille designauerit, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit præscriptum, * vt per crebrâ literarum communicationem, quantum fieri potest, totum successum suarum missionum illi declarant.

Par. 8. c. 1. lit. L. & c. 2. 28. cõgr. 2.

* Par. 7. c. 2. § 2.

6 Prouinciales Superioribus Domorum, & Rectoribus, ac iis, qui in missionibus versantur, singulis mensibus: priuatis autem personis, quibus, & quando opus erit, scribant.

Par. 8. c. 1. lit. L. & c. 2. 28. cõgr. 2.

7 Prouinciales omnium Prouinciarum Europæ scribant ad Generalem semel quolibet mense: Rectores autem, & Superiores Domorum, et Magistri nouitiorum tertio quoque mense.

Par. 8. c. 1. lit. L. & c. 2. 28. cõgr. 2.

8 Prouinciales Indiarum scribant Præposito Generali, quando se obtulerit navigationis commoditas: Rectores verò, & Superiores

Can. 28. Congr. 2.

Domorum, ac Magistri nouitiorum ex Indiis semel, ex Brasilia, & noua Hispania bis in anno, si se obtulerit occasio.

Part. 8. c. 1.
lit. L. & c.
28. cong. 2.

9 Prædicti omnes extraordinariè sibi mutuo scribant, quoties necessitas urgebit.

10 Superiores Domorum, & Collegiorum, et Magistri nouitiorum scribant ad Generalem, quæ alicuius momenti fuerint, etiam si approbante Prouinciali fiant. Illa verò potissimum scribât, in quibus Prouincialis admonitus, vel non prouidet, vel providere nequit, vel postquam Prouincialis cum illis tractauerit, ipsi ab eius iudicio dissentiant: sed tunc quidem addant, quid Prouincialis responderit, & quibus rationibus ipsi ab eo dissentiant, interim tamen ei per omnia obediant.

11 Cum Prouinciales scribent Generali, curabunt, ut statum Domorum, & Collegiorum suorum, ac totius Prouinciæ bene explicent, & suppleant, si quid intellexerint, quod Superiores Domorum, & Collegiorum minus declarauerint: & in vniuersum ita scribere debent, ut Generalis omnium rerum, omniumque personarum, ac Prouinciarum statum, quoad eius fieri possit, ante oculos habeat.

12 Generalis ad Prouinciales scribet secundo quo-

Can. 28.
Cong. 2.

quoque mense, ad Rectores verò & Præpositos locales sexto quoque mense, nisi aliqua necessitas prius ad respondendum suadeat.

13 Si quis nostrorum aliquid per literas cum Præposito Generali, aut cum suo aliquo alio, mediante Superiore tractare velit, ne impediatur, nec ipsorum literæ ad eos scriptæ aperiatur, neque mediatorum Superiorum ad ipsos.

14 Literæ nostrorum, quæ negotia continent, solum ad Præpositum Generalem, & non ad alios, qui cum ipso agant, destinantur: poterit tamen ad eos scribi, ut illa tractari, & expediri curent.

15 Literæ negotiorum, ad quorum expeditionem Procuratoris Generalis opera, aut informatione opus erit, propriis literis ad Præpositum Generalem scribantur, adiecta exterius litera. P. sub inscriptione earum.

16 Negotia maioris momenti, ex utraque India, & Brasiliæ ternis exemplis scribantur, binis autem ex reliquis Prouinciis, si sit periculum ne literæ intercendant, vel certè in proximis literis earum summa repetatur, & ut inueniantur, cum opus fuerit, quæ scripta sunt ad Generalem, exemplum eiusmodi literarum, vel earum summam in libro aliquo, qui scribunt, apud se retineant.

17 Si quid secreti scribendum, vel soli Superiori committendum sit, seorsum in propria epistola scribatur, quæ cum aliis in eodem fasciculo colligata includatur, adiecto exterius (soli) sub inscriptione eiusdem epistolæ: quod si eiusmodi epistola sola mitteretur, alia charta inuoluatur, quæ absq; (soli) inscriptionem habeat.

18 In rebus, quæ secretum requirunt, explicandis, his vocabulis vtendum erit, vt ea intelligi nisi à Superiore non possint: modum autem præscribet Generalis.

19 Nullus inferior, nisi morbo impeditus, litteras ad Superiorem ex sua cõmissione scribi faciat.

20 Consultores Rectorum, & Superiorum locorum litteras obsignatas ad Prouincialem dabunt bis in anno, mense Ianuario, & Iulio, & ad Generalem singulis annis mense Ianuario: Consultores verò Prouincialium ad Generalem mense Ianuario, et Iulio, nisi res aliqua ita vrgeret, vt de illa, etiam extra hæc tempora scribendum iudicaret.

21 Iis literis syncerè, & sine amplificatione, omniq; priuato, aut humano respectu semoto, significabunt, quid sibi de Superioribus, quorum sunt Consultores, & de eorum administratione, ac rerum statu scribendum in Domino videatur.

tur, oratione tamen præmissa, & re prius diligenter considerata.

22 Vt Rector Vniuersitatis de omnibus Præceptoribus, & aliis de Societate, ita etiam Cancellarius, & Consiliarij Vniuersitatis de ipso, ac aliis scribent semel singulis annis mense Ianuario Præposito Generali, & bis in anno mense Ianuario, & Iulio Prouinciali.

23 Huiusmodi litteræ Consultorum, & horum Officialium Vniuersitatis mittantur obsignatæ, nec quisquam eorum sciat, quid alius scripserit.

24 Quibus Præpositus, & Rector habeat librum, in quo scribantur Visitationes Domus, vel Collegij à Generali approbatæ, in quo etiam scribantur ordinationes aliæ alienius momenti, quæ à Generali mittuntur: & quæ perpetuæ fuerint, ab iis, quæ temporariæ sunt, separatim notentur: alia verò, quæ Visitor, & Prouincialis præscripserint, in alio libro scribantur.

25 Si quid scribendum esset de rebus, quæ externorum aliquem attingerent, ita scribatur, vt, etiam si litteræ in eius manus inciderint, offendi non possit.

Par. 4. c. 12.
§. 7.

Par. 4. c. 17.
lit. L.

26 **S**uperiores Domorum, atque Rectores scirent ea observari, quæ in dies in eorum Domibus, Collegiisque per nostros Dominus operari dignatur, quæq; ad nostrorum consolationem, ac proximorum ædificationem pertinent: ex quibus seligant optima quæque, atq; in ordinem redacta, sub finem cuiusq; anni ad suam Provinciam mittant.

27 Provinciales ex omnibus Superiorum Localium, atq; Rectorum suæ Provinciæ, & corum, qui in Missionibus versantur, epistolis, reiectis, vel additis iis, quæ videbuntur, singulis annis mense Ianuario, rerum gestarum capita latine collata, ex quibus deinde una literæ annales Romæ conscribantur, manu ipsorum subscripta Romam ad Generalem destinant.

28 In ea compendiarie narratione hic ordo servabitur. Recensebunt initio numerum nostrorum in univesum, tum etiam singulis Domibus, Collegiis, & Missionibus nominatis, quot sint in iis Sacerdotes, Præceptores, Scholastici, & Coadiutores temporales, itemq; quot admissi sint eo anno in Societatem, quotq; è vita decesserint: neque deinde necesse erit ad singula Collegia, aut loca

loca redire, nisi aliquid in iis contigerit peculiariter narratione dignum.

29 Agent primò de profectu nostrorum in Dño, & explicabunt, si quid in eo genere ad ædificationem facere possit: deinde de ministeriis Societatis erga proximos, ut de cõcionibus, lectionibus sacris, doctrina Christiana, & exercitiis spiritualibus, visitatione carcerum, & hospitalium reconciliatione dissidentium, de poenitentium frequentia, & de aliis nostri instituti piis operibus: ita tamen ut, ea tantum commemorentur, quæ sunt alicuius momenti. Item de Scholis, & discipulorum numero, & profectu, præsertim in Vniuersitatibus, & Collegiis maioribus: de bona item Societatis existimatione: de contradictionibus autem, & persecutionibus, si quæ fuerint, ea tantum attingant, quæ ædificationi fore videbuntur. Dicent etiam de piorum erga nostros charitate, elemosynis paulò insignioribus.

30 Hec omnia exponet, quam plenissimè fieri poterit (semper tamen vitata nimia prolixitate) adhibitis omnibus circumstantiis, etiam nominibus eorum, qui eas res gesserunt, ut, si opus fuerit, aliquando conscribi possit historia. Qua etiã de causa cum aliquid occurreret dignum memo-

ria, quod tamen propter aliquam causam nō expedit omnibus vulgari, id scribent separatim integrè, et perfectè: in illa autem communi narratione vel omnino reticebunt, vel ea tantum excerptent, quæ adificationi esse possunt. Et quæ ad externos pertinent, ita narrentur, ut in ea ipsa domo, aut ciuitate, ubi scribuntur, ac ubiq; publicè legi citra cuiusquam offensionem possint.

31 Cum literæ annuæ Romæ confectæ ad Provincias mittentur, legatur quam primum in singulis Domibus, & Collegiis. Et, ut Coadiutores nostri temporales ex latinis etiam literis fructum aliquem percipiant, sit aliquis, qui illarum summam, aut interpretationem aliquo modo eis explicet, neq; ultra duas hebdomadas retineri debent, ut ad reliqua loca citius deferantur: postquam verò ubiq; perfectæ fuerint, in præcipua Domo, vel Collegio eiusdem Provinciæ afferuntur, & simul consuantur.

De Catalogis, & Informationibus annuis.

Part. 8. c. 1.
lit. N. & p.
9. c. 6. §. 3. &
c. 28. cōg.
a.

32 **A**D clariorem omnium nostrorum cognitionem, Superiores Domorum, & Collegiorum duos catalogos conficiant ante id

id temporis, quo Procuratores Provinciarum ad Generalem veniunt, ita exactè, ac si nunquam missi fuissent: in primo describantur omnes, qui in suis Domibus, vel Collegiis, ac missionibus sunt, in quo contineatur vniuscuiusq; nomen, cognomen patria, etas, vires, tempus Societatis, studiorum, & ministeriorum, quæ exercuit, & gradus in literis, si quos habet, & an Professus, vel Coadiutor sit, & c. & à quo tempore.

33 In secundo catalogo dotes, & qualitates vniuscuiusq; describantur: videlicet, ingenium, iudicium, prudentia, experientia rerum, profectus in literis, naturalis complexio, & ad quæ Societatis ministeria talentum habeat: quæ omnia diligenter, re Deo prius commendata, & maturè considerata, & omni privato affectu semoto, syncerè, & breuiter perstringenda erunt, & utrunq; catalogum ad suum Provinciale mittant.

34 Sub finem cuiusq; anni interiecti, tertium etiam alium breuem catalogum ad Provinciale mittant, continentem nomina, & ministeria, in quibus vnusquisque nostrorum occupatur: mittant etiam supplementum primi, & secundi catalogi, in quo ea tantum adnotabunt, quæ eo anno de nouo occurrerint addenda: ut qui in Societate inte-

interim fuerint admissi, aut ab ea defuerint, vel quòd mortui sint, vel alia quauis causa.

35 Hunc tertium catalogum, & supplementum primi, & secundi catalogi totius prouinciæ, cum narratione pro annuis literis, de qua dictum est, ad Generalem mittet Prouincialis mense Ianuario: primum verò, & secundum per Procuratorem Prouinciæ ad eundem sigillo suo obsignatos perferendos curabit. Quod si quid ipsi in his catalogis, et informationibus notandum, addendumue videretur, id seorsum ad Generalem scribat.

REGV-

REGVLAE
PRÆFECTI

Rerum spiritualium.

I

Refectus rerum spiritualium cognitionem instituti Societatis, & zelum boni progressus ipsius habeat, & in obedientia, & humilitate exemplum aliis præbeat, & amabilem se eis exhibeat, ut ad eum omnes confugiant, confidenterq; sua omnia detegant, & ab eo consolationem, & auxilium sperent in Domino.

Par. 4. c. 16. §. 7.

*Par. 3. c. 1. §. 12.

2 Instruat nostros priuatim, secundum vniuscuiusq; captum, quomodo interiùs, & exterius se habere debeant, & ad id exhortetur, et in memoriam redigat, & amanter admoneat, præsertim ut puram habeant intentionem diuini seruitij, et familiaritatem cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis, & zelum sincerum animarum.

Par. 3. c. 1. §. 12.

*Part. 1. c. 4. 2.

3 Petat quem procedendi modum in oratione, & examine habeant, & si contra aliquem defectum examen particulare faciant, & si contra inordinatos affectus propria remedia adhibeant, et in solidis virtutibus acquirendis, præfer-

tim

tim in Obedientia, quid obseruent, & de pœnitentiis, & aliis deuotionibus.

4 Sicubi in his à rectitudine deflexerint, eos dirigat, iuxta modum Societatis: erga cuius institutum, curet, ut omnes bene affecti sint, & det operam, ut orandi, & meditandi modos, quos docuit P. N. Ignatius in libro Exercitiorum, retineant, & ut illo libro familiarissimè utantur: Videatq; ne, dum nostri deuotionem habere pro curant, caput lædant, aut vires corporis nimis debilitent.

* Par. 3. c. 1.
§. 20.

5 Versatum ipsum esse oportebit in lectione librorum spiritualium, & unicuiq; decernat tempus, * et modum cum fructu eos legendi, qui sint faciliores, & nostro instituto magis cōuenientes.

6 Peculiarem habeat curam consolandi afflictos, & tepidos exhortandi, remedia pro cuiusq; infirmitate, vel necessitate adhibendo: qualia sunt, frequentius communicare, plus temporis orationi impendere, exercitia spiritualia facere, plus aliquid pœnitentiæ assumere, libros aliquos spirituales legere, & similia. Quæ autem ex his ipse concedere possit, & in quibus ad Superiorem recurrendum sit, ab eo intelligat.

Part. I. c. 2.
§. 2.

7 Parem quoq; adhibeat diligentiam, ut Coadiutores temporales quieti sint, & sorte Marthæ

con-

contenti, * & pro eorum captu illos instruat, * mysteriaq; Rosarij doceat, ut maiore deuotione illud recitare possint.

* Part. 3. c. 1.
§. 20. & lit.
R.
* Par. 4. c. 4.
lit. C.

8 Doceat omnes, ut præmissa oratione, & cum magna reuerentia ad Sacramentum altaris accedant, & post eius perceptionem per aliquod tempus spatium orent, & gratias agant.

9 Præter eos, quos satis instructos Superior iudicauerit, cum vnoquoq; agere de his ultra mensem ne differat: sæpe verò consideret, quem fructum bonorum operum ex oratione, et ex reliquis rebus spiritualibus colligant, ut in dies magis in Domino proficiant.

10 In his autem omnibus videat, ne ordo unicuiq; præscriptus impediatur, ac præsertim studia illorum, qui literis dant operam, nisi cum Superior aliter iudicauerit.

11 Curam peculiarem habeat nouitiorum, si qui Domi, vel in Collegio fuerint, nisi à Superiore aliunde prospectum sit, & erga eos obseruare studeat ea, quæ, iuxta Magistri nouitiorum, & Examinatoris Regulas, obseruari commodè poterunt.

REGV-

REGVLÆ
P R A E F E C T I
E C C L E S I Æ.

C Vret, ut Aedituus Regulas
suas obseruet, quas Præfe-
ctus ipse apud se etiam ha-
beat.

2 Præbeat illi catalogū
singulis diebus sabbathi,
quo dies festi, ac ieiuniorum proximæ hebdoma-
dæ contineantur, ut eum in refectorio recitet in
cœna diei Dominicæ sequentis.

3 Singulis diebus sabbathi vesperi in sacristia
scripto proponat, quemadmodum quotidie Sa-
cra sint facienda sequenti hebdomada, & quo
ordine rem diuinam in altari summo facturi
sint, qui ad hoc fuerint designati.

4 Detur opera, ne in altari maximo desit
vquam Sacrum, quo tempore celebrari solet:
habeaturque ratio, ne plura Sacra simul in-
choentur, sed commodè omnia suis spatiis distin-
quantur.

Par. 6. c. 4. 5 Curam gerat Missarum & orationū, quæ
pro defunctis Societatis, * & pro Fundatori-
bus,

bus, & benefactoribus,* ac pro ipsa Societate
fieri debent, quas ex subiecto catalogo intelli-
get: & catalogum earum, quæ secundum nostrū
institutum, & ex præscripto Generalis ordina-
riæ faciendæ sunt, referat in duas tabellas, quarū
alteram appendat in sacristia, alteram in alio cō-
uenienti loco, quæ initio cuiusque mensis publicè
in refectorio legetur.

6 Cum Superior aliquid in Sacro Deo com-
mendari, aut Sacra ipsa, quæ ab omnibus
facienda sint, applicari ad finem aliquem ius-
serit, curet scribi in schedula in sacristia affi-
genda.

7 Quæcunque autem ex his non ab omnibus
facienda erunt, ea Præfectus unicuique priuatim
significanda curabit.

8 Librum habeat, ubi mandata Superiorū de
his rebus, si aliquandiu duraturæ, aut non statim
faciendæ sint, scribantur, ne memoria excidat,
& cum fuerint adimpleta, deleantur.

9 In Collegiis, & Domibus probationū curet, Part. 4. c. 1.
iuxta ordinem Superioris, de candela danda Fr-
datoribus iuxta Constitutiones.

10 Si quando externi Sacra aliqua fieri postu-
lauerint, se Superiorem cōsulturum respondeat:
nisi eius animum perspectum iam habeat.

11 Externos Sacerdotes ad faciendum Sacrum in nostro templo, non sine delectu admittat: sed eos tantum, qui adificationi sint, præsertim notos, idque iuxta ordinem Superioris: et intelligat, an à suo Ordinario legitimam habeant facultatem.

12 Videat, an Sacerdotes Regulas suas obseruent, & num barbam, & coronam decenter totam habeant.

Part. 4. c. 8.
p. 2.

13 Per se, vel per alium à Superiore designatum promouendos ad Sacerdotium instrui curet: & videat, ut ad Romanæ Ecclesiæ ritum tamque, quam omnes Sacerdotes se accommodent*, et ne confessiones audiant, nisi sint legitime approbati.

*Par. 7. c. 4
p. 5.

In ex. c. 1.
p. 3. & p. 6.
c. 2. p. 7. &
p. 10. p. 5.

14 Animaduertat, ne ullæ pro Sacris faciendis, aut confessionibus audiendis, elemosynæ admittantur.

Par. 6. c. 2. §
3. & c. 13.
cong. 2.

15 Nulla sit in ecclesia arcula, in quam elemosynæ coniiciantur, siue pro nobis, siue pro aliis.

16 Det operam, ut Sanctissimum Domini nostri corpus decenter in custodia conseruetur, diligenter cauens, ne inquam in ea Sacramentum desit, habita communicantium ratione, & ut saltem decimoquinto quoque die in nouetur, & Sacris absolutis in tabernaculo clauis obseretur.

17 Quan-

17 Quando nostri in templo communicauerint, curet Præfectus, ut id faciant separatim ab externis.

18 Oleum Sanctum, ut oportet, asseruatum singulis annis renouet, & Sanctorum reliquias (quæ quidem mobiles fuerint) in tabernaculo ad id deputato decenter custodiat: si quando autem deuotionis causa ostendenda erunt, duo cerei accendantur: atque huius tabernaculi clauem unam ipse habeat, & alteram diuersam Præpositus, aut Rector.

19 Cruces, calices, ornamenta, & reliqua id genus (ut par est) custodiantur: nec desint velamina ad cooperiendos calices, & alia ad diuinum cultum, & ornatum necessaria.

20 Mutari faciat Altarium, & Sacerdotum ornamenta, quod ad colorem attinet, habita temporum, & Festorum ratione, iuxta ritum Romanæ Ecclesiæ.

21 Cum templum ornandum fuerit, nihil sine facultate Superioris ad eam rem comodato ab externis petat: deique operam, ut, quod acceptum fuerit, accurate custodiat, & dominis quam primum reddatur.

22 Si templum instauratione aliqua in parte indiguerit, aut aliis ad diuinum cultum ne-

M a

cessa-

cessarius, provideat, sicut ipsi à Superiore fuerit præscriptum.

Par. 4. c. 8.
lit. C.

23 Superiori in memoriam redigat, ut aliquos designet, qui de concionibus, & modo concionandi iudicare possint: quorum saltem vnus concioni intersit, ut Concionatorem, cum opus fuerit, & Superiori videbitur, admonere possit.

24 Conciones, & lectiones templi hora spatium superare non debent: eo verò ordine Missa dicantur, ne impendant, quò minus conciones tempore præfixo inchoentur.

25 Aduertat, ne viri in templo mulierum locum occupent, neue ex aduerso earum, quantum fieri poterit, maneant.

26 Curet, ne domi desint Confessarij, qui necessarij in templo nostro sunt, & ut confessiones vespere decenti hora absoluantur.

Par. 7. c. 4.
s. 5. & lit. D

27 Pridie Palmarum Confessarios admoneat, ut Constitutionem illam obseruent, quæ, ad externos ad suas Parochias dimittendos, Eucharistie sumendæ gratia pertinet, & ante id tempus, si consuetudo regionis id postulauerit.

Part. 6. c. 1.
lit. B. & c. 1.
9. congr. 3.

28 Officia Hebdomadæ Sanctæ, & vespere (si hæ dicentur) fiant tono simplici more Societatis, sine cantu etiam firmo, nisi ubi Generalis Præpositus dispensauerit: id autem, quod de ves-

peris

peris dictum est, de benedictione candelarum, & ramorum intelligatur.

29 Cum aliquid petendum erit pro ecclesia, aut vsu sacristie, intelligat in ea re Superioris voluntatem, eamq; exequatur: cumq; pecuniæ alicuius momenti summa dabitur, aut colligetur, eam deponat apud Procuratorem in scrinio aliquo, cuius clauem vnā Superior habeat, & alteram diuersam ipse Præfectus.

30 Librum habeat, in quo elemosynarum, quæ pro ecclesiæ vsibus dantur, & expensarum rationes constent.

31 Panni omnes linei semper mundi seruentur, & separatim corporalia, atque etiam purificatoria (quæ quatuor cruce in angulis habeant) lauentur, et vtrorunq; ablutio, & cineres eorū, quæ vetustate consumpta comburuntur, in sacram piscinam mittantur.

32 Catalogum vnū rerum omnium ecclesiæ mobiliū, quæ alicuius momenti sunt, custodiat: in altero verò illa scribatur, quæ aut noua sibi traduntur cū die, anno, &c. aut vetustate consumuntur: ut possit, cū exigetur, prioris catalogi rationē reddere: sæpe etiam res pretiosiores inspiciet, ne aut ledantur, aut amittantur, arcis, in quibus seruantur, et sacristiæ ianuis bene clausis, & munitis.

Can. 27.
Cong. 1.

Par. 6. e. 4.
5. 1. & can.
37. cōgr. 1.

33. Cum nostrorum aliquis extremum diem obierit, spatio diei naturalis decenter teneatur, nisi ratione mali odoris, aut ex alia iusta causa, anteuerti hoc tempus Superiori posse videretur.
34. Obseruetur, circa vestitum Sacerdotum mortuorum, quod de viuentibus dicitur in Constitutionibus, ut, scilicet, utamur eo modo, quo Sacerdotes honesti eius regionis, in qua versamur, uti solent: fratres verò, qui Sacerdotes non sunt, sepeliantur eo modo induti, quo alij Clerici honesti, qui Sacerdotes non sunt, sepeliri solent.

35. Curam suscipiet sepulchri, candelarum, et precum, quæ consueto more dicuntur, rerumq; cæterarum, quæ ad eam rem erunt necessarie.

CATA

CATALOGVS
MISSARVM, ET
ORATIONVM, QUÆ NOSTRIS
PRÆSCRIBUNTUR.

SACRA IVXTA
nostrum institutum à
Sacerdotibus Societa-
tis ordinariè fa-
cienda.

Singulis annis.

I IN principio cuiusq; anni unusquisq; Sacerdos Missam celebret pro nostra Societate.

2 Singulis annis præscripto die, in quo memoria foundationis Collegij, vel Domus fit, Missa cum so-

ORATIONES
iuxta nostrum institutum, ab iis, qui Sacerdotes non sunt, ordinariè faciendæ.

Singulis annis.

ET singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem integrum Rosarium Domine nostræ, videlicet, centum quinquaginta Ave maria, et quindecim Pater noster, aut tres Coronas recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem unam Coronam, aut tertiam partem

M 4 Ro-

Par. 4. c. 1. §
2 & can. 18.
cong. 3.

solennitate pro Fundatore proprii Collegij, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis celebretur: et reliqui Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo habitauerint, pro eisdem sua Sacrificia offerant.

Singulis mensibus.

3 In principio cuiusque mensis unusquisque Sacerdos Missam celebret pro nostra Societate.

Par. 10. §. 1.

4 Initio cuiusque mensis omnes Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo fuerint, pro Fundatore proprii Collegij, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis semel Missæ sacrificium offerant.

Par. 4. c. 1. §. 2.

Sin-

Rosarij recitent.

Singulis mensibus.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem tertiâ Rosarij partem, aut unâ Coronam recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem unam Coronam, aut tertiam Rosarij partem recitent.

Sin-

Singulis hebdomadis.

5 Singuli Sacerdotes pro illis de Societate, qui extra Prouinciâ moriuntur, semel in quauis hebdomada Missæ sacrificium offerant.

Can. 11. Cong. 3.

6 Singulis hebdomadis, ubicumque fuerint decem, vel pauciores Sacerdotes, pro nostra Societate una Missa à designato à Superiore dicitur: duæ verò, si fuerint plures quàm decem: tres autem, si fuerint plures quàm viginti: & ita deinceps in reliquis decadibus, si numerus Sacerdotum fuerit maior.

Par. 10. §. 1.

7 Singulis hebdomadis pro Benefactoribus viuis, & defunctis propriæ Domus, vel Colle-

Par. 7. c. 4. §. 4.

gi

Singulis hebdomadis.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem unâ Coronam, aut tertiam Rosarij partem recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Patres nostri, et septem Aue Marias recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Pa-

M 5 ter

gij prætereas, quæ pro Fundatore dicuntur, una, aut due, aut plures Missæ pro numero Sacerdotum offerantur, seruando ordinem modò prædictum.

8 Singulis hebdomadis Missa semel pro Fundatore proprii Collegij, vel Domus, & beneficiis, et defunctis à designato à Superiore celebretur.

9 In Domibus et Collegiis, quæ saltem viginti ex nostris alere possunt, etiam si non habeant proprium Fundatorem, fiant pro iis viuis, et defunctis, qui eorum fundatione notabiliter adiuuerunt, eadem Sacra, quæ pro Fundatoribus ordinariè fieri solent.

Sa-

ter nos ter, & septem Ave Maria recitent.

Et unus ex iis, qui Sacerdotes non sunt à Superiore designatus, ad eandem intentionem unam Coronam, aut tertiam partem Rosarij recitet.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem pro eisdem facere debent easdem orationes, quæ pro Fundatoribus ordinariè fieri solent.

Ora-

Sacra ab eisdem extraordinariè faciendæ.

Orationes ab eisdem extraordinariè faciendæ.

10 Cum primum Societas in Collegij alicuius possessione venerit, quilibet Sacerdos ter Sacrum faciat pro superstite Fundatore ipsius, ac benefactoribus.

11 Cum ex hac vita idem Fundator excesserit, singuli Sacerdotes ter Sacrum pro animabus illius, & benefactorum faciant.

12 Idem iudiciū erit de Communitatibus, vel Rebus, quæ non moriuntur: fiet enim tria Sacra pro viuientibus, & tria pro defunctis earum. Sic etiam faciendum, quando plures simul fundationem constituunt.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem Rosarium integrum, aut tres Coronas recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem Rosarium integrum, aut tres Coronas recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, integrum Rosarium, aut tres Coronas pro viuientibus Communitatibus, & totidē pro defunctis earum recitabunt. Similiter faciet, quando plures simul fundationem constituunt.

13 Cum

Et

13 Cum primum Societas in alicuius Domus professæ possessio-
ne venerit, quilibet Sa-
cerdos intra illâ Provin-
ciam ter Sacrum faciat
pro superstitute Fundato-
re ipsius, ac benefacto-
ribus, & quando vita
functus fuerit, alia tria
Sacra ab eisdem pro a-
nimabus illius, & bene-
factorum fiant.

14 Pro Communitati-
bus verò, & pluribus,
qui simul Domus pro-
fessæ foundationem con-
stituunt, fiant intra can-
dem Prouinciam, quæ
de Collegiis dicta sunt,
num. IO. II. 12.

15 In Domo, vel Colle-
gio, ubi quis de Societa-
te decesserit, singuli Sa-
cerdotes pro eo tria Sa-
cra, in aliis verò Prouin-
cie

Can. 18.
Congr. 3.

Et singuli eiusdē Pro-
uincie, qui Sacerdotes
non sunt, integrum Rosa-
rium, aut tres Coronas
pro superstitute Fundato-
re, ac benefactoribus:
& quando vita functus
fuerit, alterum Rosariū
integrum, aut tres Coro-
nas pro animabus illius,
ac benefactorū recitet.

Part. 4. c. 1.
lit. D. & E.

Et singuli eiusdē Pro-
uincie, qui Sacerdotes
non sunt, ad eandem in-
tentionem faciant, quæ
de Collegiis eisdem nu-
meris dicta sunt.

Can. 11.
Congr. 3.

Et singuli eiusdē Do-
mus, aut Collegij, qui Sa-
cerdotes non sunt, pro
eo tres Coronas, aut tres
partes Rosarij: pro alijs

ve-

ciæ locis duo Sacra fa-
ciant.

16 Cum de obitu cu-
iusq; nostrorū, qui ex-
tra Prouinciam obiit, si
gnificatur, per vniuer-
sam Societatem omnes
Sacerdotes in Missis il-
lius animam Deo com-
mendent, pro cuiusque
deuotione.

Can. 11.
Congr. 3.

17 Omnes Sacerdotes
curent, iuxta Constitu-
tiones, frequenter ora-
re pro vniuersa Eccle-
sia, ac pro iis præser-
tim, qui maioris sunt
momenti ad eius vniuer-
sale bonum, cuiusmodi
sunt Principes ecclesia-
stici, et seculares, et alij,
qui multum prodesse,
vel obesse bono anima-
rum possunt, et pro ami-
cis

Par. 7. c. 4.
§. 3. & lit. A

verò eiusdem Prouin-
cie duas Coronas, aut
duas partes Rosarij re-
citent.

Et singuli, qui Sacer-
dotes nō sunt, in suis o-
rationibus illius animā
Deo commendent, pro
cuiusq; deuotione.

Et omnes, qui Sacer-
dotes nō sunt, idem iux-
ta Constitutiones cura-
re debent.

cis, et benefactoribus vi-
uētib; et vita functis,
et pro aliis, in quorū au-
xilium peculiariter ipsi,
& reliqui de Societate
in variis locis inter fide-
les, & infideles incum-
bunt,* & etiā pro ma-
lè affectis erga nostrā
Societatem.

*P. 10. lit. B

Sacra ex præscripto
P. N. Generalis ab
vnoquoq; Sacerdo-
te Societatis or-
dinariè faciē-
da.

18 Vnusquisq; Sacer-
dos singulis mensibus
duo Sacra faciat, alterū
pro Indiis, & Gentium
conuersione: alterū pro
regionibus Septentrio-
nalibus, & Hæretico-
rum reductione, & in
aliis.

Orationes, ex præscri-
pto P. N. Generalis à
singulis, qui Sacer-
dotes non sunt,
ordinariè fa-
ciendæ.

Et singuli, qui Sacer-
dotes non sunt, vnā Co-
ronam, aut tertiam par-
tem Rosarij pro Indiis,
& Gentium conuersio-
ne, & alteram Coronā,
aut tertiam Rosarij par-
tem pro regionibus Se-
pten-

aliis Sacrificiis, & ora-
tionibus eadem Domi-
no commendabit.

ptentrionalibus, & Hæ-
reticorum reductione
recitent, & in aliis ora-
tionibus eadem Domi-
no commendabunt.

19 Singulis hebdoma-
dis vnusquisq; Sacer-
dos Sacrum vnum ad
intentionem Reueren-
di Patris nostri Genera-
lis faciat, & in aliis Sa-
crificiis, & orationibus
eandem Domino com-
mendabit.

Et singuli, qui Sacer-
dotes non sunt, ad ean-
dem intentionem vnā
Coronam, aut tertiam Ro-
sarij partem recitent,
& in aliis orationibus
eandem Domino com-
mendabunt.

Non intendimus per ea, quæ superius recensentur,
excludi reliqua Sacra, & orationes omnes, quæ
pro occurrentibus necessitatibus à Superiori-
bus imponi ad tempus solent.

REGVLÆ
SACERDOTVM.

1

Væ de disciplina religiosa in Regulis, & Instituto nostro seruanda omnibus proposita sunt, ea Sacerdotes, pro ratione sui gradus, sibi præcipuè dicta existimēt,

& obseruent.

2 Diuinum Officium nitantur attentè, deuotè, & opportuno tempore recitare.

3 Ita viuere studeant, vt quotidie meritò celebrare possint: ad idq; conducet (quanuis ex * Cōstitutione octauo, & minimum, quoq; die confiteri teneantur) sæpius in hebdomada confiteri.

4 Cæremonias Missæ ex vsu Romano accuratè vnusquisq; obseruet: in eaq; celebranda, pronūciationem, & quacūque aliam exteriorē actionem ita moderetur, vt non minùs aliorum adificationi, quam propriæ deuotioni seruiat: et ideo semihoram in faciendō Sacro nec multum excedat, neq; ita brevis sit, vt illam non expleat.

5 Qui in summo Altari Sacra facturi sunt, simul atq; campanæ se vocatis pulsus audierint, vel

vel admoniti fuerint, ad vestes sacerdotales induendas se conferant, vt in tempore exire ex sacristia possint.

6 Salutare tradendæ doctrinæ Christianæ ministerium pueris, ac rudibus, quod à sui origine nostra Societas tanto affectu complexa est, pari omnes studio promouere curent.

7 Intelligant sibi ratione peculiari incumbere, vt exercitiorum spiritualium, quæ tantopere ad Dei obsequium conferre cernuntur, summa de familiarem habeant: quò & alios ad ea suscipienda adducere, & in eo tam utili armorū spiritualium genere tractando dexteritatem habere possint.

8 Omnes ij, quibus ex obediētia confessiones audiēdi sanctum munus committitur, multum ad id affici studeant, & tanquam nostri instituti valde proprium magni faciant.

9 Nemo ad confessiones audiendas accedat, nisi à Superiore deputatus, et qui simul intelligat, quam facultatem ad hoc munus ab eo habeat.

10 Modum ea Sacramenta ministrandi, quæ Sacerdotes nostræ Societatis tractare possunt, perspectum omnes habeant, * in eoque vniformes sint, quantum regionum varietas patietur: formam tamen, & rationem absoluen di ab excom

Par. 4. c. 8. §. 6 & lit. F & can. 21. congr. 1. & can. 20. cōgre. 2.

Par. 4. c. 8. §. 5. & p. 7. c. 4. §. 8. & lit. F.

Par. 7. c. 4. §. 5.

Part. 7. c. 4. §. 5.

Per. 4. c. 8. §. 4. & lit. D.

* Part. 8. c. 1. §. 8. & p. 10. §. 9.

N

muni-

municatione, & aliis censuris, & peccatis, eandem omnes sequantur, attendantq; ne ex modo utendi facultatibus Societatis, Ordinarij, & Parochi iurè offendi possint.

Part. 4. c. 8.
lit. D.

II In casibus conscientia, iisq; præsertim, qui ad censuras, casus reservatos, & restitutiones pertinent, sese diligenter exercent: earumq; rerum compendia, & breuiculus interrogandi methodum, ac contra singulorum peccatorum species exempla, & dicta Sanctorum, atq; alia salutaria remedia comparare studeant.

Par. 3. c. 1.
§. 18. & p. 8.
c. 1 §. 8. &
par. 10. §. 9.

12 Confessarij inter se ipsos, & in modo procedendi cum pœnitentibus conformes esse curent: & quantum restulerit, ita aliorum Confessario rum existimationi unusquisq; cõsulat, ut omnes intelligant, mutuo charitatis, & uniformis doctrinæ vinculo Societatis Confessarios in Christo esse colligatos.

13 Vocati ad ecclesiam, ad confessiones audiendas, statim cum animi alacritate eo se conferant: & quò maior pœnitentium multitudo futura est, eo magis tempestinè ab aliis occupationibus se expediant.

14 In templo confessiones, dum concio fit, vel sacra lectio, nemo audiat.

15 Confessarij ita audiant pœnitentes, ut mu-
tuum

tuum aspectum fugiant: sic enim attentius, & liberiùs audient: quod si locus non erit eiusmodi, ut tabula Confessarium à confitente diuidat, manus interposita inter faciem propriam, & confitentem, qui ad latus esse debet, id præstabit.

16 In audiendis confessionibus, fœminarum præsertim, seueros potius se, quàm familiares exhibeant: inuicem tamen paternam quædam, & spiritalis grauitas in eis luceat.

17 Eos, qui crebriùs confitentur, maximè fœminas, breuiter expediant, nec de rebus ad confessionem non pertinentibus in confessione loquantur: extra confessionem verò, si oportebit eas alloqui, longum sermonem ne misceant, & oculos modeste demissos habeant.

18 Quando quis à Superiore mittetur ad confessiones fœminarum audiendas, vel alia de causa eas adierit, *socius, què Superior ipsi designabit, *Par. 3. c. 1.
§. 3.
quandiu cū fœminis Sacerdos loquetur, eo in loco erit, unde videre eos, sed non, quæ secreta esse oportet, audire possit, quàm loci dispositio patietur: quod si nō pateretur, curet omnino Sacerdos, ne ostium sit clausum, nec locus obscurus.

19 Particularem personarum, præsertim fœminarum, curam nemo suscipiat: & quanuis Confessarius pro suo munere in vita spiritali pœni-
ten-

Part. 6. c. 3.
§. 5.

tentem instituat, nullius tamen obedientiam admittat.

20 Si quis vni confiteri solitus, ab eodem alium Confessarium adeundi facultatem petierit, vel ea non petita adierit, id sibi gratum esse Confessarius benignè ostendat.

21 Ut sanitatis etiam ratio ad Dei gloriam habeatur, confessiones manè ad horam vsq; prandij tantum audiant: ita, ut cum signum prime mensæ audietur, studeant se ita accommodare, ut ad secundam accedant: nisi fortè poenitentium necessitas aliud exigat.

22 Nemini aut petere, aut accipere quidquam liceat, siue ab iis, quorum confessiones audiuerit, siue ab aliis, quod vel in pauperes distribuatur, vel alteri satisfactionis nomine restituatur: nisi Superior, cum opus esset, secus faciendum iudicaret.

23 Et si vota ad perfectionis statum pertinentia, ut sancta laudari debent, & circa ea Confessarii consilium (sed magna cum consideratione) dare possint: quia tamen non humanam, sed diuinam vocationem requirunt, nemo ad ea emittenda quenquam inducat: Verùm ad orationem tales hortetur, ut à Deo adiuti, vocationem suam melius intelligant, & exequantur.

24 Si quos viderint ad Religionem propensos, non facile ad vnam potius, quam ad aliam, ad hoc, quam ad illud Monasterium inuitent: sed liberè illis suam electionem relinquunt: poterunt tamen petentibus consilium eas Religiones, vel Monasteria proponere, quæ illis magis commoda in Domino iudicauerint.

25 Nullus eis, quorum audit confessiones, certum vestimenti genus, hunc, aut illum habitum, vel colorem præscribat: tametsi omnes ad honestum, & suo statui conuenientem vestitum hortari possint.

26 Ut pium est, ad frequenter communicandum fideles exhortari: ita quos ad id propensos viderint, admonere debent, ne crebrius, quam octauo quoq; die accedant: præsertim si matrimonio sint coniuncti.

27 Admoneant eos, qui sibi confitentur, à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis inclusivè, eo tempore (nisi aliud consuetudo loci postulauerit) debere semel in sua Parochia communicare, exceptis peregrinis, & iis, qui facultatem haberent, & reliquis, quos ius excipit.

28 Qui vocantur ad iuuandos eos, qui morti vicini sunt, ea in promptu habeant, quæ eo tem-

Part. 4. c. 8.
§. 7. & lit. G

pore, in quo tantum est momenti, vsui esse possint: tandiuq; illis adsint, quandiu sola necessitas postulabit: ceterum, etsi, cum opus est, & grotos ad condenda testamenta hortari conueniat, ista tamen conficiendis non assistant.

REGV.

REGVLÆ
CONCIONATORVM.

I

Egulæ, quæ Sacerdotibus propositæ sunt, eas sibi Concionatores in primis commendatas existiment: nec minore cura, quàm ceteri obseruent.

2 Memores sint vocatos se esse ad reducendas animas suo creatori: quod, cum sit opus omnium difficillimum, summo studio mediis illa adhibeant, quæ instrumentum cum Deo coniungunt: eiusmodi sunt solidæ virtutes, ac præcipue charitas, pura intentio diuini seruitij, familiaritas cū Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis, & zelus sincerus animarum ad gloriam diuinæ maiestatis.

Par. 10. §. 2.

3 Enitantur cum Dei gratia esse cæteris exemplo: ut non minus vita, quàm doctrina, ad omnem virtutem proximos alliciant.

Par. 7. c. 4.
§. 2.

4 Læctioni sacræ Scripture, ac Patrum præcipue incumbant: conferet etiam peculiari studio vidisse Euāgelia toto anno currentia, & in eis ea, quæ vsui esse possunt, adnotasse, itemq; compendiu fecisse explicationis rerū ad fidem,

Part. 4. c. 3.
lit. B. & F.

Et Christianam vitam necessariorum: atq; in communes locos redeisse omnia, quæ ad virtutum commendationem, & peccatorum detestationem pertinent.

Part. 4. c. 8.
lit. C.

5 Conferet vidisse præceptiones, si quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt: bonos audisse Prædicatores, & in concionibus domi, vel in aliis locis minùs frequentibus se exercuisse.

Part. 4. c. 8.
lit. C.

6 Optare debent, ut admoneantur, si quid in concione corrigendum videbitur iis, qui à Superiore ad id deputati fuerint, & humili, & grato animo id accipere.

* In r. Bulla
nostri insti-
tuti, & par.
§ c. 3. lit. B.
& p. 7. c. 4.
§ 7.

7 Ita operam suam in celebrioribus concionibus libenter impendant, * ut non minùs se ad docendos pueros, & alios rudes instruendos, faciles, & paratos exhibeant.

8 Si quando occasio tulerit, ut alius eodem tempore concionari velit, quantum in ipsis erit, libenter cedant.

Part. 4. c. 8.
§ 3 & lit. B.

9 Ea populo proponant, quæ ad captum, et utilitatem auditorum erunt accommodata: usq; insistant, quæ ad Christianam institutionem, atq; ad extirpanda vitia, & virtutes inserendas valent: & à rerum subtilium curiosa tractatione se abstineant.

10 Commendare debent Confessionis, & Eucharistiæ frequentem usum, in bonis operibus profectum, & perseverantiam, Ecclesiasticarum ceremoniarum observationem, & cætera, quæ ad cultum diuinum pertinent, eamq; obedientiam, quæ Principibus, & Prælati, qui Dei in terris Vices gerunt, exhibenda est.

In ultimis
regulis li-
bri Exerci.
reg. 2.

11 Commendabunt etiam peculiari ratione penitentia, & misericordiæ opera, * sanctarum precum, * & aliarum piarum deuotionum exercitia, vtilium librorum lectionem, & bonam filiorum educationem.

Ibidem
reg. 7.
* Ibidem
reg. 3.
* Ibidem
reg. 6.
Ibidem
reg. 10.

12 Cum experientia doceat, & sanctæ memoriæ Pater Ignatius scriptum reliquerit, nihil vilitatis percipi ex iis concionibus, in quibus Principes, & Magistratus reipub. Prælati, et alij Ecclesiastici in particulari reprehenduntur, Concionatores nostri ab huiusmodi reprehensionibus abstineant.

13 Caueant, ne Religiosos aliorum ordinum, quos reuereri, & obseruare debent, etiam tacite videantur reprehendere: * & quanuis nostros ad maiores in virtute progressus excitare possint, præsertim in domesticis exhortationibus, reprehensionem tamē alicuius particularis, vel ipsius Societatis ne attingant.

* Par. 3. c. 1.
lit. S.

14 Ne rumoribus populi moueantur, ut noua, & parum confirmata in publicum afferant: & multò minùs ea populo proponant, quæ alioqui dubia, & incerta sunt.

15 Curent, ut rationem, & modum, quem ob seruare debent in rebus populo denunciandis, et certis pauperibus, alijsq; pijs operibus commen- dandis, à Superiore accipiant.

16 Caueant omnino, ne facetiis, aut inutilium rerum narratione concionem contèptibilem fa- ciant, iis uero auditores ad risum moueant, vel con- trà, ut ad fletum excitent spectanda aliqua po- pulo proponant, à communi in Societate concio- nandi consuetudine aliena: nisi in aliquo parti- culari casu ad communem ædificationem perti- nere Superior, pro ratione loci, iudicaret.

17 Ea, quæ dicturi sunt, diligenti præmedita- tione, & peculiari ad Deum recurſu (quatenus per tempus licebit) paranda erunt.

18 Caueant arrogantiam, & ostentationem in concione, humilitatemq; , cui ex intimo cor- dis affectu studere debent, in omni actione præ se ferant. Quòd si aliquid pro se, aut Societate co- gantur respondere, ea modestia satisfaciant, ut causam Christi, non suam agere videantur.

19 Modus concionandi, qui à scholastico di-

uersus esse debet, ita sit ad docendum comparat- us, ut ad animorum motu præcipuè dirigatur: cumq; quæstio aliqua earum, quæ ad fidem, aut mores pertinent, modo aliquo tractanda erit, nò ita exactè proponantur argumenta, quibus con- traria pars confirmatur, (nisi auditorium id po- stulet) ut simpliciores ipso proponendi modo of- fendi possint: sed eo pacto res exponatur, ut illi ex data explicatione solutionem eorum, quæ si- bi in mentem uenerint, aut ab alijs audiuerint, facile colligant.

20 Ne sint affectati, aut uerborum lenocinia sectentur, nec studio politionis sermonis eos li- bros habeant familiares, ex quorum lectione de- trimentum in spiritu accipiant, & seculare ali- quid redoleant.

21 In laudibus, & reprehensionibus à nimis exaggerationibus, & ab omni specie adulatio- nis abſtineant.

22 Gestus corporis sit modestus, & in quo grauitas quædam religiosa præcipuè eluceat: vo- cemq; accommodent ad res, quas tractabunt: pro inde eam, ubi non est opus, ne præter modum ex tollant, aut deprimant.

23 In concionibus, & lectionibus templi, spa- tium horæ ne excedant.

REGVLAE EORVM,
QVI IN MISSIONIBVS
VERSANTVR.

In Decla. I
rat. procl.
4. par. lit. A
& par. 6. c. j
§. j.

*V*M scopus, ad quem ten-
dit Societas, sit, varias mū-
di partes, ex obedientia
Summi Pontificis, vel Su-
perioris Societatis peragrā-
do, verbum Dei predicare,

confessiones audire, & reliquis quibuscunq; po-
terit mediis vti ad animas, diuina aspirante gra-
tia, iuuandas: quicunq; in huiusmodi missioni-
bus versantur, sibi persuadeant, rem maximipō-
deris in Societate sibi commissam esse: atque ita
se comparare studeant, vt apta Dei instrumen-
ta ad rem tantam esse possint.

2 Quia vocationis nostræ est, vitam agere in
quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium,
& animarum auxilium speratur: vnusquisque
paratus esse debet, vt in ea vineæ Christi parte,
atq; opere se exerccat, quod ipsi commissum fue-
rit, siue per varia loca discurrendo, siue in qui-
busdam continenter residendo.

3 Vnusquisq; plenam in his, ac liberam sui dis-
posi-

positionem Superiori, qui eum Christi loco diri-
git, relinquat: * poterit tamen motus animi, aut
cogitationes, quæ in contrarium occurrunt, illi
proponere, subiiciendo suum sentire, & velle ei,
quod ipse in Domino iudicauerit.

* Ibidem
lit. K.

4 Ei, qui mittendus erit plurimum cōueniet, Part. 7. c. 7.
vt intelligat à Superioribus scopum suæ missio-
nis, & effectum, cuius gratia mittitur: id quod
in scriptis, si fieri potest, habere curabit.

§. 5.

5 Cū oppidatim missi fuerint ad fructificā-
dum in agro Dñi, dabunt operā, quoad fieri pote-
rit, vt more pauperū Euangelii prædicent: * pro-
inde & pedites, vel in toto, vel in parte iter fa-
cient, si eos Superiori id præstare posse iudicaue-
rit: & ex eleemosynis, vel oblatiis, vel cum ædifi-
catione emendicatis viuent: nisi alia ipsis à Supe-
riore sustentationis ratio sit constituta.

Part. 7. c. 1.
lit. G.

* Can. 12.
Congr. 34

6 Si nullum eis à Superiore designatum fue-
rit hospitium, intelligant sibi ad aliquod hospita-
le, tanquam ad hospitium pauperum esse diuertē-
dum (si tamen honestum id sit, atque ad exercē-
da ex eo ministeria Societatis accommodatum)
alioqui conuenientius erit, vt in domum pij ali-
cuius, et exemplaris Ecclesiastici, aliumue eius-
modi locum se recipiant, in quo cum ædificatio-
ne manere possint.

7 Cū

7 Cum ingressi fuerint loca ea, in quibus Ordinarij resident, eos quamprimum adeant, suamq; operam illis summissè offerant, & facultatē ad exercenda Societatis ministeria modestè, ac religiose petant: * eosq; omnes tam ecclesiasticos, præcipuè parochos, quàm seculares quorum auctoritate, aut fauore opus habent, beneuolos sibi facere studeant.

8 Cum eò peruenerint, ubi diutius immorari debent, prudenter, ac maturè operam dabant, ut notitiam habeant probatorum virorum, & pietate, ac rebus agendis insigniorum, quorum informatione, vel auxilio iuari possint ad ministeria Societatis maiore cum fructu animarum exercenda.

9 Qui in missione Superior erit, initio suscipiendorum operum, vel quādo maior subsidij necessitas cernitur, (quod res magni momenti sint, vel difficultates graues incidant) applicabit, curabitq; applicari Missas, & orationes, ut omnia cedant ad maiorem Dei gloriam, & proximorum utilitatem.

10 Si iis, qui mittuntur, nō fuerit iniunctū, ut medio aliquo utantur limitato, quale esset, vel legere, vel prædicare, & cæt. in iis tantū se exercebunt, quibus Societas uti solet, iuxta Cōstitutiones.

* Part. 10. c. 6.
lit. B.

Part. 7. c. 2.
lit. M. & c.
4. §. 3.

Part. 7. c. 3.
§. 2.

tutiones: * conferre tamen illa cum eo Superiore, qui eis propior fuerit, semper erit securius.

11 Media spiritualia, quibus, iuxta institutum Societatis, & beneplacitum Superioris uti poterunt, ferè sunt ministerium verbi Dei in predicationibus, sacris lectionibus, priuatq; exhortationibus, & colloquiis, Sacramentorum Cōfessionis & Eucharistiæ administratio, Exeritiorum spiritualium traditio, dissidentium reconciliatio, casuum conscientiae ad Ecclesiasticos, eorumq; officij magis priuata explicatio, & Christianæ doctrinæ ad pueros, ac alios rudes publica declaratio.

12 Corporalibus etiam pietatis operibus, quantum spiritualia permittent, & vires patientur, incumbere poterunt: ut infirmos, præcipuè in xenodochijs, per se, vel per alios iuando, et pauperes, ac in custodijs detentos, quatenus licebit, eodem modo subleuando.

13 Etsi certus ordo in nostris ministerijs exercendis præscribi nō potest: plerunq; tamē utilius erit, & securius ab humilioribus inchoare, ut à doctrina Christiana pueris explicanda, ab aegrotis hospitaliū inuisendis, eorumq; & aliorum magis indigentium confessionibus audiendis.

14 Quamquam humana media nō solum sper-

* Ibidem
lit. A.

Part. 4. c. 8.
& p. 7. c. 4.

Part. 7. c. 4.
§. 9.

nen-

nenda non sunt, sed etiam, cum opus est, pruden-
ter, & religiose adhibenda: diuinis tamen, & no-
stri instituti magis propriis præcipue vtendum
est, in eisq; magis fidendum, orandusq; Deus, ut
iis omnibus det eam efficaciam, quæ sit propo-
sito fini consequendo necessaria.

15 Iuxta eam charitatis regulam, qua se
Apostolus omnia omnibus faciebat, ut omnes
lucrifaceret: expediet nonnunquam, ut ingenio
eorum, cum quibus agent, initio se attemperent,
(quatenus ratio, & virtus ferent) ita tamen,
ut meminerint ad id tandem eos cum Dei gratia
perducere, quod illis in Domino magis conferre
iudicabunt.

16 Eam animi magnitudinem, & æqualitatem
retinere studeant, ut & prosperis successibus,
& aduersis superiores sint: quod nullo euentu
fracti, nec religiose modestie, nec sanctæ liber-
tatis, nec bonæ de se cõceptæ existimationis, quæ
ad fructum colligendum necessaria est, quicquid
amittant.

P. 10. lit. B.

17 Si quos erga se, aut Societatem malè affe-
ctos esse intellexerint (præsertim non vulgaris
autoritatis homines) aut qui nostra ministeria
impediât, non solum pro eis orabunt, sed etiam cõ-
uenientem aliquam rationem inibunt, ut eos ami-

cos,

cos, aut saltem nõ aduersarios faciant: ad quam
rem non parum conferet, si, data occasione, insti-
tuti nostri rationem illis exponat, nullumq; offi-
cij genus prætermittant, quo illos, cum opportu-
num fuerit, sincere, ac religiose demereri, & cõ-
ciliare possint:

18 Si quando prælatum aliquem in visitanda ^{Part. 4. c. 12}
diœcesi comitabuntur, nihil se in negotiis ad visi-
tationem spectantibus, aliisue id genus ad iuris-
dictionem pertinentibus immisceant: sed iis tan-
tum ministeriis attendant, quæ sunt nostri insti-
tuti propria.

19 Quauis optare debeant, ut in sua quisque
vocatione proficiat, æquumq; est, ut pro suo mu-
nere ad eam rem omnes hortentur: nullam tamen
reformandi Cleri, * aut Monialiũ, aliorumue Re-
ligiosorũ curæ partem admittant: sic enim fiet, ^{*Part. 6. c. 5}
ut & munus suũ sine impedimẽto exequi, & po-
pulum ad vberiore fructũ ex visitatione per-
cipiendum sine offensione disponere possint.

20 Cum præter id, quod eis fuerit peculiari ^{Part. 7. c. 1}
ratione iniunctum, res aliqua diuini seruitij se
obtulerit, in qua possint sine detrimento suæ mis-
sionis suã operam ponere, opportunitatẽ, quam
Deus ad eam dederit, quantum in eodem conue-
nire iudicabunt, è manibus elabi non sinent.

O

21 Si

21 Si in locis designatis diutius residendum erit, locumq; dederint præcipua negocia (quæ nūquam propter alias occasiones, licet bonas, diuini obsequij posthabebūnt) excursions aliquas facere, si eas cum fructu fore iudicabunt, non erit inconueniens.

22 Sine facultate Superioris nulli Confraternitati, Congregationiue statuta condent, seu vetus illa sit, seu noua instituenda videatur. De noua autem instituenda, & quæ nullibi sit in usu, nō prius agent, quàm Superiorem consulant.

23 Quæ Deo autore perficient, ea, quantum libebit, ita constituent, ut stabilia sint, & diu durare possint: quod facilius obtinebunt, si res conuenienti ordine disponant, earumq; bonum progressum iis commendent, quorum exemplo, auctoritate, studio, & diligentia, facile conseruari, & promoueri possint.

Can. 18.
Cong. 2.

*Par. 7. c. 2.
§. 2.

24 Scribent ad eum, quem designauerit ille, à quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit constitutum: * & quantum fieri potest, totius successus eum certiore reddant, quemadmodum personæ, & negotia exegerint, ut consilio, & aliis auxiliis iuuari possint.

Par. 3. c. 1. §. 2.

25 Cum propter nullas occupationes intermitterendum sit propriæ perfectionis studium, dili-

gent-

genter animaduertant, ne prætextu procurandæ aliorum salutis, propriæ perfectionis obliuiscantur, ipsamq; propriam salutem ea ratione in discrimen adducant: sed sepe illud Domini mente reuoluant. Quid prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentū patiatur? sibiq; illud D. Pauli vnusquisq; dictum existimet: Attende tibi, & doctrinæ, insta in illis: hoc enim faciēs, & te ipsum saluum facies, & eos, qui te audiunt.

26 Hæc ob re caueant, ne cōsuetæ in Collegiis, ac Domibus oradi, et examinandæ cōscientiæ exercitia imminuāt: nisi si quando necessitas, aut in euen aliquo charitas aliud faciendū postulare. Conuersatione cum secularibus nimiam nō habeant, aut incautam, aut quæ secularē sapiat.

* sed in omnibus se integritatis, et grauitatis exemplum præbeant. Atq; in summa Regularum Societatis, siue earū, quæ omnibus cōmunes sunt, siue, quæ ipsorum officij propriæ, quantum locus patitur, obseruationem non prætermittant.

*Par. 7. c. 2.
§. 2.

27 Præter hæc, si pro ratione diuersarū regionū, et missionū qualitate, alia quædā à Superioribus cōstituenda videbūtur, ea in peculiaribus instructionibus addita, pari diligentia obseruanda erunt.

Part. 7. c. 2.
§. 2.

REGVLÆ PROCVRATORIS
GENERALIS.

IN omnium negotiorum tractatione perpetuo melior sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat.

Ipse igitur verba, & exemplo eos omnes ædificet, quibus cum versatur, & in his, quæ ad officium suum spectant, * fidelitatem, prudentiam, & dexteritatem habere studeat, atq; eos sibi beneuolos conseruet, quorum opera ad negotia peragenda indiget.

Par. 9. c. 6.
§. 12.

Part. 9. c. 6.
§. 12. & p. 4.
c. 3. lit. E.

2 Ad eum pertinent negotia omnia ad expeditiones, lites, & quosuis contractus sibi à Generali commissos incundos spectantia, quæ ad vniuersæ Societatis Collegia, vel Domos eius, vel etiam ad particulares personas pertinebunt.

Part. 9. c. 6.
§. 12. & lit.
H.

3 Superintendat non solum iis, quæ à Procuratore, & Solicitatore externo curantur, sed etiam sociis, qui illi dabuntur adiutores, quod ad negotia attinet: & si qui Romæ fuerint Procuratores Societatis rerum particularium, vel etiam

Pro.

Prouinciæ, ab ipso dirigentur, prout Generali videbitur.

4 Nihil, quod ad expeditiones, lites, aut grauiora negotia pertineat, incipiet agere, nisi à Præposito Generali, per se, vel per alium approbatum sit, & ei commissum, ut exequatur: quod si Generalis rem consultatione indigere iudicabit, sollicitet, ut maturè de ea statuatur, præcipue si res festinatione egere videatur: si quid autem ex iis, quæ statuuntur, ipsi videretur non conuenire, proponat suam sententiam, & rationes, quibus mouetur.

Part. 9. c. 3.
§. 16.

5 Illud verò præcipue ante oculos habeat, ut antequam litem illam intendat, res controuersæ (si fieri possit) concordia, aut compromissione componatur: si quando tamen ad litē descendendum erit, memor sit, ut magnam pacem interius exteriorisq; custodiat, & semper ad iustam concordiam se paratum esse contrariæ parti innotescat.

Can. 26.
Congr. 2.

6 Curet diligenter, ut rectè, & solide fiat, quæ expedienda, vel alia ratione agenda erunt: quod si periti iuris, aut curiales consulendi sint, maxime idonei eligantur. Idem de officialibus, per quos res est transigenda, intelligatur.

7 Conferat cum præposito Generali, eiq; reddat rationem eorum, quæ facit, & quo in statu sint

sint negotia, aut illi, qui à Præposito designabuntur. Quod si verū difficultas extraordinariū fauore, aut diligentia exigere videatur, eidē signifi-
cet, & auxilia, quæ opportuna visa erunt, petat.
8 Rationem quoq; reddet status negotiorum, eorumq; prosecutionis, vel expeditionis iis, qui de negotiis scribunt: suas verò literas legendas dabit illi Assistenti, ad cuius Prouinciam negotia pertinebunt.

Par. 4. c. 1.
1.5.

9 Rationum libros conficiat, in quibus sigillatim omnia, quæ recepit, scribantur, & quas pecunias quibus in rebus expenderit, ut tam clara, et distincta ratio dati, & accepti sit, ut ipso etiam absente supputari possit, quid singula Prouinciæ, Domus, Collegium, aut particulares personæ dederint, aut debeant Procuratori, aut quid eis à Procuratore debeatur. Quod ut commodius obseruetur, singulis saltem annis ad Natiuitatis Dominicæ festum rationum omnium summam colliget, & scribet, atq; ad eos, quorū intererit, mittet, si quid autē pecuniæ supererit, eisde signifi-
ficabit, ut pro ipsorum arbitrio de ea disponatur.
10 Librum habeat, in quo scribat beneficia omnia ecclesiastica, quæ singularum Prouinci-
arū Collegiis sunt mita, & horū etiam catalogū, ubi tēpus, in quo fuit facta unaquaq; vnio, & s
lor

lor etiam annotetur. animaduertatq; ut, antequam adueniat dies præscriptus soluendi quindennia, Rectores Collegiorum, ad quæ huiusmodi vniones pertinent, diligenter admoneat, ut opportuno tempore pecunias Roman mittant.

11 Curet, ut à Prouinciis mittantur pecuniæ, Part. 4. c. 2.
lit. B. quas cōtribuere debent ad sumptus necessarios in Procuratores, & cum opus fuerit, in aduocatos, latores literarum, et alios similes faciendos: utq; Romæ sint eo tempore, quo illis sunt soluenda: eademq; diligentia, quæ sibi deberi ex libra rationum colliget, ut reddantur, curabit.

12 Cum pecunia Procuratori ad negotia conficienda transmittetur, si tantum literæ banchariæ, quæ de credito dicuntur, mittantur, nihil capiat, nisi quantum, & quando pro negotio conficiendo opus erit: si verò banchariæ literæ ad certam aliquā summam, quæ iam alibi soluta est, capiendam missæ fuerint, & ea ipsa iam iam ad negotia expedienda erit necessaria, ne tum quidem à mercatore, præsertim locuplete, & spectatæ fidei educatur, donec numeranda sit: si verò non tam citò erit necessaria, vel de fide mercatoris non tam certò constaret, primo quoque tempore ab eo accepta pecunia, eam, si alicuius momenti fuerit, reponat in arca

sub duplici clauī, quarum alteram ipse, & alteram diuersam socius habeat.

13 Scripturas, bullas, & breuia authentica, quæ in Archiuio conseruantur, non nisi exigente necessitate, accipiet: acceptas verò, cum primum cōmodè poterit, reddat: ceteras autem scripturas, procuratoria instrumenta, literas negotia continentes, quandiu necessaria fuerint: & demum quacunque ad officium eius pertinent, & quæ nec perpetuò necessaria sunt, nec semper seruanda erunt, ipse custodiat ordinatè, & distinctè, factò eorum omnium inuentario, cubiculumq; sit clauī obseratum.

14 Informationes, ad se missas in omnibus expeditionibus, habeat præ oculis, vt ad eas omnino supplicationes conformentur: deinde animaduertat, vt bullæ, & breuia, quæ expediuntur, cū supplicationibus concordent.

15 In librum referat summam omnium negotiorum, quæ ei commendantur, resq; maioris momenti, quæ in eorum progressu peragentur, ibidè breui, ac dilucido ordine conscribat.

16 Exempla literarum, quas ad varias Prouincias, & loca scribit de negotiis, in librum peculiarem referat: & cū memorialia, informationes, supplicationes, vel alia scripta alicuius

mo-

momenti aliis dabit, exemplum eorum apud se seruet.

17 Regulas Cancellariæ habeat, bullasq; et breuia, quæ a summo Pontifice fiunt, emat, in eisq; animaduertat, quid noui contineatur: quòd si in cœnæ Domini Bulla aliquid adderetur, aut mutaretur, eam statim ad omnes Prouincias transmittat: motus etiam proprios vniuersales, cōscio tamen Præposito Generali, Prouincialibus mittet.

18 Cū Præpositus Generalis adire voluerit creatum nouum Pontificem, vt, iuxta Constitutiones suæ Sanctitati Obedientiam, votumq; Societatis declaret, redigat illi Procurator in memoriam, vt videat, an expediat ab eo impetrare confirmationem gratiarum, & privilegiorum Societatis.

Por. 7. c. 1.
§. 8.

19 Subditus sit Superioribus Collegij, præterquam in iis, quæ ad sui officij executionem spectant.

O 5 REGV-

REGVLÆ
PROCVRATORIS
DOMVS PROFESSÆ.

1

IN omnium negotiorum tractatione perpetuo memor sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærēs profectui animarum inuigilat. Curet igitur ipse verbo, & exemplo præsertim humilitatis, & patientiæ eos omnes edificare, quibuscum conuersatur, atq; eos sibi beneuolos conseruare, quorum opera ad negotia peragēda indiget: & cum oportuerit, de instituti nostri ratione illos informet.

Part. 6. c. 1.
§. 10.

2 Quærat diligenter eleemosynas, easq; simpliciter, & amore Domini petat, necnon & eas augere, ac conseruare studeat, opportunèq; eos uisitet, à quibus petendæ erunt.

3 Habeat catalogum eorum, qui ordinariè, et extraordinariè eleemosynas faciunt: & de his certiore faciat Superiorem, ac videat, ne sua negligentia, aliquos prætermittat, quorum beneficio Domus inuari possit.

4 Ani-

4 Animaduertat, quid, à quibus petere debet, iuxta id, quod unusquisq; facilius, & commodius suo tempore dare possit, & caueat, ne in petendis eleemosynis grauis, vel molestus externis sit: ita ut ad eos, cum oportuerit, gratus semper pateat aditus nostrorum.

5 Habeat socium à Superiore designatum, cuius opera utatur in his, quæ ad suum officiū pertinent, præter alium (ubi opus erit,) qui in virtute, & conuersatione probatus possit eleemosynas ordinarias per domos colligere.

Part. 6. c. 2.
§. 10.

6 Procuratoris erit quasq; eleemosynas recipere, et quasq; afferuntur domum in libro quodam ad id designato quotidie scribere.

7 Videat in quærendis, vel admittēdis eleemosynis, ne præiudicium fiat puritati nostri instituti, quod attinet ad eius ministeria gratis omnino exercenda.

In ex. c. 1.
§. 3. & p. 6. c.
§. 6. & 7.

8 Pecunia undecunq; prouenerit, si alicuius momenti fuerit, iudicio Superioris, in arca reponatur ad id designata, huius Præpositus clauem unam, et ipse Procurator alteram diuersam custodiat: in eadē liber afferuabitur, in quo scribetur pecuniæ summa, tã eius, quæ infertur, quàm eius, quæ effertur: si quando autem cogente aliqua necessitate pecunia in arcâ non inferretur,

nihil

nilominus accepti, & expēsi summa semel in hebdomada in eodem libro scribatur, ac si in ea reponeretur.

9 Quoties ex arca pecuniam accipiet, eius summam, & diem in libro suarum rationum adscribat: in altera verò parte libri, expensæ ratio constet.

10 Procurator in libro ad hoc designato, quæ penes se habere debet, scribat omnia, quæ unusquisq; nouitiorum domum attulerit cum eiusdem subscriptione, & ea custodi vestium asseruanda tradat, nisi sit pecunia, quam separatim custodiet in arca, ubi pecuniæ domus reponuntur, donec, biennio expleto, nouitiis cōsuetæ vota Societatis emittat.

11 Singulis mensibus dati, & accepti ratione Superiori reddet, & debita etiam indicabit, quod ipse domus statum prorsus intelligat.

12 Diligenti cura asseruabit in archiuio ad hoc designato instrumenta originalia, et titulos, quibus constat de iure eorum, quæ Domus ad usum, & propriam habitationem possidet, suis locis reposita, ut facili inueniri possint. Archiuij autē duæ clauēs diuersæ erunt, quarum alteram Præpositus, alteram ipse habebit Procurator.

13 Item seorsum habebit hæc eadem instru-

men-

menta, & titulos manu Notarij publici subscriptos: ut fidem faciāt, si aliquando in iudicio præsentari neceße sit.

14 Præter hæc Procurator librum habebit, in quo summa quædam horum instrumentorū, & titulorum contineatur: cū autē contractus maioris momēti, præsertim rerum perpetuarū, fient, redigat in memoriam Præposito, ad archiuū, quod est in vrbe penes Præpositum Generalem, eorum exempla authentica mittenda esse.

15 Cubiculum clauis obseratum habeat, & asseruabit scripturas, quibus ad Procuratoriū munus indigebit, cūq; aliquas ex archiuio accipiet, earum in libro, qui in eodē archiuio erit, annotato die, mense, & anno, memoriā relinquet, quas, cū suo tempore restituet, ex eodem libro expunget.

16 Cū toti domui necessaria providere ipse debeat, iuxta Superioris ordinem, curet, ut res omnes, præcipuē diu duraturæ, quàm opportunè emantur: ne aut non perinde bonas, aut nō æquo precio cogatur comparare: caueat etiam ne dum nimium pecuniæ parcat, non bonas, aut insalubres res emat.

17 Emptori pecunias ad quotidianos sumptus subministrabit, à quo singulis diebus expensarū

exi-

exiget rationem ex codice: summam verò in li-
brum suum ipse referet.

18 Videat, num ea, quæ empta sunt, illa sa con-
seruentur, atq; animaduertens aliqua, nō, ut o-
portet, conseruari, aut expendi, Superiorem, vel
Ministram admoncat.

19 Si quid vendendum videretur, id Pro-
curator sine facultate Superio-
ris ne faciat.

REGV-

REGVLÆ
PROCVRATORIS
COLLEGII, ET DOMVS
PROBATIONIS.

IN omnium negotiorum
tractatione perpetuò me-
mor sit instituti Societa-
tis, quæ Dei omnipotentis
gloriam querens, profe-
ctui animarum inuigi-
lat. Curet igitur ipse verbo, & exēplo eos omnes
ædificare, quibuscum conuersatur, atq; eos sibi
beneuolos conseruare, quorum opera ad negotia
peragenda indiget.

2 Procuratoris erit cōseruare res temporales, Part. 3. c. 2.
6. 7.
sue curæ commissas, & eas curare, tanquam bo-
na propria Dñi nostri IESV Christi. Cum au-
tē toti Collegio necessaria, prouidere ipse debeat,
iuxta Superioris ordinem, ad eū pertinebit pro-
uentus quoscunq; Collegij, vel Domus probatio-
nis, & eleemosynas, vbi petendas à Reſtore in-
tellexerit, exigere, ac recipere: syngraphas verò
solutionis, quando opus erit, ipse dabit subscri-
ptas à Reſtore, aut à se, illius commissione.

3 Omnes Collegij prouentus, & tempora, quibus colligendi sunt, in peculiari libro scribet, & seorsum summam cōtractuum, & locationum, quæ ad breue tempus fiunt: seorsum etiam quasq; res, aut pecunias ex fructibus Collegij perceperit, addito à quibus, & quando ea prouenerint, elemosynæ autem alio in loco scribantur.

Part. 4. c. 2. 4 Singulis mensibus dati, & accepti rationem Reçtori reddet, debitaq; & credita Collegij indicabit, quò ipse domus statum prorsus intelligat.

5 Pecunia, vnde cunq; ea prouenerit, si alicuius momenti fuerit, iudicio Superioris, in arca reponetur ad id designata: huius Reçtor clauem vnā, & ipse Procurator alteram diuersam custodiat: in eadem liber asseruabitur, in quo scribetur pecuniæ summa, tam eius, quæ infertur, quàm eius, quæ effertur: si quando autem cogente aliqua necessitate pecunia in arcam nō inferretur, nihilominus accepti, & expensi summa in eodem libro statim scribatur, ac si in ea reponeretur.

6 Quoties ex arca pecuniā accipiet, eius summam, & diem in libro suarum rationum adscribat: in alia verò parte libri expensi ratio cōstet.

In ex. c. 4. § 4. & p. 1. c. 4. § 6. 7 Procurator in libro ad hoc designato, quem penes se habere debet, scribat omnia, quæ vnusquisq;

quisq; nouitiorum domum attulerit cum eiusdē subscriptione, & ea custodi vestium asseruanda tradet, nisi sit pecunia, quam separatim custodiet in arca, vbi pecuniæ Collegij reponuntur, donec biennio expleto nouitius consueta vota Societatis emittat.

8 Emptori pecunias ad quotidianos sumptus ministrabit, à quo singulis diebus expensarū exiget rationem ex codice: summam verò in librum suum ipse referet.

9 Curet, vt res omnes, præcipuè diu duraturæ, quàm opportunè emantur, ne has non perinde bonas, aut non æquo pretio cogatur comparare: caueat etiam, ne dum nimium pecuniæ parcat, non bonas, aut insalubres res emat.

10 Videat, num ea, quæ empta sunt, illa sã conseruentur, atq; animaduertens aliqua, non, vt oportet, conseruari, aut expendi, Superiorem, vel Ministrum admoneat.

11 Aduertat, num ea, quæ à Collegio possidentur, reparatione indigeant, seu domus, seu prædia, seu quidvis aliud, vt ad Superiorem referat: si quid autem vendendum videretur, eodem inconsulto, ne faciat.

12 Omnia, quæ speciem habent secularis negotiationis, in colendis videlicet agris, vendēdis in foro

Can. 25.
Cong. 2.

P

foro

foro fructibus, & similibus, intelligat prohibita esse nostris.

13 Nihil, quod ad locationes, contractus, aut debita contrahenda, aut alia alicuius momenti negotia pertineat, faciat, nisi ipsi à Superiore commissum sit: si quid autem ex iis, quæ iubentur, ipsi videretur non expedire, eidem proponat modum suæ sententiæ, et rationes, quibus moveatur.

14 Excipiet in codicem lites, si quæ forte erint, & quæ grauioris momenti circa eas fient, continenter, & summatim annotabit.

15 In tribunalibus Iudicum non compareat: nisi quando aliqua necessitas plurimum urget Superiorem videretur: sed per externos Procuratores nostra negotia in publicis iudiciis peragantur.

16 Illud verò præcipue ante oculos habeat, ut, antequam litem ullam intendat, res controuersa (si fieri possit) concordia, aut compromissione, consulto Superiore, componatur: si quando tamen ad litem descendendum erit, memor sit, ut magnam pacem interius, exteriusque custodiat, et semper ad iustam concordiam ipsum paratum esse, contrariæ parti innotescat.

17 Curet diligenter, ut rectè, & solidè fiant, quæ expedienda erunt. Quod si periti iuris consulerent,

lendi sint, maxime idoneos eligat: idem de ceteris Officialibus dictum intelligatur.

18 Conferat cum Superiore, eique reddat rationem eorum, quæ facit, & quo in statu sint negotia, aut ei, quem ille designabit: quod si rerum difficultas extraordinarium fauorem, aut diligentiam exigere videatur, eidem significet, ut auxilia, quæ opportuna visa erunt, petantur.

19 Diligenti cura asseruabit in archiuo ad hoc designato instrumenta originalia, et titulos, quibus constat de iure eorum, quæ à Collegio possidentur, suis locis reposita, ut facile inueniri possint. Archiuum autem duæ clauēs diuersæ erunt, quarum alteram Rector, alteram ipse habebit Procurator.

20 Seorsum habebit hæc eadem instrumenta, & titulos manu Notarii publici subscriptos, ut fidem faciant, si aliquando in iudicio presentari necesse sit.

21 Præter hæc Procurator librum habebit, in quo summa quædam horum instrumentorum, & titulorum contineatur: cum autem contractus maioris momenti, præsertim rerum perpetuarum, fient, redigat in memoriam Rectori ad archiuum, quod est in vrbe penes Præpositum Generalem, eorum exempla authentica mittenda esse.

228 REGV. PROC. COLLE.

22 Cubiculum clauis obseratum habeat, & asseruabit scripturas, quibus ad Procuratoriū munus indigebit: cumq; aliquas ex archiuio accipiet, earum in libro, qui in eodem archiuio erit, notato die, mense, & anno, memoriā relinquet: quas, cum suo tempore restituer, ex eodem libro expunget.

23 In libellum referet, quæcunque à Superiore ipsi faciendæ iniungentur, ne memoria excidant, & effectu frustrentur.

24 Intelligat, qui sint illi potissimum, qui beneficia magni momenti in Collegium contulerunt, & eorum catalogum habeat, & Superiorem certiore faciat: ut, iuxta modum professionis nostræ, grati in illos esse possimus.

REGV-

REGVLÆ
P R A E F E C T I
LECTORVM AD MENSAM.

I

Vret, ut idonei in lectores mensæ à Superiore destinentur, & eos instruat, ut alta, clara, & distincta voce legant.

2 Det operam, ut lector præuideat diligenter lectionem, ut bene, & emendatè proferat, & in dubiis ad se recurrat.

3 Admoneat lectorem, ut, si quid perperam pronunciauerit, correctus repetat, & emendatè iterum proferat.

4 Habeat à Superiore assignatos sibi socios, ut in neutra mensa desit, qui lectorem corrigat, eosq; iuxta has Regulas, instruat.

5 Initio lectionis in prima, atq; etiam (nisi notorum paucitas aliud suaserit) in secunda mensa in prandio, & cæna legatur caput de scriptura Sacra noui, vel veteris testamenti, cui succedat semper aliquis liber pius, ac facilis, iuxta indicè inferius præscriptum, & habeatur peculia ris ratio Coadiutorū, ut pro arbitrio Superiorum

aliquid vernacula lingua ad illorum etiam consolationem legatur.

6 In celebrioribus festis legatur aliquid, omisso capitulo scripturæ, ex Patrum homiliis, et tractatibus, quod ad historiam, & celebritatem festi pertineat: & à Dominica in Passione vsq; ad Pascha, post lectionem scripturæ, de passione Domini tractatus aliquot de eadem legantur.

7 Cum afferuntur literæ annuæ, & Indica quamprimum legantur.

8 Initio cuiuscunq; mensis Summarium Constitutionum, Regulæ communes, & Epistola P.N. Ignatii de Obedientia legantur.

9 Vesperti, absoluta lectione seu prædicatione, legatur martyrologium vulgare sequentis diei, quo verò die sit abstinentia, caput aliquod ex libro de imitatione Christi, cū martyrologio: cum verò ieiunatur, nihil legatur vesperti, sed martyrologium legatur ad prandium.

Libri diuinæ scripturæ, qui in refectorio legentur,

Ex nouo testamento, omnia integrè legentur.

Ex veteri, Pentateuchus, præter Leuiticum.

Historiales omnes, et Sapientiales, præter Canticum.

Prophetales, præter capita aliquot obscuriora.

Li

Libri, qui post lectionem scripturæ legi possunt.

Historia Ecclesiastica Eusebii Casariensis.

Historia Ecclesiastica Nicephori Calixti.

D. Gregorij dialogi.

Historia Ecclesiastica Bedæ.

Vitæ sanctorum Alosij Lipomani.

Vitæ sanctorum Suri.

Seuerus Sulpitius de B. Martino.

Gregorius Turonensis De gloria Confessorum.

Selectæ epistolæ D. Hieronymi.

Chrysostomus de orando Deum, de providentia, & de Sacerdotio.

Ambrosius de fuga seculi, de bono mortis.

Augustini sermones, meditationes, confessiones, et alia eiusdem opuscula, & tractatus.

D. Bernardi de interiori domo, & aliquot sermones, & tractatus.

Homiliæ Patrum selectæ.

D. Bonauenturæ stimulus diuini amoris.

Thomas de Kempis de imitatione Christi, et aliquot ex eiusdem auctoris opusculis.

Catechismus Romanus.

Literæ Indicæ.

10 Præter hos libros poterunt quidem alij legi, tum vulgares, tum latini, sed examinati, & approbati à Prouinciali: atq; illi esse debent, qui & pietatem promoueant, et vocationis propria propositum confirmare possint.

11 De singulis libris suo tempore prælegendis in mensa, iuxta indicem præscriptum, prius conferet cum Superiore, ut ille constituat, quid legendum sit.

12 Catalogum à Superiore habeat eorum, qui in refectorio commodè concionari poterunt, ex quibus Superior ipse eligat, qui statim diebus concionentur, & eos præscripto tempore admonebit, quia de re sint concionaturi.

REGV.

REGVLÆ
PRÆFECTI SANITATIS.

1 **R**efecti sanitatis munus, erit su-
perintendere iis, quæ ad corporis
bonam valetudinē pertinent cō-
seruandam in sanis (in iis præ-
sertim, qui ex ætate, aut aliis de causis sunt debi-
liores) tum restituendam in ægrotantibus.

2 Præsit Infirmario, & cæteris, quibus cura
ægrotorum commissa erit, *detq; operam, ne de-
sit medicus, adsitq; eo veniente, præsertim ubi
morbī qualitas id postulauerit: et quidquid ab eo
præscriptum fuerit, studeat, ut executioni man-
detur: & ubi videret ægrotorum cubacula salu-
bria non esse, ad Superiorem referat.

3 Obseruet num quis ex nimia fatigatione cor-
poris, aut spiritus plus æquo laboret, vel alia de
causa morbi periculose exponat, & Superiorem
significet.

4 Si in cibis, aëre, frigore, aut alia quapiam in
re aliquid probabili ratione animaduertat, quod
communi omnium, vel alicuius saluti prodesse,
vel obesse possit, Superiorem admoneat.

5 Curet, ut Infirmarius regulas suas obseruet,
quas apud se etiam habebit.

REGVLÆ
PRÆFECTI BIBLIOTHECÆ.

Part. 4. c. 6.
1. 7.

- 1 **I**ndicem librorum prohibitorum in Bibliotheca habeat, & videat, ne forte ullus sit inter eos ex prohibitis, aut aliis, quorum usus communis esse non debet.
- 2 Bibliotheca clausa sit, cuius clauis ipse habeat, & illis tradat, qui eas, iuxta Superioris iudicium, habere debebunt.
- 3 Libri omnes eo ordine in Bibliotheca collocentur, ut singulis facultatibus suis certus sit locus proprio titulo inscriptus.
- 4 Singuli libri titulis exterius inscribantur, ut facile cognosci possint.
- 5 Omnium librorum, qui domi sunt, catalogum habeat, diuersarum facultatum autoribus ordine alphabetico, in diuersas classes distributis.
- 6 In alio catalogo, diuisis etiam per classes facultatibus, libri scribantur, qui in nostrorum usum extra Bibliothecam concessi sunt: qui vero intra dies octo restituendi extrahuntur, in tabula in hunc usum parieti appensa notentur; quibus redditis, quod fuerat scriptum deleatur.
- 7 Nullum librum ex Bibliotheca cuiquam dabit sine Superioris licencia speciali, aut generali.

Q.

- & aduertat, ne quis librum, etiam cum licentia, se infcio accipiat.
- 8 Curet, ut Bibliotheca valde munda, & composita sit, quam in hebdomada bis verret, & semel ex libris puluerem excutiet: cauere etiam debet, ne libri humiditate, aut alia re laedantur.
 - 9 Quando intellexerit domi deesse aliquos libros necessarios, aut aliquos valde utiles in lucem editos esse, certiore faciat Superiorem, ut, si illi visum fuerit, emantur: si vero domi libri inutiles fuerint, eundem admoneat, an cum aliis melioribus commutandi sint.
 - 10 In loco publico, præsertim in magnis Collegiis, sint quidam communiores libri, quibus unusquisque pro ratione suorum studiorum, uti possit.
 - 11 Habeat librum, in quo ea omnia iudicio Superioris selecta diligenter scribantur, quæ in suo Collegio publicè exhibentur, ut Comædiæ, Dialogi, Orationes, & id genus alia: Conclusiones vero singulorum annorum, quæ publicè defenduntur simul consutas in Bibliotheca, afferuet.
 - 12 Si aliqui libri extra domum accommodato darentur, adhibeat diligentiam, ut recuperetur suo tempore: & in aliquo interim libro notabit, qui nã illi libri sint, et quibus eos accommodauerit.

R E-

REGVLÆ
SVBMINISTRI.

1

Vbminister est instrumē-
tum Ministri, et aliorum
Superiorum, ad res parti-
culares obeundas, & exe-
cutioni mandandas.

2 Nihil ordinat, sed tan-
tū est executor, & exactor actionum dome-
sticarum, iuxta modum, & ordinem sibi à Supe-
rioribus præscriptum.

3 Est eius præcipua cura, ut omnia, quæ attinēt
ad culinam, refectōrium, penum, cellam vina-
riam, & aquariam bene, & ordine, & tempore
suo parata sint, & ministrentur: videatq; ut cu-
bicula sint decenter composita, quæ alternis sal-
tem diebus visitabit.

3 Curet, ne nostri per Domum, vel Collegium
vagentur, vel intempestivè colloquantur: ac de-
niq; ut unusquisq; in suo officio versetur, et con-
tineatur.

5 Referet de omnibus rebus quotidie ad Mini-
strum: ad Præpositum verò, vel Rectorem, quo-
ties eis visum fuerit.

6 Nul-

6 Nullam iniunget pœnitentiam, sed de defe-
ctibus domesticis admoneat Ministrum, vel a-
lium Superiorem: poterit tamen impositas pœ-
nitentias nomine alicuius Superioris aliis denun-
ciare.

7 Erit Superior nostrorum, qui Sacerdotes nō
sunt: Sacerdotibus tamen aliquid iniunge-
re poterit nomine alicuius
Superioris.

REGV-

REGVLAE AEDITVI.

1

Refecto Ecclesie obediat in omnibus, quæ ad templi ministerium pertinent.

2 Seruet modestiam in incessu, vultu, sermoneq, tam in templo, quam in sa-

cristia: iis verò, qui aliquid exigunt, satisfacere cum ædificatione studeat per se, vel ad Præfektum recurrendo, aut ipsos ad eum remittendo: si quando verò necesse erit cum mulieribus loqui, id oculis demissis, & quàm breuissimè faciat.

3 Dum Sacris inseruit, attentus ad suum ministerium cum deuotione, & ædificatione sit: nec ante eum, qui celebrat, aut ad latus ex æquo, sed aliquantò posteriùs maneat: utatur verò tono, qui cõgruat cum eo, quo Sacerdos utitur: omnia rectè proferat, nec celeriter nimium, nec nimis lentè: deniq, in iis sit bene instructus, et ceteros, qui Sacerdotibus ministrabunt, eadem doceat.

4 Cûret, ut vestimenta, quæ Sacrum facturus induitur, sint rectè aptata, ipsumq, circumquaq, intueatur, antequam è sacristia exeat.

5 Di-

5 Diligenter det operam, ut Sacerdotes, qui Sacrifacere volunt, quamprimùm ministros habeat, iuxta ordinem sibi à Superiore præscriptũ: & quotidie vnunqueng, eorũ, qui ordine in summo Altari Missas dicturi sunt, opportuno tem-

admoneat.
6 Tot habebit appensa sudariola in sacristia, quot fuerint Domi Sacerdotes, inscriptis singulorum nominibus, & addito vno, vel pluribus pro extraordinariis.

7 Dum Sacra fiunt, accendat, ut minimùm, candelas duas, & cùm sanctissimum Sacramentum eleuatur, facem, aut cereum, quo tempore etiam tintinnabulum pulset: accendet etiam facem, cùm aliis sanctissimum Sacramentum ministrabitur, ipseq, confessionem generalem eorum vice recitabit.

8 Curet, ut vinum, quod in Sacrificium paratur, sit bonum, et merum, ac mundum, eoq, ipso die haustum: similiter & aqua, & ampullæ sint munda, & decenter coopertæ.

9 Hostias faciat, quâ fieri poterit, pulchras, eo numero, ut et Missis, et cõunionibus sufficiat.

10 Ante Missas, & conciones, ac lectiones, pulset campanam, prout sibi præscriptũ erit: det etiam signum salutationis B. Mariæ, in au-

rora,

rora, in meridie, & vesperi: det etiam signum, cum primum quis ex nostris vita functus fuerit: ut omnes, pro cuiusq; deuotione illius animâ Deo commendent.

11 Si quando propter vniuersalem aliquam causam in reliquis ecclesiis campanæ pulsantur, ipse etiam, iuxta Superioris præscriptum, pulsabit.

12 Pridie quàm sit habenda concio, disponat scamna in templo, iuxta solitum morem.

13 Det operam, ut nullo modo lumen desit ante sanctissimum Sacramentum, neq; interdum, neque noctu.

14 Ex iis Sacerdotibus, quos habet à Superiore designatos, vocet diligenter ad templum, qui nominatim petuntur ad confessiones audiendas. Quod si nominatim non petuntur, eos, iuxta ordinem sibi præscriptum, accersat, & quantum in ipso est, det operam, ut omnibus, qui confiteri volunt, satisfiat.

15 Si qui Missas, aut orationes petant, ad Præfectum recurrat, vel ad eum illos remittat.

16 Si quis aliquid quæreret, in quo ei à Iamitore melius satisfaceret, eum ad portam domus remittat, & eos etiam, qui per portam, quâ à templo in domum patet aditus, ingredi vellent: nisi viri essent eiusmodi, ut eorum peculiaris esset habenda ratio.

daratio.

daratio, prout à Superiore fuerit instructus: nunquam autem porta ea aperta relinquatur.

17 Curet, ut nunquam illic aqua desit, ubi lauantur manus: & sint lintea conuenienter munda pro Sacerdotibus, ad manus solas ante, et post Sacrum extergendas.

18 Prouideat, ut aqua benedicta in pila non desit.

19 Si quando elemosynæ Missarum, vel Confessionum gratia offeruntur, eas non admittat: si quid tamen alioqui in altaribus, aut aliis templi locis reperit, aut in Usu templi oblatum fuerit, id Præfecto tradet.

In ex. c. 1. §. 3. & p. 6. c. 2. §. 7.

20 Templi portas manè, sed non ante aurorâ, aperiat: easdemq; vesperi circa solis occasum diligenter obseret: quod etiam faciet circa meridiem, nisi Superior in casu aliquo secus faciendum iudicaret: & quotidie noctu clauēs Ecclesiæ ad Superiorem deferat.

21 Quandiu templum erit apertum, diligenter curet, ne vnquâ sine custode relinquatur: sed semper, aut ipse, aut alius in eo sit, vel in sacristia, ita ut, & videre templum, & custodire possit.

22 Aduertat, ne quis in templo deambulet, nèue strepitus in eo audiatur: eos verò, qui loquuntur altius, modeste, ut decet, admonebit.

Q

23 Det

23 Det operam diligenter, vt altaria sint munda, & bene preparata, & pro ratione temporis ornata, atq; vt vasa sacra, ornamenta, & cetera omnia, quæ ad diuinum cultum pertinent, in suis locis aptè, & decenter reponantur, & conseruentur.

24 Videat, vt templum sit mundum, & bis singulis hebdomadis, ac sæpius, si necesse sit, præsertim in festorum solennium vigiliis, scopis mundetur: canes etiam ex templo abigat.

REGV-

REGVLÆ
INFIRMARI.

I

Vram habeat infirmorum, Part. 3. c. 2.
quorum ægrotudo simul lit. G.
atq; ei indicata fuerit, si
censeret rem esse alicuius
momenti, Præfectum, &
Superiorem admoneat.

2 Cum quis in morbum incidit, à Superiore intelligat, num statim Medicus vocandus sit, qui Part. 3. c. 2.
lit. G.
vnus ordinariè esse debet: nisi ingrauescere morbo, aut in quibusdam aliis casibus, alio Medico opus esse Superior iudicauerit: & quoties Medicus ægrotos inuisset, adsit ipse.

3 Studeat, vt quæ ægrotanti danda sunt, et oportune emanant, & bona sint, & bene preparata ministrentur.

4 Curet, vt ægrotorum cubicula sint valde munda: lecti concinnè sternantur, & ramusculis, & huiusmodi aliis decumbentes oblectet.

5 Ægrotum consolari, & exhilarare studeat, non solum rebus à medico probatis, sed verbis etiam spiritualibus, et letis: habeat etiam libros, quorum lectione ægroti recreari, & iuuari in spiritu possint.

- 6 Intelligat à Superiore, quos ex nostris ad ægrotos inuisendos, ac recreandos accersere debeat: caueat autē, ne, dū infirmis placere studet, aliquid fiat, quod eis nocere illa ratione possit.
- 7 Medicinalia, & cuncta, quæ ægotantum v̄sui necessaria sunt, habere ipse debet, nisi Pharmacopola domi sit, et in loco cōuenienti ea custodire, et sepius reuifere, vt incorrupta conseruentur: et, quādo opus fuerit, vt de nouo suo tempore conficiantur, curare, iuxta ordinem Superioris.
- 8 Nihil omnino eorum, quæ à Medico præscribentur, prætermittat, aut mutet: ordinem etiam obseruet temporū præfixorum, quibus prandiu, coenam, syrupū, ceteraq; medicamēta det, omnia scripto excipiens, quæ Medicus præscripserit.
- 9 Aduertat, quo die quis coeperit ægotare, et quā hora febres ægotum & corripiant, & deserant: tum vt Medicum, & Superiorem admoneat, tum vt cibum tempestiuē præbeat.
- 10 Si morbus sit contagiosus, supellex separari debet, ne cuiquam noceat.
- 11 Conualescentes è lecto surgere non permittat, priusquā id Medicus concefferit, & operaretur, vt ea conualescentibus præbeantur, quæ Medicus præscripserit, quoad Superiorem satis visum fuerit.

Part. 3. c. 1.
lit. G.

- 12 Patienter, & cum charitate tum ipse, tum socij eius ferant molestias, & difficultates, quæ interdum in curandis infirmis accidere solent: quemadmodum autem diligenter curare debet, ne debita ministeria ægotis desint, ita etiam animaduertere, ne nimis vigilia, immoderatiq; labores, aut morbi contagio, vel propriæ ipsius, vel sociorum saluti noceant.
- 13 Cū grauitas morbi id postulauerit, Superiorem certiore reddat, vt ægotus, antequam iudiciū v̄su priuetur, omnia Sacramēta accipiat: quod si ægotus, diu licet, sine periculo decubat, curet, vt octauo quoq; die pro more Societatis communicet, ne huiusmodi spiritali fructu, et consolatione priuetur, nisi aliqua ratio, iudicio Superioris, impediāt.
- 14 Ingrauescēte morbo, Superiore admoncat, vt orationibus omnium domesticorum valde peculiaribus infirmū iuuari faciat: atq; eò magis, quò morti propinquiorem videret, & vt morienti, quo plures poterūt, ex nostris adsint, qui eum animosorem reddant, isq; auxilijs iuuent, quæ eo tempore cōuenient: ac cū primū vita functus fuerit, Aedituum admoncat.

Par. 6. c. 4.
§. 1.

Par. 6. c. 4.
§. 2.

- 15 Prouideat, vt eorum corpora, qui ad meliorem vitam migrarint, ad sepulturam cōsueti re-

Par. 6. c. 4.
§. 3. lit. B.

gionis more praparentur, & ut spatio diei naturalis decenter teneatur: nisi ratione mali odoris anteuerti posse hoc tempus Superiori videretur.

16 Praefecto sanitatis obediat in omnibus, quae ad hoc officium pertinent, qui, si nullus fuerit constitutus, Praefecti munere ipse fungatur.

REGV-

REGVLÆ
IANITORIS.

I

Omina omnium domesticorum prope ostiū domus in tabula scripta sint, ubi notis quibusdam illi designabuntur, qui egredientur. *Neminem verò foras

*Part. 3. c. 1.

exire permittat, qui facultatem à Superiore generalem, aut particularem non habeat: & ab iis, qui egrediuntur, quo eant, intelligat.

2 Nihil cuiquam nunciabit in tempeſtine, ve cū in mēſa ſedetur, niſi aut res eſſet neceſſaria, aut perſonæ mittentis conditio aliud exigeret.

3 Literas omnes, & ſchedulas, quæ domeſticis mittuntur, Superiori tradat: y verò, ad quos dabantur, eas eſſe acceptas, ne intelligant: caueat etiam, ne alicuius domeſtici literas, aut quid ſimile externis det iniuſſu Superioris.

4 Cū aliqui ex Societate peregre veniunt, ianuam ingreſſus dicat, ut illic expectent, dum Superior de aduentu eorum fit certior.

5 Feſtinet ad ianuam, cū tintinnabulum pulſari audit, & cū res patietur, per fenestellam venientes expediat, porta non aperta.

Q 4

6 Si

6 Si quis ab externis quærat, qui domi non sit, modeste intelligat, quis sit ille, qui petit, & quid velit, ut id redeunti si opus sit, cum facultate Superioris, significare possit.

7 Talem cum omnibus conuersandi modum teneat, ut discretionem, modestiam, & spiritualibus verbis singulos edificatos, & contentos à se dimittere studeat.

8 Cum externi aliquem è nostris alloqui volent, Superiorem adibit, qui, si ad id facultatem dederit, diligenter eum, qui petitur, quæret, & ad locum colloquiis destinatum eos remittet.

9 De eleemosynis, quæ ad ianuam mittentur, Superioris mentem intelligat, illiusq; ordinem sequatur, & si alicuius momenti sint, Procuratorem certiores faciat.

10 Si quando Prælati, aut Magnates domum intrarint, curet, si commodè possit, ut Sacerdos aliquis eos comitetur, dum Superiore ipse accersit.

11 Cum pauperes eleemosynæ causa ad ianuam accedunt, benignè respondeat, et sedulo quærat, quidnam eis erogari possit, iuxta Superioris arbitrium, idq; illis cum charitate distribuat.

12 Mulieres, si quando ad ostium accedunt, pauca eis verbis dimittat, aut, si pluribus opus esse videretur, in ecclesiam eas mittat ad Aedituum,

tuum, ubi responderi ipsis poterit.

13 Obserata semper ianua sit, clauisq; in portæ ne relinquatur: loca etiam portæ vicina munda seruet, & ut iuxta ianuam omnes summissa voce loquantur, curet.

14 Portas domus ante noctem claudat, exinde verò eas nullius causa aperiat, nisi de Præpositi, vel Rectoris expressa licentia: & antequam cubitum eat, clauem eidem tradens, si quis foris maneat, illi renunciabit.

15 Nihil custodiendum à quoquam externo recipiat, absq; Superioris iussu.

16 Quoties Medicus domum ingreditur, signum dabit campana: ut Minister, et ceteri, qui debent, adesse possint.

17 In Collegiis, in quibus scholæ externis aperiuntur, signum campana dabit pro initio lectionum, ac fine, & Gymnasia statim temporibus aperiet, atq; claudet, nisi horum

cura aliis demandetur.

CVSTODIS VESTIVM.

1 **S**eruare debet omnē supellectilē, siue lineam, siue laneam, & quidquid ad indumenta, & ubi opus fuerit, etiam ad calceamenta attinet: quæ diligenti cura, ut rem pauperum Christi, custodiet.

2 Inuentarium rerum, quas ipse custodit, si alicuius momenti sint, in libro habeat, & seorsum scribat, quæ de nouo fiant, addito die, mense, et anno: ut cum à Superiore iubeatur, possit sui muneris rationem reddere.

3 Vestes ordine dispositas seruet, & nouas, & integras à vetustioribus seiungat, & ne corrumpantur, videat: eas etiam aptandas, & resarciendas curet, ut decet religiosam paupertatem: quas verò non amplius sui nostrorum futuras indicabit, eas Superiori ostendat, ut ille, quid de eis faciendum sit, statuatur.

4 Quæ singuli nouitij domum attulerunt, ea alicubi separatim asseruabit, in scripto nomine eius, qui attulit, donec biennio expleto consueta vota Societatis emittat.

5 Singulis mensibus omnia domus visitabit cubicula: ut ex Superioris arbitrio, si quid eis desit,

sit, suppleri possit: si quid etiam Superfluum inuenerit, in vestiaria officina custodiatur.

6 Inspiciat etiam, qui nam vestibus indigeat, ut Superiori dicat, eiusq; ordinem exequatur: eo verò inconsulto nihil cuiquam dabit. * Coadiutores autem temporales sottanis dimidio palmo breuioribus, quam Sacerdotes, & pallio sottanis breuiori utantur.

* Can. 25.
Cong. 1.

7 Linei panni lotori, siue externus ille sit siue domesticus, scripto numero detur, et accipiat.

8 Subuculæ singulorum, quæ staturæ induentium conuenire debent, signis particularibus inter noscantur, ne permisceri contingat.

9 Pannos lineos omnes, quos viendos Refectorij Præfecto, Coquo, alijsq; ministris diuidet, numeratò det, & recipiat.

10 Sabbathi vespere linea munda per omnia cubicula distribuatur: Dominica verò die manè ex iisdem cubiculis immunda colligat, & an omnia, quæ dederat, recipiat, animaduertat.

11 Aëstiuo tēpore lintheamina munda pro lectis decimoquinto quoq; die: hyberno verò post tres hebdomadas distribuatur, ubi id fieri poterit.

12 Hæc omnia custos vestitij præstabit, nisi eius officium in magno aliquo Collegio, aut Domo in plures personas distribuere necesse sit.

REGV-

REGVLÆ
EMPTORIS.

1 **D**iligēs sit in emēdis iis, quæ ad quotidianum vsum, Superioris arbitrio, domum comportanda sunt, eaq; tēpestiuē Dispensatori tradat. Emat autē res bonas,

et quā commodissimō pretio poterit, licet longius sint petendæ.

2 Adnotet pecuniæ summam, quā a Procureatore in dies accipiet, et quas in res eam expendet: et rationem ei quotidie reddat dati, et accepti: quid autē sequenti die emprurus sit, a Ministro intelliget.

3 Curet, quantum poterit, eos, quibus cū aget, discretionē, ac modestiā edificare, et quatenus eius officium decet, religiosis verbis in spiritu inuare.

REGV-

REGVLÆ
DISPENSATORIS.

1 **I**n rebus distribuendis ordinē Superioris sequatur: et quāuis communiter æqualitatem inter omnes seruare debet, habeat tamen infirmorum, et conualescentium rationem, prout ei fuerit præscriptum.

2 Vinum in mensa ponendum aqua temperabit, vbi, et quantum Superiori videbitur.

3 Quæ ex mensis supersunt, diligenter conseruabit, memor paupertatis: vt, et domesticis, et externis pauperibus, iuxta ordinem Superioris, vsui esse possint.

4 Curam habeat conseruandi res ad victum necessarias, quæ ipsi committentur, clausasq; custodiat, aduertens, ne corrumpantur: quod si corruptionis sit periculum Superiorem admoneat. Vt autem hæc melius obseruet, visitet sæpe penum, et alia loca, vbi illa reconduntur.

5 Tam penum, quā reliqua omnia, quæ in eo sunt, munda habeat.

6 Antequam penitus absumentur cibi, qui do-

domi reconduntur, Superiorem admoneat, ut alij coëmi tempestivè possint.

7 Curet concinnanda dolia, & purganda, cum opus est, ad novum vinum infundendum: cuius rei, cum tempus impendat, Superiorem admo-
nebit.

REGV.

REGVLÆ
P R A E F E C T I
R E F E C T O R I I.

1 Vret refectorium, & quæ eius visibus serviunt, omnia esse quam mundissima.

2 Ne aqua manibus abluendis, aut manilia extergendis desint, advertat: horum autem, (quæ bis in hebdomada saltem mutabuntur) alia Sacerdotibus, alia non Sacerdotibus destinata erunt.

3 Manilia singulis saltem hebdomadis semel, mappæ verò, quæ singulis singulæ serviunt, bis munda ponentur: omnia autem lintea numerato, & accipiat, & reddat.

4 Curet, ne vasa, & cætera in refectorio necessaria desint, & ut quam maximè munda sint: cultellos autem frequenter acueri faciat.

5 Paruam mensam paratam habeat.

6 Signum campana temporibus suis dabit conveniendi ad primam, & secundam mensam: sed ante primum pulsum, (qui quarta parte horæ secundum præcedat) à Coquo intelligat, in sint omnia parata.

7 Mensæ rebus necessarijs paratæ esse debent, cum campana signum primò dabitur: quæ autem ad potum pertinent, circa secundum signum apponantur: & aquæ, ac vini vasa supra orbes collocentur.

8 Sit certus locus iis, qui curæ Infirmarij sub sunt, quibus nihil, nisi quod ab eo præscriptum erit, apponat: seruet autem cum omnibus æqualitatem, nisi secus necessitatis causa esset à Superiore monitus, sine cuius arbitrio, neq. ientaculum, neq. aliud quicquam illi concedet.

9 Priusquam è mensa surgatur, inferantur orbes aliquot in mensam, ut quisq. locum suum mundet: cum primum verò pro secunda præparata omnia habuerit, signum campana dabit: prouidebitq. ne desint, qui ministrare debent.

10 Quæ ex mensis supersunt, colliget, atq. illi tradet, ad quæ id ex officio pertinet, siue Coquus is, siue Dispensator sit.

11 Nomina eorum, qui domi tam in refectorio, quam extrà vescuntur, in quadam tabula habeat, & eos, qui cibum cepere, notabit: ut intelligat, quinam super sint: & Coquum, qui portiones distribuit, commonefaciet.

12 Mensis expeditis mantilia placentur, veraturq. refectorium: & si quis inter comed-

dendum silentium non seruauerit, aut aliquid minus modestum fecerit, ipse Superiori significabit.

13 Habeat à Ministro catalogum in quo scriptum sit, quinam, & quibus diebus in prima, et secunda mensa ministraturi sint: eumq. ordinem seruet. Intelligat etiam sabbato quinam per hebdomadam sequentem in refectorio legere debeant, eosq. faciat certiores.

14 Catalogum habeat rerum, quæ in refectorio seruiunt: ut cum ratio ab eo requiretur, in promptu sit, & in loco ad id designato eas custodiat.

15 Ad finem recreationis, quæ vna hora post primam mensam, altera post secundam à prandio, & à cœna durare debet,

distincta signa campana dabit.

REGVLAE COQVI

I Niis omnibus, quæ ad suū munus pertinent, munditiā seruet ipse, & ab aliis seruādam curet, detq; operam, vt omnia recte, & opportunē parentur,

ea præsertim, quæ ad ægrotos pertinent.

2 Carnes, pisces, & alia, quæ ad mensam portanda sunt, dum secat, & distribuit, digitis minime contrectet, sed fuscina, aut cultello ad eam rem utatur.

3 Semihora, aut saltem quarta horæ parte, ante quam in mensa sit, sedendum, præparati cibi omnes esse debent.

4 Circa qualitatem, & quantitatem portionum ordinem à Superiore datum sequetur.

5 Coquere, aut aliud quippiam pro aliquo particulari parare, Infirmario tantum excepto, neminem sinet, neque ipse faciet sine Superioris facultate.

6 Scriptum in codice habeat catalogum rerū, quarum est vsus in coquina, quas ipse seruare debet.

7 Dili-

7 Diligenter aduertat, ne plura, quàm necessaria sint, ligna comburantur: hanc similiter diligentiam in rebus, quas consumit, adhibebit, ne quid non necessarium insumatur: vt religiosam paupertatem decet.

8 Quæ ex mensa supersunt, eiq; traduntur, cōseruabit memor paupertatis: vt & domesticis, & externis pauperibus vsui esse possint, iuxta ordinem Superioris.

9 Si quem haberet adiutorem, curet, vt eum verbo, & exemplo suo edificent, præsertim Novitios.

R 2 REGV-

REGVLÆ EXCITATORIS.

1

Edia saltem horæ parte ante
ceteros cubitū eat, eodemq;
temporis spatio ante alios ma-
nē surgat, & hora constitu-
ta capānam pulset, statimq;
ad omnia cubicula lumē de-
ferens cunctos excitet: quod ut certius, & me-
lius præstare possit, horologium excitatorium à
Superiore habeat.

2 Quarta horæ parte ab excitatione elapsa, cu-
bicula rursus inuisat, ac si quos nondum surre-
xisse comperiat, Superiori nunciet.

3 Post aliā quantā horæ partem ad orationē
pulsabit, ita ut ab excitatione ad orationis vsq;
initium semihora intercedat, absolute verò tem-
pore orationi deputato, finis signum dabit.

4 Si quorum opera indigebit propter multitu-
dinē eorū, quos excitare, aut visitare debet, eos à
Superiore petet: quos seruare easdē regulas cura-
bit. Si qui autē debiles, aut valetudinarij erunt,
eos iuxta ordinem Superioris excitabit.

5 Si quē videret cōmunem illam regulā minus
obseruantē, qua omnes decenter cooperti dormi-
re iubentur, Superiorem monebit.

REGV-

REGVLÆ
NOCTV CUBICVLA
VISITANTIS.

1

Ora à Superiore præscri-
pta ad nocturnum conscie-
tiæ examē pulsabit: * trās-
actoq; quadrante signum
dabit ad cubandum.

Par. 4. c. 10
p. 9.

* Par. 3. c. 2.
p. 2.

2 Elapsa quarta horæ
parte à cubandi signo, singula cubicula adibit,
& an omnes ad lectū se receperint, ac lucernas
extinxerint, videbit: si quos inuenerit extra
lectum, aut qui lucernas non extin-
xerint, Superiori renun-
ciabit.

R 3

DE

DE OBEDIENTIAE
VIRTUTE. EPISTOLA
N. P. IGNATII.

Ignatius Loiola Fratribus Societatis IESV, qui
sunt in Lusitania gratiam, & amorem
Christi Domini sempiternum.

I.

*M*agnam animi voluptatem capio, fratres in Christo charissimi, cum affertur ad me, quam acris studio, conatuq; ad summam virtutis, ac divini obsequij perfectionem enitimi: beneficio illius, qui vos, ut ad hoc vite institutum vocavit sic in eodem pro sua clementia retinet, dirigiq; ad beatum finem, ad quem, qui sunt ab ipso electi, perveniunt.

II.

Atque ego sane, cum vos omnibus donis, ornametisq; spiritalibus perfectos, tu vero (quod alias ex me cognovistis) in primis obedientie virtute prestantissimos esse cupio: idque non solum ob eximia quedam, ac singularia eius bona, quæ tot, tamque illustribus sacrarum literarum testi-

testimoniis, atq; exemplis, in testamento æque novo, ac veteri comprobantur: sed etiam quod (ut est apud sanctum Gregorium) obedientia sola virtus est, quæ virtutes ceteras menti inserit, insertasq; custodit. Hæc dum floruerit, florebit proculdubio reliquæ, ædentq; fructus, quales & ego in animis vestris exopto, & suo iure postulat is, qui humanum genus neglectæ obedientie scelere affluctum, ac perditum, salvari ipsemet obedientia reparavit, factus obediens vsq; ad mortem, mortem autem Crucis.

Libr. 36.
Moral. c. 10

Ad Phil. 2.

Ab aliis religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos ieiuniis, vigiliis, & cetera victus cultusq; asperitate, quam suo quiq; ritu, ac disciplina sanctè suscipiunt: vera quidem, ac perfecta obedientia, abdicationeq; voluntatis, atq; iudicij maxime velim, fratres charissimi, esse conspicuos, quicumque in hac Societate Deo Domino nostro deferunt: eiusdemq; Societatis veram, germanamq; sobolem hac quasi nota distingui, qui nunquam intueantur personam ipsam, cui obediunt, sed in ea Christum Dominum, cuius causa obediunt. Siquidem Superiori, nec si prudentia, bonitate, ceterisue quibuslibet divinis donis ornatus, instructusq; sit, propterea obtemperandum est: sed ob id

III.

solum, quod dices gerat Dei, eiusdemq; autoritate fungatur, qui dicit: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit: nec contra-sue consilio, aut prudentia minus valeat, quidquam idcirco de obedientia remittendum, quatenus ille Superior est: quando illius personam refert, cuius sapientia falli non potest: supplebitq; ipse, quidquid ministro defuerit, siue probitate, aliisq; ornamentis careat: siquidem disertis verbis Christus Dominus cum dixisset, super cathedram Moysi sederunt Scribae, & Pharisei: protinus addidit. Omnia ergo, quaecumq; dixerint vobis, seruate, & facite: secundum vero opera eorum nolite facere.

Quocirca sedulo vos in eam curam, atq; exercitationem incumbere cupio, ut Christum Dominum in Superiore quolibet agnoscere studeatis, in eoq; diuinæ Majestati reuerentiam, atque obedientiam summam cum religione præstare. Quod vobis minus mirum videbitur, si animaduueritis præceptum esse ab Apostolo, ut Superioribus etiam secularibus, ethnicisq; pareamus, ut Christo, ex quo omnis potestas bene instituta descendit: sic enim scribitur ille ad Ephesios. Obedite Dominis carnalibus cum timore, & tremore in simplicitate cordis

cordis vestri, sicut Christo, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed ut serui Christi facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate seruientes, sicut Dño, et non hominibus. Atq; hinc existimare poteritis ipsi, cum se religiosus quispiam regendum, ac moderandum alteri tradidit, non solum ut Superiori, sed etiam nominatim, ut Christi partes agentis: quo illum loco apud animum suum habere, utrum ut hominem, an ut Christi vicarium debeat intueri.

Iam verò illud etiam vobis clarè compertum esse, ac in animis vestris penitus insidere vehementer cupio: infirmam, & valde imperfectam esse primam illam obedientiæ formam, quæ mandata duntaxat opere exequitur: nec virtutis nomine dignam, nisi ad alterum gradum ascēdat, qui voluntatem Superioris suam efficit, & cum ea ita concordet, ut non solum in effectu executio appareat, verum etiam in affectu consensio: sicq; idem velit uterque, idem nolit, Atque propterea in sacris literis legimus. Melior est obedientia, quam victimæ: siquidem (ut S. Gregorius docet) per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria mactatur: quæ quidem pars animi, quoniam est adeo præstans, sic fit, ut eius oblatio Domino, ac Creatori nostro

per obedientiam facta, magni sit æstimanda.
Quanto in errore, quamq; periculoso versatur, non dico solum ij, qui in iis, quæ ad carnem, & sanguinem pertinent, sed illi etiam, qui in rebus alioquin admodum sanctis, ac spiritalibus, ut ieiuniis, precationibus, aliisque quibusvis pietatis operibus fas putant à præscripto Superioris, ac voluntate discedere. Audiant quod sapienter adnotat Cassianus in Collatione Danielis Abbatis. Vnum sanè, inquit, atque idè inobedientiæ genus est, vel propter operationis instantiam, vel propter otij desiderium, senioris violare mandatum: tamq; dispendiosum est pro semino, quam pro vigilantia Monasterij statuta conuellere: tantum deniq; est Abbatis transire præceptum, ut legas, quantum si contemnas, ut dormias. Sancta fuit actio Martha, sancta contemplatio Magdalene, sancta pœnitentia, & lacrymæ, quibus pedes Christi Domini rigabantur: sed hæc omnia nimirum oportuit fieri in Bethania, quam vocem domum obedientiæ interpretantur: ut ea re, quemadmodum ait S. Bernardus, nobis significare voluisse Dñs videatur: Nec studium bonæ actionis, nec otium sanctæ contemplationis, nec lacrymam pœnitentis, extra Bethaniam illi accepta esse potuisse.

Quo-

Quocirca voluntates vestras, fratres charissimi quoad eius fieri potest, omnino deponite: libertatem Conditori vestro, quam vobis ipsemet elargitus est, in eius ministris liberè tradite, ac dicite: nolite exiguum vestri liberi arbitrij fructum putare, quòd liceat vobis illud à quo id accepistis, eidem per obedientiam plenè reddere. Quod cum facitis, nò modo non perditis ipsum, verum etiam augetis, atque perficitis: quippe qui vestras omnes voluntates certissima rectitudinis regula moderamini voluntate diuina, quam videlicet interpretatur is, qui vobis Dei nomine præsidet.

Itaque diligenter illud etiam cauendum est, ne Superioris vllò vnquam tempore voluntatem (quam ducere pro diuina debetis) ad vestram detorquere nitamini: id enim esset non vestram diuinæ conformare, sed diuinam vestræ voluntatis norma regere velle, eiusdem diuinæ sapientie ordinem inuertentes. Sanè quam magnus est error, & quidem eorum, quos amor sui obcauit, obediens existimare sese, cum Superiorem ad id, quod ipsimet voluit, aliqua ratione pertraxerint. Sanctum Bernardum in hac re præclare exercitatum audite: Quisquis, inquit, vel aperte, vel occultè satagit, ut, quod habet in voluntate, hoc

In Serm. de trib. ordin. eccle. ad Patres in capitulo.

te, hoc ei spiritualis pater iniungat, ipse se seducit, si forte sibi quasi de obedientia blandiatur: neq; enim in eare ipse Prælati sed magis ei Prælati obedit. Quæ cum ita sint, quisquis ad obedientie virtutem velit pervenire, oportet ad huc secundum obedientie gradum ascendat, ut Superioris non solum iussa exequatur, sed etiam eius voluntatem suam faciat, seu potius suam exuat, ut divinam à Superiore expositam induat.

IX.

Qui verò se totum penitus immolare vult Deo, præter voluntatem, intelligentiam quoque, qui tertius, & summus est gradus obedientie, offerat necesse est, ut non solum idem velit, sed etiam ut idem sentiat, quod Superior, eiusq; iudicio subiiciat suum, quoad potest devota voluntas intelligentiam inflectere. Quæ vis animi, tametsi non ea, quæ voluntas pollet, libertate prædita est, atq; ipsa natura fertur eius assensus in id, quod sibi veri speciem præbet: tamen multis in rebus, in quibus videlicet cognitæ veritatis evidentia vim illi non infert, potest voluntatis potestate in hanc potius, quam in illam partem inclinari. Quæ res cum incidunt, debet quisquis obedientiam profiteretur, inclinare sese in sententiam Superioris. Etenim cum obedientia sit quoddam holocaustus, quo totus homo sine ulla prorsus immunitate

ne Con-

ne Conditore suo, ac Domino per manus ministrorum in charitatis igne immolatur: cumq; sit eadem renunciatio quædam integra, per quam omni suo iure sponte decedit religiosus, ut divina providentia, Superioris ductu gubernandus, ac possidendum. Utro se se addicat, ac mancipet: negari non potest, quin obedientia comprehendat non solum executionem, ut imperata quis faciat, & voluntatem, ut libenter faciat: sed etiam iudicium, ut quæcumq; Superior mandet, ac sentiat, eadem inferiori & recta & vera esse videantur: quatenus, ut dixi, si sua potest voluntas intelligentiam flectere.

Utinam hanc mentis, & iudicii obedientiam, ita & intelligerent homines, & exercerent, ut grata Deo est, ac omnibus, qui in religione vivunt, necessaria. Nam, ut in corporibus globisq; celestibus, ut alius alium afficiat, moveatq; requiritur, ut certa quadam convenientia, & ordine inferior orbis superiori subiiciatur: sic in hominibus, cum alter alterius auctoritate moveatur, quod per obedientiam fit, oportet, ut is, qui ab alterius nutu pendet, subserviat & obsecundet, ut virtus ab imperante ad eum derivetur, et influat. Hæc autem obtemperandi, obsecundandiq; ratio constare non potest, nisi voluntas, ac indi-

X.

iudicium inferioris cum Superioris voluntate, ac iudicio congruat.

Iam verò si finis, & causa obedientie spectatur, quemadmodum voluntas, ita & iudicium in eo, quod nobis conuenit, decipi potest. Ergo si cuti, ne voluntas erraret, cum Superioris voluntate coniungitur: sic intelligentia, ne fallatur, ad Superioris intelligentiam conformanda est. Ne imitatoris prudentie tue, sacre literæ monent: atque in rebus etiam humanis censent sapientes, verè prudentis esse, sua ipsius prudentia minime fidere: præsertim in rebus suis, quarum homines animo perturbato ferè boni iudices esse non possunt. Quòd si in rebus nostris, alterius etiam nò Superioris iudicium, atque consilium nostro anteponendum est, quantò magis ipsius Superioris, cui nos, ut Dei vicem gerenti, ac diuinæ voluntatis interpreti moderando tradidimus? In causis verò, personisq; spiritualibus eò maior etiam cautio proculdubio est necessaria, quò grauius est spiritualis viæ periculum, cum sine frenis consilij discretionisue in ea decurritur. Qua de re commodè Cassianus in Collatione Abbatis Moysi ait. Nullo alio vitio tam præcipitem diabolus monachum pertrahit, ac perducit ad mortem: quam cum eum, neglectis consiliis seniorum, suo

suo iudicio persuaserit, definitionique confidere.

Præterea, nisi hæc obedientia iudicij existat, fieri nò potest, ut vel consensus voluntatis, vel exequutio talis sit, qualè esse oportet: natura enim ita comparatum est, ut animi nostri vires, quæ appetitiuæ dicuntur, sequantur apprehensiuas: & nisi adhibita vi, voluntas, iudicio repugnante, diu obtemperare non poterit. Quòd si fortè quis aliquo temporis spatio obediat per communem illam apprehensionem, qua censetur, perperam etiam præcipienti parendum esse: certè id stabile, ac fixum esse non potest: atque ita perseuerantia deficit, vel saltem obedientiæ perfectio, quæ in promptè, & alacriter obediendo consistit: non enim ibi potest esse alacritas, ac diligentia, ubi est animorum, sententiarumq; dissensio: perit etiam exequendi studiū, & celeritas, cum ambigitur, expediat, nec ne, facere quod iubemur: perit celebris illa obedientiæ cæca simplicitas, cum apud nos ipsos in quæstionem vocamus rectène præcipiantur, an secus: atque etiam fortasse damnamus Superiorem, quòd ea mander, quæ nobis non ita iucunda sunt: perit humilitas, quoniam, & si ex altera parte paremus, ex altera tamen nosmetipsos Superiori præferimus: perit in rebus arduis fortitudo: perit

Serm. 3. de
Circuñcio
ne.

rit deniq; (ut summam cōplectar) virtutis huius vis omnis, ac dignitas: succedunt autem in eorum locum dolor, molestia, tarditas, lassitudo, obmurmurationes, excusationes, aliaq; vitia nō solum leuia, quibus obedientiæ pretiū, ac meritum prorsus extinguuntur. Itaq; sanctus Bernardus, de iis qui grauer ferūt imperata minus sibi sua, sic ait: Hæc si moleste coeperis sustinere, si diiudicare Prælatus, si murmurare in corde, etiā si exterius implas, quod iubetur, nō est hæc virtus patientiæ, sed velamentum malitiæ. Quod si pax, & tranquillitas animi queritur: certè hac nō fruatur is, qui habet intra se se causam perturbationis, atq; tumultus, dissensionē, videlicet, iudicij proprii ab obedientiæ lege,

XIII.

Ad Rom.
1. & 1. Co.
1. & 2. Cor.
11. & ad
Philip. 2.

Atque idcirco, tuendæ concordie causa, quæ Societatis omnis est vinculum, tantopere hortatur Apostolus, ut id ipsum omnes sapiant, & dicant: nimirum ut consentientibus & iudiciis, & voluntatibus, mutuo foueantur, & conseruentur. Iam si vnum, eundemq; oportet esse membrorum sensum, & capitis: facile cernitur, ut sit æquius, caput membris, an membra capiti cōsentire. Atque ex his quidem, quæ dicta sunt habetenus, satis apparet, obedientiæ iudicij quàm sit necessaria.

Quam

Quam verò sit eadem ipsa perfecta, grataq; XIII. Domino, inde primum ostēditur, quod per eam præstantissima pars hominis, ac pretiosissima Domino consecratur: deinde quod obediens ita sit holocaustum viuum, gratumq; Maiestati diuinæ: cum nihil suimet omnino retineat: postremo quod magna est huius certaminis difficultas: frangit enim sese Dei causa obediens ipsemet, resistitq; naturali propensione, quæ omnibus hominibus insita est ad suam complectendam, sequendamq; sententiam. Ex his igitur rebus efficitur, ut obedientia, tametsi propriè voluntatem perficere videatur, quippe quam reddit ad nutum Superioris promptam, ac paratam: nihilominus ad intelligentiam quoq; ipsam, ut diximus, pertinere debeat, eamq; inducere ad sentiendum id ipsum, quod sentit Superior: sic enim fiet, ut omnibus conniuribus, & voluntatis, & intelligentiæ ad executionem celerem, atq; integram veniamus.

Videor mihi vos, fratres charissimi, audire dicentes, de virtutis quidem huiusce necessitate iam non ambigere, illud verò, ut cognoscatis vehementer optare, quo pacto ad eius perfectionem peruenire possitis. Huic ego quæstioni cum sancto Leone, ita respondeo. Nihil arduum est humili-

S bus,

XV.

Serm. 5. de
Epiphania

bus, & nihil asperum mitibus: modò non desit vobis humilitas, non desit mansuetudo: non vniq; deerit Deo benignitas ad vos adiuvandos, ut, quæ sibi promissistis, ea præstare possitis, animo non solum æquo, sed etiam libenti.

XVI.

Præterea vobis tria nominatim propono, quæ ad obedientiam iudicij comparandam multum iuvant. Primum illud est, ut quemadmodum initio dixi, non intueamini in persona Superioris hominem obnoxium erroribus, atque miseriis: sed Christum ipsum, qui est sapientia summa, bonitas immensa, charitas infinita, qui nec decipi potest, nec vos vult ipse decipere. Et quoniam conscij vobismet estis, vos Dei amore iugum obedientiæ subisse, ut in Superioris voluntate sequenda, voluntatē diuinam certius sequeremini: nolite dubitare, quin pergat fidelissima Dñi charitas, eorum ministerio, quos vobis præfecit, vos deinceps gubernare, & rectis itineribus ducere. Itaq; Superioris vocē, ac iussa, non secus, ac Christi vocem excipite: siquidē Apostolus etiam in hanc sententiā scribens ad Colossenses, cum ad obtemperandū Præpositis subditos adhortatur, ait: Quodcunq; facitis ex animo operamini sicut Domino, & non hominibus: scientes, quod à Domino accipietis retributionem hereditatis,

Do.

Cap. 3.

Domino Christo seruite. Sanctus verò Bernardus, Siue Deus (inquit) siue homo vicarius Dei mandatum quodcunq; tradiderit, pari profecto obsequendum est cura, pari reuerentia deferendum: Vbi tamen Deo contraria non præcipit homo. Atq; ita, si non hominem externis oculis, sed Deum inspexeritis internis: haud sanè graue fuerit vobis voluntates vestras, atq; iudicia conformare ad eam regulam actionum vestrarū, quam ipsimet elegistis.

Altera est ratio, ut quod Superior mandat, XVII. vel sentit, defendere semper apud animos vestros studiosè nitamini: improbare autē nequam: atq; ad eam ipsam rem proderit bene animatos, affectosq; esse ad id omne, quod ipse iusserit: sic enim fiet, nō solum ut sine molestia, sed etiam ut cum voluptate, lætitiāq; pareatis. Nam (ut est apud Sanctum Leonem) non dura ibi necessitate seruitur, ubi diligitur quod iubetur.

Postrema subiiciendi iudicij ratio est cum facilius, tutiorq; tū etiam opud sanctos Patres in more posita, ut statuatis vobiscum ipsi, quidquid Superior præcipit, ipsius Dei præceptum esse, & voluntatem: atque ut ad credenda, quæ catholica fides proponit, toto animo, assensuque vestro statim incumbitis, sic ad ea facienda,

S 2

quæ.

Intra & de
præcepto
& dispensat.
fere initio.

Serm. 4 de
ieiunio se-
ptuaginta
sit.

XVIII.

Gen. 22.

Lib. 4. c. 24
& 26.

Grego. 2.
dialo. c. 7.
In vitis Pa-
trū 2. part.
lib. de obe.

quæcunque Superior dixerit, cæco quodam impe-
tu voluntatis parendi cupidæ sine ulla prorsus
disquisitione feramini. Sic egisse credendus est
Abraham, filium Isaac immolare iussus: sic no-
ui Testamenti tempore aliqui è sanctis Patri-
bus, quos commemorat Cassianus: ut Ioannes
Abbas, qui, quod erat ei imperatum, non reputa-
bat vile ne esset, an inutile: ut cum aridum li-
gnum tanto, ac tam diuturno labore per annum
irrigauit: nec utrum fieri posset, nec ne: ut cum
conatus est tam ex animo ingens saxum solus
dimouere loco, quod ne multi quidem simul ho-
mines impellere potuissent: quod obedientiæ ge-
nus ipsis interdum miraculis diuinitus compro-
batum videmus. Nam (ut alios taceam, quos ipsi
non ignoratis) Maurus sancti Benedicti disci-
pulus, mandato Superioris lacum ingressus,
nec mersus est: alius quidam à Superiore ius-
sus, leonem ad se ducere, illam cepit, atque
perduxit. Est igitur hæc ratio subiiciendi pro-
prii iudicii, ac sine ulla quæstione sancienti, &
collaudandi apud se, quodcunque Superior ius-
serit, non solum sanctis viris visitata, sed etiam
perfectæ Obedientiæ studiosis imitanda omni-
bus in rebus, quæ cum peccato manifesto coniun-
ctæ non sunt.

Nec

XIX.

Nectamen idcirco vetamini, si quid forte
vobis occurrat à Superioris sententia diuersum,
idq; vobis (consulto suppliciter Domino) expo-
nendum videatur, quominus id ad Superiorem
referre possitis: verum in hac re, ne vos amor ve-
stri, iudiciumq; decipiat, illa cautio est adhiben-
da, ut animo sitis, & ante, & post relationem
æquissimo, non solum quod pertinet ad eam rem,
de qua agitur, vel suscipiendam, vel deponendam:
sed etiam ad approbandum, rectiusq; putandū
quidquid Superiori placuerit.

XX.

Atque hæc, quæ de obedientia diximus, æque
priuatis erga proximos Superiores, atq; Rectori-
bus, Præpositisq; localibus erga Prouinciales:
Prouincialibus erga Generalem: Generali deniq;
erga illum, quem Deus ipsi præfecit, nempe suū
in terris Vicarium, obseruanda sunt: sic, ut & or-
dinum perfecta distinctio, ac proinde pax reti-
neatur, & charitas, sine qua nec Societatis no-
stræ, nec alterius cuiuslibet Sodalitij posset recta
gubernatio conseruari. Nimirum hoc modo pro-
videntia illa diuina disponit omnia suauiter, in-
fima per media, media per summa, suos ad fines
uncta perducens. Hinc illa, videlicet, in An-
gelis vnius Hierarchiæ ad aliam subordinata se-
ries: hinc & celestium, & aliorum omnium,

Sap. 8.

S 3 quæ

quæ cientur, corporum certis locis, ac sedibus inter se apta connexio, quorum conuersiones, ac motus ab vno mouente supremo, gradatim omnes vsq; ad infimos rite proueniunt. Idem in terris, cum in omni ciuitate bonis instituta legibus, tum verò in Hierarchia Ecclesiastica cernitur, cuius omnia mēbra, et functiones ab vno generali CH R I S T I Domini nostri Vicario deriuantur. Et, quò accuratius hæc dispositio, Et collocatio custoditur, eò rectior est gubernatio, Et melior. Contrà verò huius ordinis negligentia, quàm grauiā incommoda multis hominum Societatibus importetur, nemo non videt. Atq; idcirco in hac, cuius mihi nonnullam procuratorem, ac curam Dominus tradidit, tam diligenter hanc virtutem exerceri, vigereq; percipio, quasi in ea Societatis nostræ bonum, ac salus vniuersa consistat.

XXI.

Quæ cum ita sint, ut, vnde exorsa est, ibidem terminetur epistola: vos ego per Christum Dominum nostrum obtestor, qui se nobis non modò præceptorem, sed etiam exemplar præbuit obedientiæ, ut ad eam virtutem toto pectore incumbatis, Et gloriose victoriæ appetentes, atq; audidi, vosmetipsos superare, id est excelsiorem, Et difficiliorem animi partem, voluntatē dico, atq;

iudi-

iudicium expugnare, et subiicere studeatis: quò Dei Domini nostri solida, veraq; cognitio, atque amor vestros ad se animos penitus trahat, totoq; vitæ huius, Et quasi peregrinationis curriculo, vsq; eò gubernet, ac regat, dum vos demum aliosq; complures, vestra opera, exemploq; adiutos, ad vltimum, Et felicissimum finem, nimirum ad beatitudinem sempiternam perducatur. Vestris ad Deum precibus me valde commendo.
Roma vij. Kal. Aprilis. M. D. LIII.

F I N I S.

S 4

INDEX REGVLARVM.

Summarium Constitutio
num. pag.3

Regulæ communes. 21

Regulæ Prouincialis. 29

Regulæ Præpositi. 71

Regulæ Rectoris. 91

Regulæ Examinatoris. 111

Regulæ Magistri nouitiorum. 116

Regulæ Modestæ. 142

Instructio ad reddendam conscientia
rationem. 144

Regulæ Peregrinorum. 148

Regulæ Ministri. 152

Regulæ Consultorum. 156

Regulæ Admonitoris. 160

Formula scribendi. 162

Regulæ Præfecti rerum spiritualiū. 173

Regulæ Præfecti Ecclesiæ. 176

Catalogus Missarum, & Orationū. 183

Regulæ Sacerdotum. 192

Regulæ Concionatorum. 199

Regulæ eorum, qui in missionibus versan
tur. 204

INDEX REGVLARVM.

Regulæ Procuratoris generalis.	212
Regulæ Procuratoris Domus Profess- sz.	218
Regulæ Procuratoris Collegij, & Domus Probationis.	223
Regulæ Præfecti lectorũ ad mensam.	229
Regulæ Præfecti sanitatis.	233
Regulæ Præfecti Bibliothecz.	234
Regulæ Subministri.	236
Regulæ Æditui.	238
Regulæ Infirmarij.	243
Regulæ Ianitoris.	247
Regulæ Custodis vestium.	250
Regulæ Emptoris.	253
Regulæ Dispensatoris.	255
Regulæ Præfecti reſectorij.	255
Regulæ Coqui.	258
Regulæ Excitatoris.	260
Regulæ noctu cubacula viſitantis.	261
Epistola P. N. Ignatij de Obedientia.	262

Præter paucula, quæ lector facile corri-
get, hæc etiam irrepserunt, quæ
sic corrige.

Pagina	linea	pro	lege.
17	6	24	42
28	1	via	vir
29	21	imitemur	imitetur
40	2	potestea	postea
41	23	superiobus	superioribus
51	22	proprietatis	proprietat
85	13	paucissimi mini	paucissimi
153	10	seipis	seipis
205	14	superiori	superior
208	15	æqualitate	æqualitate

Species	Pro	Species	Pro
1. 100	1. 100	1. 100	1. 100
2. 100	2. 100	2. 100	2. 100
3. 100	3. 100	3. 100	3. 100
4. 100	4. 100	4. 100	4. 100
5. 100	5. 100	5. 100	5. 100
6. 100	6. 100	6. 100	6. 100
7. 100	7. 100	7. 100	7. 100
8. 100	8. 100	8. 100	8. 100
9. 100	9. 100	9. 100	9. 100
10. 100	10. 100	10. 100	10. 100

